

Maaret 8

August
1938

HIND **35** SENTI

Naiiste ja kodude kuukiri

ERA

Sidol parim
puhastusaine
metallile, klaasile

Sigella
parim poonimisvaha

ERA

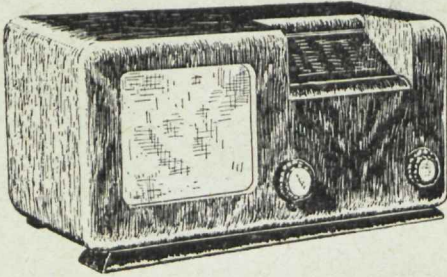

UUDISTOOTED:
Kleidirüüded,
Sukad,
Trikood,
Pitsid, Paelad
A/S O. KILGAS

ERA

RAADIO

SECRET

HELISEV MAAILM

KARL JÜRGENS

Lugejaile!

„Mareti“ septembrikuu numbris
hakkab ilmuma

uus armastusromaan

„Kuhu jäi läinud aasta lumi?“

Lähemalt sisuosas

Maret

NAISTE JA KODUDE KUUKIRI

NR. 8 (44)

4. AASTAKÄIK

AUGUST 1938

TRÜKITUD 35 000 EKSEMPL.

Valge ime

Suvi mere ääres

Kõrvetav päikene lasub pea kohal. Ainult vesi saadab aeg-ajalt värskendavat tuuleõhku. Kirevad rannakorvid, pruuniks kõrbenud inimesed värvikais supelkostüümes, valges liivas õndsalt mängivad alasti lapsed, raskusteta, muretu hingeõhk ühinevad suviseks õnnesümfooniaks. Sale, blond naine valges, mis eriti mõjuvalt tõstab esile ta naha pronksvärvust, tuleb teed mööda alla. Ta paremal küljel tipsib üks neist pruunest alasti olevusist, armas, umbes viieaastane tüdrukukene. Ta taga klõbiseb väike vanker täis mänguasju, mida lapsed saavad suurepäraselt kasutada mere ääres ehitamiseks, küpsetamiseks jne. On näha, et laps kiirustab randajõudmisega, kus mängukaaslased teda kindlasti ootavad. Õigus, nad on teda juba märganud, rutates talle vastu ja võttes igatsevalt oodatu endi keskele, kuna ema jagab naeratades vaevalt kuuldavaid manitsusi. Virve vaatab vaikselt edasiruttavale grupile järele ja läheb siis oma rannakorvi juurde. Ta istub ja unistab, vaadates avatud silmil päikesehõbedasse päeva. See peab olema imeilus unelm, sest ta korrapärane, sügavpruunide silmadega selge nägu kiirgab õnnestavaist mälestusist. Virve mõtleb oma abielu algusele, esimesele, unustamatule suvele siin. See oli seitsme aasta eest! Rein ja tema olid nii õnnelikud nagu võivad olla ainult kaks armunut, kaks noorelt abiellunud inimest. Päikene polnud mitte ainult nende ümber, vaid ka neis endis! See oli õnnelik ja õnnestav aeg. Virvele meenub, kuidas isegi õnnelikud ja rahulolevad inimesed tundsid midagi kadusetaolist selle noore õnne üliküllusest.

Siis aga laskub nagu tume pilv üksiku naise näole. Võib-olla purustas just see üliküllus vaevalt kaks aastat hiljem ta abielu. Ta oleks pidanud targem olema, oleks pidanud teadma, et kui iga päev elatakse välja sügavamast südamest, siis ollakse varsti tühjedatud ja kulutatud. Ta poleks tohtinud avaldada kõiki tundeid armastatud mehele, vähemalt ühe, kas või isegi selle väikseima oleks pidanud jätma endale! Sest mees tahab võidelda, tahab vallutada! Niikaua kui ta võitleb naise täieliku omandamise pärast, ei jahtu kunagi ta armastus ega näi talle igavana! Sellele oleks pidanud ka Virve mõtlema! Isegi tütreksuse sünnil oli vaid mõõduv mõju. Rein oli temast tüdinnud, ta ei suutnud talle enam midagi anda! Seepärast polnud eriti palju vaja, et sattuda selle kaheldamatult huvitava naise kätte, kes alatiselt otsis endale uusi kaitsjaid, kogudes neid enda ümber nagu kuninganna vasalle. Nendega ehtis ta end nagu hinnaliste kalliskividena ja kihutas neid vahel üksteise vastu üles lihtsalt rõõmust mängu vastu. Rein oli täielikult pimestatud ega märganud midagi sellest! Tal oli isegi see au olla eelistatum! Igatahes Virve oli lugenud ajalehest nende mõlemate kihlateadet vähe enne seda, kui ta lahkus lapsega linnast ja siirdus lõuna poole. Seal elas ta ka praegu veel. Ainult kui tuli suvi, siis ei suutnud ta enam taluda sealset õhkkonda, siirdus vanasse tuttavasse randa. Ta pidi hingama mereõhku, laskma hellitada end meretuulest, pidi karges vees ujuma lõpmatusse! Ja eriti seda põhjaranna merd ta armastab! Selles armastuses pesitseb mälestus tollest õnnelikust suvest! Virve ohkab kergelt. Ta tõuseb.

Nüüd vaatab ta, mida teeb Eva. Kas polnud see mitte õnnistus, et taevaskinkis talle lapse, kelle eest ta peab hoolitsema, keda ta tohib üle külvata kogu oma armastusega! Kui paljudele naistele on saatus ses suhtes karm! Nad on täiesti üksik, troostita, lootusetu!

Virve ei leia Evat mängivate laste hulgast. Ta küsib. Need pole aga mängutuhinas märganud Eva eemaldumist.

„Eva! Eva!“ hüüavad nad nüüd, ja Virve hüüab nendega. Ei mingit vastust. Virve süda hakkab kiiremini lööma, teda valdab hirm. Kus on Eva?

Ta ruttab piki randa. Mõned tuttavad supelkülalised on ühinenud temaga, otsides kõik Evat. Asjatult. Virve mure lapse pärast kasvab kohutavalt. Ta võtab end kokku ja ruttab edasi.

Eemal supelust seisab veel üksik rannakorv. Teised loobuvad nüüd otsimisest, ka Virve tahab tagasi pöörduda. Võib-olla on Eva vahepeal leitud ja rannapolitseile üle antud. Neist mõtteist haarab meeleheitlik ema. Seal märkab ta järsku mahajäetud rannakorvi läheduses midagi elavat. Krässus koer ja väike alasti inimlaps lõbusalt mängimas! Ta tormab sinna.

„Eva!“ hüüab ta kaugelt. „Eva!“

Virve haarab lapse käte vahele, surub teda enese vastu. Ta on nii täitunud oma emadusest, et ta ei märkagi neile liginevat pikakasvulist meest. Eva vabastab enda ema käte vahelt ja ruttab mehele vastu.

„Sina, onu,“ rõõmustub väikene, „sa töid tõesti kirsse!“

Ja juba on tal torbik käes ja ta maitseb sisu.

Nüüd märkab mees naist. Ta võpatab, ruttab lähemale. Ka Virve on tema ilmumisel ehmunud ning toetub tugevalt rannakorvile.

„Sina, Virve?“

„Jah, Rein! Ja see on minu laps! Meie laps!“ ütleb värisev naine kõlatult. Eva on jõudnud tagasi ema juurde ja liibub ta vastu.

„See on minu armas ema, onu! Aga sina oled kah armas, onu! Ja koer kah! Ja...“

Nõutult seisavad mõlemad suured väikese lobiseja ees. Minutid venivad igavikuks, kumbki ei julge teist küsitleda hirmust vastuse ees. Eva murrab kütke.

„Sina, onu, kas sa oled üks koeraga siin?“

„Jah, Evakene, päris üks! Mul pole kedagi!“ vastab mees aeglaselt ja vaatab seejuures tõsiselt Virvele otsa.

„Ja sa ei abiellunud selle naisega, Rein?“

„Ei, Virve! See oli vaid uim, mis peagi möödus. Ent siiski hilja. Ma olen ikka ainult ühte armastanud, kellele valmistasin nii suure pettumuse! Kas oled vähemalt õnnelikuks saanud, Virve?“ Kõhklevalt esitab mees selle küsimuse.

„Jah, Rein. Nüüd ma olen!“

Ta haarab naise embusse — ja nad vaatavad õnnelikult oma lapsele, kes hõisates mässab koeraga.

HOROSKOOP

Õhtu saabus õrna puhanguga, laotades mõnusa rahu üle maa nagu kerge vaiba, mille all magavad lapsed. Aias asetsevad pöösad ja muru täiendasid end sinakate varjudega. Ühe suure vahtrapuu kohal säras järjest tumenevast taevast Veenus. Ka väikese lauaseltskonna naer ja klaasiklirin vaibus aegamööda rahuküllases vaikuses. Näis, nagu lähtuks see rahu järelemõtlikuks muutunud majahärra näost, kes juba tükkine aega vaikus, lastes silmadel ekselda taevas, et lõpuks enesesse vaibunult vaadata ehatähte. Üks noorist külalisist, jälgides ta pilku, katkestas lõpuks vaikuse.

„Kes küll teab,“ ütles ta järelemõtlikult, „kas meie saatused on tõepoolest tähtedest sõltuvad! Mis ajast juba tegeldakse seega, et taeva säravast kirjast lugeda ja ennustada inimeste saatusi, ja ometi jääb kõik lõpuks suureks saladuseks.“

„Tänu jumalale!“ arvas teine. „Kas elaksime paremini või õnnelikumalt, kui teaksime, mis meid ootab — või kunas meie elu lõpeb?“

Ka teised haarasid nüüd sellest mõttest. Vaieldi selle poolt ja vastu, kuni lõpuks majahärra, kes vaikides oli pealt kuulanud, saates pilgu naisele, haaras kõnelust:

„Ma ei saa teie küsimusele vastata, andes täiesti rahuldava lahenduse, sest ka kõik nähtav lugedes, mida elu kirjutab, jääb saladusega ümbristetuks, ja siiski usun ma, et võin selle kohta

midagi öelda. Täna on päev, mis mulle jälle väga tugevasti meenub, kuna täpselt kahekümne aasta eest elasin üle mulle väga lähedase inimese kõrval horoskoobi-loo, mida ma teile nüüd jutustada tahaksin ja mis nihutab selle küsimuse teise valgusesse.

See, tookord noor inimene, nimetame teda Peetriks, tuli lühikeseks ajaks üliõpilasena praktiseerima ühte mäekaevandusse ja sai varsti alatiseks külaliseks oma ülema perekonnas. Marderitel oli suur majapidamine; neil oli kolm tütar, kellest kaks olid abielus — hästi välises mõistes, kuid siiski mitte õnnelikult, nagu sosistati...

Nii olid lood, kui Peeter õppis nooremat tüdrikat Kaarinat tundma. Tüdruk oli olemuselt täiesti erinev teistest õdedest, — tõsine ja särav ühtlasi, täitunud oma elusihiga: ta tahtis arstiks saada. Peeter märkas juba, et ta polnud temaga tutvunud ta vanemate külalisõhtutel, kus ta ei tohtinud puududa, vaid hoopis hiljem ja täiesti juhuslikult aias ühel hommikupoolikul, kui Kaarin roose lõikas puhmast. Poiss seisis märkamatuks kaua aia juures ja imetles tüdrukut. Alles kui Kaarin pea pööras tema poole, läks Peeter tema juurde.

„Ma tean juba, kes teie olete!“ hüüdis ta säravalt ja sunnimatult.

LÄBI VESIROOSIDE

„Aga võib-olla ma ei tea sugugi, kes teie olete,“ tähendas Peeter naeratades, „sest õhtuti olete end alati teinud nähtamatuks.“

„Ma ei viibi meeleldi nii paljude inimeste hulgas,“ ütles Kaarin lihtsalt. „Mõelge, nii palju ilusaid tunde säärasel õhtul! Neid saab palju õnnelikumalt täita mõtlemise ja lugemise või väljas jalutamisega. Aga nüüd mõtlete teie kindlasti, et olen kaunis kõrk?“

„Ei, ei, sugugi mitte,“ ütles Peeter tasa, vaadates peent väikest nägu ümbritsetuna mustadest, siledatest juustest, „ma mõtlesin ainult, et ka paljude võõraste inimeste hulgast võib leida seda, kes võib kohe olla kaunis lähedane.“

„Jah,“ ütles tüdruk ja vaatas poisile otsekoheselt otsa, ulatades talle sõbralikult käe jumalagaajatuks, mis tundus nagu tumma lubadusena.

Kui Peeter järgmine kord Marderite juurde paluti, tundis ta end peaaegu õnnelikuna, kuigi Kaarinat polnud kusagil näha. Ta on kusagil minu peal olevas vaikes toas ja loeb, mõtles ta ning ei unustanud, et see teadmine tõi talle tugeva kindluse-tunde. Kui ta teda siiski esmakordselt nägi selles seltskonnas oma õdede hulgas, märkas ta eriti, kui võrd erinev ta oli nendest.

Juhtus nagu iseenesest, et Peeter ja Kaarin sel õhtul tõmbusid nagu väikesele saarele. Kuigi nad ei rääkinud teineteisega midagi säärast, mida teised poleks võinud kuulata, oli siiski nende vestluse põhitoonis see usaldus, mis teeb sarnaselt mõtlevad inimesed otsekohe üksteisele talutavaks nagu rahulik voog. Juhtus päris iseenesest, et järgnevatel nädalatel need kaks inimest täiesti teineteisele lähenesid. Ent nad olid kokkuleppele jõudnud veel vaikida oma sobivusest, kuni nad mõlemad on lõpetanud õpingud.

See suvi oli mõlemale lõpmatu õnnelik. Ka siis, kui saabus lahkumine kauaks ajaks. Pikk ja ilus elu oli neil eel — ja mõlemad olid kindlad teineteisele. Peeter pidi viimase õhtu veetma sõpradega, kuid järgmisel hommikul tahtsid nad veel varakult kohtuda jalutuskäiguks üle põldude. Kaarin oli esimesena kohal ja istus rukkipollu ääres, mille pead olid juba valminud, rippudes raskelt tee kohal. Kui ta nägi teda kaugelt tulemas, tundis tüdruk peaaegu valutegevalt oma õnne ülikülust. Ent mida lähemale ta jõudis, seda seletamatumalt haaras Kaarinat raskemeelsus, mis vilgub sageli sügava õnne sapis. Ja siis, kuna ta tundis neid silmi, teadis ta järsku, mispärast säärane ootamatu hirm haaras ta südame: see südamlilik ja armastatud nägu näis talle valust võõrana, mis sulgus tema ees.

Kuigi Peeter end sundis lõbusaks, tunnetas Kaarin siiski ta purustatud meeleolu, mis mõjutas teda mõtlemapanevalt tarduma ja siis jälle ülisüdamlilikult hoolitsemata, nii et Kaarin hakkas ehmunud esitama küsimusi. Ent Peeter põikles kõrvale ta küsimusist ja näis jälle lõbusana. Järsku haaras ta Kaarina käed ja ütles täiesti muutunud häälega:

„Kaarin, mis ka ei juhtuks, enne — enne kui meie jälle näeme, sa ei unusta ju mind kunagi, ei? Ah, meie peaksime koos olema, see aasta, see üks aasta...“ Ja siis ruttas ta minema, jättes Kaarina üksi nõutu südamega, mis oli raske õnnest ja valust.

Kirjad, mis nüüd saabusid, peegeldasid ikka jälle lahkumise kahepalgset meeleolu. Päeval, millal ka tema puhkus oli lõpul, läks ta veel korraks tol lahkumisõhtul kõnnitud teele. Järsku nägi ta tee ääres midagi musta, kummardus ja tõstis üles; see oli Peetri märkmik. Ta süda tuksus rõõmsalt ehmudes, kui leidis selles oma sõbra nime. Ta istus tee äärde ja lehitses märkmikku ning naeratas, kui ta ikka jälle leidis mõne armsa sõna päevade kohta, millal nad olid kohtunud. Järsku aga, jõudes järgneva aasta pliiatsiga märgitud ülevaateni, tardus ta nägu — ja ta hoidis pisikest vihku liikumatult käes tund tunni möödudes. Tähebänd, see oli siis, mõtles ta ikka jälle masinlikult. Ja aeglaselt jõudis ta tõelikkuseni: Peeter laskis arvatavasti lahkumisõhtul koostada oma sõbral naljana horoskoobi, kuid naljast oli saanud ootamatu ähvardus. Ja mida Peeter talle ütelda ei tahtnud, seisis siin nähtamatult väikese ristiga märgituna.

Pika, magamata öö järel teadis ta, mida ta tegema pidi. Ta seletas, ta ei saavat sõita, tundes end haigena, ja saavutas vanalt majaarstilt, et see soovitas tema vanematele saata teda õpingute jätkamiseks linna, mille kliima pidi olema talle kasulik. See linn asus poole tunni-tee kaugusel sellest, kus oli Peeter järgmisel aastal seotud tööga. Ja Peetrile kirjutas ta särava kirja, milles jutustas ilusast juhust, mis viis neid lähedale teineteisele.

Kui nad taas kohtusid, süleles Peeter kaua sõnatult Kaarinat. Ja nüüd järgnes imelik aasta. Nad töötasid mõlemad kohusetruult tuleviku jaoks, mis asetses peaaegu kättesaamatult mingi tumeda värava taga. Nad elasid iga õnnetundi sääraselt, nagu oleks see viimane. Ja need kaks inimest, kel polnud saladusi teineteise ees, vaikisid agaralt selle üle, mis neid pidevalt piinas nii ööd kui ka päevad. Öösiti aga lamas Kaarin ärkvel pärani silmadega ja mõtles, kas armastus võib olla

AINO KALLAS

Aino Kallas 60-a.

Olgugi et Aino Kallas on sünnilt soomlane, on ta tihedasti seotud meiega nii perekondlikkude sidemete kui ka oma kirjandusliku toodanguga.

Aino Julia Maria Kallas sündis 2. augustil 1878. a. Soomes Helsingi Ülikooli professori Julius Krohni tütreana. Hariduse sai Helsingi soome tütarlastekoolis, mille lõpetas 1895. a. On abielus 1900. a. alates Oskar Kaldaga. Aino Kalda esimesed raamatud „Lauluja ja ballaadeja“ ja „Kuloa ja kevättä“ ilmusid A. Suonio ja pikem jutustus „Kirsti“ A. Krohni nime all. Hiljem on ta oma teoste ained peaaegu kõik valinud ainult eesti elust. Temalt on ilmunud järgmised jutustused ja jutukogud: „Meren takaa“, „Ants Raudjalg“, „Lähtevien laivojen kaupunki“ (Lahkuvate laevade linn), „Valge laev“, „Seitsemän“, „Reigi õpetaja“, „Hundimõrsja“, „Pühajõe kättemaks“, autobiograafiline romaan „Katinka Rabe“, lisaks nendele luuletuskogu „Suljettu puutarha“, eesti kirjanduslugu käsitlevad uurimused „Tähdentento“ ja „Nuori Viro“. Esseekogu „Kiirtebild“, reisikirjeldus „Maroko võlus“ ja draama „Patseba Saaremaal“ on kirjutatud juba alguslikult eesti keeles.

Aino Kalda teoseid on tõlgitud inglise, prantsuse, saksa, rootsi, itaalia, hollandi ja ungari keelde.

küllalt suur ja süda küllalt valvel, et säästa armastatud meest surmast.

Ja siis tuli jälle suvi. Peeter muutus ikka raskemeelsemaks — ja Kaarina väike süda ikka tugevamaks ülesandest lõbus olla tema tarvis ning säästa teda mõllemast. Varsti enne seda päeva, millele nad mõlemad mõtlesid pidevalt, seletas Kaarin julgusega, mis valetab armastusest, tal olevat sünnipäev ja ta ei soovivat midagi muud, kui et Peeter kingiks talle kogu päeva. Poiss nõustus väga meeleldi — ja nad veetsid tunde jalutades ja puhates metsades. Mida lähemale jõudis päeva lõpp, seda rõõmsamaks muutus Peeter, raske vanne nihkus temast kaugemale.

Kui nad õhtul hilja olid lahkunud ja Kaarin päevase kohutava pingutuse järel seisis vaikselt ja tänulikult akna juures, helises järsku telefon. See oli Peeter, kes teda palus homme mitte tulla, kuna ta pidi ühe suurema kaevandussõidu tegema. Kaarin hoidis veel kaua kuuldetoru käes, kuigi armastatud hääl oli ammugi vaikinud. Järsku langes ta südamele jälle tume vari.

Kui Peeter järgneval hommikul inspektori juurde ilmus, kuulis ta, et üks daam tegevat kaasa kaevandussõidu. „Ma

mõtlen, teie ei lase ometi daamidil kaevandusse sõita?“ küsis Peeter imestunult. Inspektor kehitas õlgu: „See on direktor Marderi tütar. Ta on kõik liikuma pannud, ja kuna šeff on vana Marderi sõber, laskis ta end pehmeks teha!“

„See on liiga pingutav,“ tähendas Peeter etteheitvalt, kui nad siis mõlemad tõstekorvis alla sõitsid, „tee kaevanduses on kohal ainult pool meetrit kõrge!“

Kaarin seisis ikka tihedalt ta selja taga. Järsku, nad olid juba kaks ja pool tundi teel, kui Peeter kummardus, et üht oherdiauku järele vaadata, mida tööline puuris, siis sündis see: Kaarin, kes püsti seisis, nägi, kuidas kivimassid tema kohal järele andsid. Karjatusega, mis juba ta kurgus lämbus, kiskus ta Peetri vägivaldselt tagasi, nii et ta tuikus ja kukkus. Järgmisel silmapilgul mattis võimas kivirahn selle koha, kus ta äsja oli põlvitanud. Väikeste kivide sadu puudutas veel nii tugevalt ta jalgu, et ta kaotas meelemärguse.

Surmast oli ta aga pääsenud, kuna üks inimene oma suure armastusega oli valvanud pidevalt ta elu nendel võib-olla kriitilistel päevadel... Nii, nagu ta valvas teda ka järgneval kahekümnel aastal, lõpetas majahärra vaikselt naeratades ja vaatas oma naisele otsa. „Armastusetäht säras siiski kõige heldamalt ta kohal.“

SUZANNE LENGLEN †

Naine, kes kunagi ei kaotanud

Suzanne Lenglen, maailmameister tennis, suri hiljuti Auteuil-Pariisis, päeval pärast suure Wimbledon-turniiri lõppmänge. Tema viimased sõnad olid: „Kes võitis daamidefinaalis?“ Rahuldatus kuulis ta teadet, et Helen Moody-Wills, kes ainult kord oli ta vastaseks Cannes'is. Talle võimaldati ta enda soovil raadio kaudu jälgida mängude käiku, kuid Suzanne oli juba liiga nõrk kuulamiseks. Suzanne Lenglen'i kogu elu oli pühendatud tennisemängule. Teda peeti kõikide aegade suurimaks tennisemängijaks ja ületamatuks tennisekuningannaks. Tema isa, olles ise eeskujulik tennisemängija, õpetas talle juba varakult tennis kui elukutset ja kunsti. Ta jagas tennisemängu nelinurkseteks platsideks ja nummerdas need ära. Visates Suzanne'ile palli, hüüdis ta samal ajal ühe numbri. Suzanne'i ülesandeks oli palli vastavasse ruutu juhtida. See läbi õppis ta suurepäraselt palli käsitamist, nii et ta ei omanud mitte ainult parimat lööki, vaid sai ka platseerimismeistriks, ja maailm tunnustas üksmeelselt tema daamide-tennise leiutajaks selle praeguses stiilis. Juba neljateist-aastaselt, 1913. aastal, võitis ta Picardie' meistritiitli. Pärast seda järgnes võit võidule. Veel palju aastaid oli Suzanne isa otsese juhtimise all, kes valis ta sõpru, määras kindlaks ta dieedi ja rääkis te-

maga läbi iga juhu. Suzanne, olles võitnud Prantsuse-Rivieras kõik turniirid, mängis järgnevalt Wimbledonis „igavese“ Wimbledon'i võitjatar, Mrs. Lambert-Chambers'i vastu ja võitis. 1926. aastal mängis ta Helen Wills'i, praeguse maailmameistri Mrs. Moody-Wills'i vastu võidukalt Cannes'is. Kõikides turniirides, mis leidsid aset 1919.—1926. aastani, jäi ta võitjaks, välja arvatud 1921. aasta, kui ta haigena ja palavikus mängis Forest Hills'is ameeriklanna Mallory vastu, pidades pärast esimese seti kaotust andma loobumisvõidu. — 1926. a. tõmbus Suzanne tagasi avalikkusest. Vähe hiljem kirjutas Suzanne Lenglen alla, olles 27-aastane, elukutseliselepingule, mis talle 15 000 dollarit olevat sisse toonud. —

Aastate pärast sai ta prantsuse kehakultuuri-koolide juhatajaks ja õpetas Ameerikas, Londonis ja Pariisis oma tennisemängu suurt kunsti. Mõned aastad tagasi asutas ta Roland-Carro staadionil Pariisis oma tennisekooli, kuhu kuulus viimasel ajal 150 õpilast. Tenniserooman, rikas elava miljöõ ja kogemuste poolest, võeti Suzanne'i pooldajate poolt vaimustatult vastu. — Suzanne Lenglen sai ainult 39-aastaseks. Parandamatu haigus ei võimaldanud talle haigevoorest lahkumist, millal austajad külvasid teda üle lillede ja kirjadega.

„Kuhu jäi läinud aasta lumi?“

Siis juhtus see, millele ta oli mõelnud kogu aeg. Ta nägi, kuidas Hallinger autojuhtide laua äärest üles tõusis. Kellega tahtis ta tantsida? Seal oli palju noori ja vallatuid tüdrukuid.

Brettschneider hakkas jutustama üht oma seiklust.

Mary süda jäi seisma. Hallinger tuli kindlate sammudega, vaatamata paremale ega ka vasemale, otse nende laua juurde. „Kas ma tohiksin kord teiega tantsida?“ Hallinger kummardus teatava pidulikkusega Mary Kingi ees. Brettschneider oli ebameeldivalt üllatatud ja vaatas küsivalt Mary'le.

Mary aga, ilma järele mõtlemata, tõusis tõsiselt. „Miks mitte?“ ütles ta kergelt. Aga ta kriipsutas sellejuures oma häälekõla kergust liigselt alla.

Brettschneider vaatas mõlemaid. Miks mitte? Tõeline daam võib endale kõike lubada. Aga õieti on see veidi häbematus sellest autojuhust, et ta minult ei küsinud luba!

Aga ta tõmbus tagasi ja pani selle üldise pidulikkuse arvele.

Sel ajal juhtis Hallinger Mary Kingi laudade vahelt tantsupõrandale. Mary oli tunduvalt väiksem kui tema. Naine pidi tema poole üles vaatama, kuid ta tegi seda alles siis, kui nad olid teinud esimesed sammud. Oli pikaldane foks. Mees juhtis naist hästi ja mehelikult.

Oli juba hilja, õhtust oli saanud öö. Meri kohises poolsaare teisel kaldal sügavasti ja saatuslikult.

Viimast korda oli Mary tantsinud Herbertiga nagu... nüüd, aga see oli sel hetkel tähtsusetu. Ainult kummaline, et see talle just nüüd meenus. Miks mitte varem, kui ta tantsis Brettschneideriga?

Nad ei rääkinud ühtki sõna. Aga nad tundsid oma kehasid teineteise vastas, olgugi et Hallinger juhtis teda tagasihoidlikult.

„Ma hoian sinu kätt...“ laulsid viiulid Hallingeris, „sa oled, Mary, mulle nii lähedal...“

Ning gitarrid julgustasid teda. „Seal on su suu... seal oled sa... mulle nii lähedal...“ laulsid pillid Mary's. Ja siis laulis kõik temas: „Sina... täiesti ja mitte täielikult nõiduslik inimene. Sa Orpheus muusikata! Midagi ei ole sa teinud, kuid oled lihtsalt siin. Peab midagi tulema, ah, peab midagi tulema. Ma olen küps. Kust tuleb armastus, teab seda keegi...? Kust tuleb tuul?“

Viiulid vastasid lauldes: „Lõpmatuses tuleb tuul nagu armastuski. Ning mõlemad lähevad jälle sinna.“

Nad tantsisid edasi. Nad vaatasid nüüd teineteisele silmadesse. Nägid seal selgesti hirmu, mis põles ja neid koos hoidis.

„Ma armastan sind, Mary,“ ütles ta tasa ja ägedasti. See oli esimene sõna selle aja jooksul, millal nad tantsisid.

„Ma tean seda, Christoph.“ Ja siis kuuldamatult, ainult huultega sõnu vormides, pead taha kallutades: „Ma armastan sind ka.“

Et oldi juba nii kaugel! Et seda võidi öelda! See oli peaaegu nagu tõelikkuse hingepuhang.

Nende silmad olid nüüd teineteisel. Tantsurütm kõlas edasi, laskis neil kergeil jalul üle põranda liikuda. Paks laulja laulis keset tantsijaid. Gitarriid häälitsevad ikka lustlikumalt ja ägedamalt.

„Meie ei saa ialgi olla teineteisega õnnelikud,“ ütles Mary.

Ning jälle tants ja vaikus. Naise pea oli kaldunud taha. „Seal oled sa... mulle nii lähedal...“

Tähed särasid kauguses.

„Me sõidame kaugele,“ ütles mees ägedasti, „kaugele, kaugele. Meie põgeneme.“

„Ei saa põgeneda. Nad toovad ühe meist tagasi.“

„Kes?“

„Terve see peletiste kari,“ ütles ta, „mälestused, kohustused, igapäevanus.“

Vaikus.

„Mul on tõsi sinuga,“ ütles mees.

„Mul ka, Christoph.“

Hallinger vaatas üle tema kaugusesse. „Ühe aasta pärast,“ arvas ta pikkamööda, „heidad sa minu üle nalja.“

„Ei kunagi,“ ütles ta, „ei kunagi. Seda ei tohi sa uskuda. Meie ei räägi sellest kunagi teistele.“

„Ei,“ töötas mees, „ei.“

Nad tantsisid edasi.

„See kuulub meile,“ ütles ta kindlasti. Naine jaatas.

Siis oli tants lõppenud. Nad läksid mõne sammu kalda poole. Meri oli rannakäärus must ja rahulik. Hallinger otsis ühe paadi. Ta ei küsinud Mary'lt midagi.

„Ma sõuan ise,“ ütles ta kalurile, kes ruttas juurde. Öö oli tuledest valge, aga väljas merel oli pime. Kalur ulatas Mary'le teki. Ta pidi vägisi mõtlema viimasele polaarrekspeditsioonile.

Kalur tõi ka väikese õlilaterna ja pani selle Mary kõrval istelauale.

„Ärge laske tuld kustuda,“ ütles ta ja lükkas nad kaldast eemale.

Nad ei rääkinud. Peotuled vähenesid järjest, muusika kostis kaugelt. Hallinger sõudis mõõdetud tõmmetega üle vaikesse musta veepeegli.

Viha on armastusele nii lähedane, nii lähedalt sugulane. „Kuhu me sõidame?“ küsis naine, kui nad olid rannakäärust väljas.

Mees ei vastanud. Ta nägu oli nagu pimedal pööratud naise poole. Ta sõudis edasi. Lahtisel merel oli jõuline, tumedalt loksuv laine, mis pildus paati üles ja alla. „Ma ei karda,“ hüüdis Mary. Hallinger ei vastanud.

Rand kaugenes.

Mary pani käed ümber väikese õlilambi, nagu võiks selle valgus teda kaitsta.

„Seal! Ilutestik!“ hüüdis ta lõppeks kergendatult ja näitas ranna poole. Seal nende taga mererannas elavad inimesed ja veel ei ole nad täielikult kaotanud ühendust nendega. Üks kollane raket tõusis kõrgele üle Portofino, pikalt, koomeeditaolise kaarena, puurides ikka kõrgemale öösse, ja kadus siis äkki pimeduses.

Mees ei olnud seda näinud. Lained laksusid vastu paati, millel ei olnud mootorit. Mary pidi mõtlema Brettschneiderile. Ta on kaugel.

Nüüd viimaks pöördus mees ümber, olles teadlik, et nad olid üsna kaugel.

Punane raket lõhestas öötaeva, hakkas keerlema ja pilduma endast tantsivaid tähekesi, muutus aegamööda tuhandteks väikesteks valguskübemeteks.

Hallinger vaatas raketist mööda. Ta tõmbas aerud paati ja kummardus Mary poole.

„Nüüd oleme me küllalt kaugel kõigist,“ ütles ta. Ta hääli oli ühetooniline. „Nüüd ei näe meid keegi.“

„Mary,“ ütles ta tasa ja sügavasti. Naine oli silmad sulgenud ja kuulas läbi lainekehina oma nime. Mees kummardus veel rohkem tema poole.

Paat hakkas selle tagajärjel tugevamini kõikuma. Hallinger laskus põlvil, et saavutada tasakaalu.

„Sina!“ ütles ta ja kummardus naise kohale. Ta käed haarasid tema ümbert. Seal oli ta suu. Oli pime öö. Väike õlilamp seisis istepingil ja vaatas kaugusesse. Seal oli ta suu. Seal olid ta huuled. Oh, igavesed sekundid! Miljoneid aastaid olid nad seda juba näinud. Aga ta ei avanud oma huuli, ega lasknud tal suudlust juua.

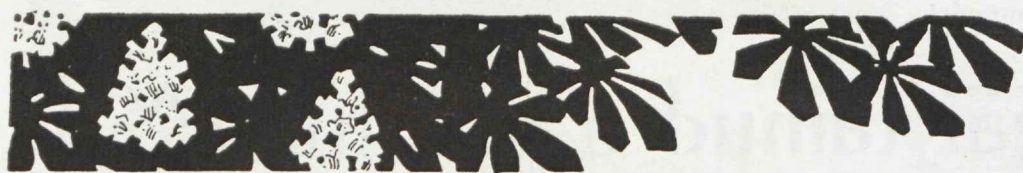
Veel süleluses avas naine väheks oma silmad. Üks uus punane joon läbis taeva, jagunes keerlevateks tulekeradeks. Punane tulekuma tungis kuni nendeni.

Üllatus „Mareti“ lugejaile — uus romaan endisele lisaks

Järgmisest numbrist (septembrist) alates hakkab ilmuma „Mareti“ erilisana uus põnev armastusromaan

„KUHU JÄI LÄINUD AASTA LUMI?“

Romaanilis on vahel kõigil numbritel. Ta on trükitud nii, et saab kergesti kokku murda ja hiljem kõita raamatusse. Müügile ilmudes on selle raamatu hinnaks vähemalt kr. 2.50. „Mareti“ lugejad aga saavad selle romaani korjamise teel tasuta. Endine romaan „Kastaniõis“ ilmub pidevalt edasi kuni lõpuni.

TOOMAS MERIHEINA

KASTANIÖIS

8. järg.

ROMAAN

Piinlik paljastus

Marta tuju tõusis veelgi enam, kui ta tuppa astus: onu oli tulnud külla. Aga onu oli täna isemoodi, niisugusena polnud teda keegi veel näinud. Jutt ei läinud kuigi soravalt, ta jäi tihti endamisi mõttesse, ja kui ta naeriski, siis ei tulnud see südamest, vaid oli ilmeststi tehtud. See torkas Martale kohe silma ja ta ei saanud jätta küsimata:

„Mis siis meie onuga täna?“

„Seda minagi vaatan,“ ütles ema, „poleks nagu omas nahas.“

„Misuke see nahk siis peab olema?“ ühmas isa Grünberg nagu vabanduseks onule.

„Ei, võib õige olla küll,“ kinnitas nüüd onu ise, „seesama ma pole, see on selge. Ja ma tean kah, miks see nii on, mis asi seda rähka teeb...“

„Ega ometi haige?“ hirmus ema.

„Ei, haige mitte. Hoopis muu asi. Niisugune asi, mille üle tavalisest rõõmustatakse ning ollakse õnnelik...“

„Nonoh?...“ ühmasid kõik nagu ühest suust.

„Nii imelik, kui see on kah... Mul on nii vastupidiselt need värgid. Olin kogu aja üliõnnelik ja elu oli nii toredasti lahti, et kas või hõiska. Sealjuures unustasin ühe asja, läks täiesti meelest ära. Ja täna andis see enesest elumärki, tuletas meelde. Teie vaatate nüüd kõik mulle otsa, et vanamees on põrunud, läinud suurest õnnest kodumaal ogaraks. Aga ei ole. Ütlen lihtsalt välja, milles asi seisneb, siis saate aru: täna sain teate oma naiselt, kes jäi minust Berliini, et ta on varsti siin...“

Ema viskas kiiresti Martale paljutähendava pilgu, millest oli selgesti lugeda: „Noh, kas ma ei öelnud?“ Siis aga vaatas ema onule näkku täis üllatust.

„Kuidas sa kõneled... On's temaga midagi juhtunud?“

„Naisega?“ Onu naeratas kibedalt. „Ei ole midagi juhtunud. Ainult seda, et tuleb siia...“

„Noh, see on ju ometi tore!“ tegi ema ikka veel näo, nagu ei saaks millestki aru.

„Ütlesin juba jah, et see on niisugune asi, mis teistele teeks rõõmu. Aga näete, minu võtab tõsiseks...“

Kõik vaikisid, oli nagu piinlikki. Emal kibeles küll mustuhat küsimust keelel, aga ta ei sõandanud neist ühtki esitada. Lõpuks onu ise seletas edasi:

„Oleme siin oma perekonnas, võin siis ka vabalt kõnelda. Õieti peangi kõnelema, sest see asi nõuab selgust, muidu võib teile mõnigi asi paista hoopis kummalisena. Pean teid, ühe sõnaga, ette valmistama.“

Onu süütas paberossi ja näis, et ta tuju hakkab silmanähtavalt paranema. Rasked kortsud silme ümbert löid taanduma ja nägu selgines.

„Et võtkem siis kuulda. Olen ligemale kaheksa aastat naisemees. Naine, nagu teate, on eestlane, aga muidugi väli eestlane. Rohkem teil temast andmeid ei ole. Nüüd kõnelen pisut rohkem. Ta on võrsunud rikkast perekonnast, olnud oma isale ja emale ainsaks lapseks, mispärast võite ette kujutada, et ta on ära hellitatud viimase võimaluseni. Naisepõlv pole teda parandanud: üks jonn käib teise järel, üks kius jookseb teise ees, on kangekaelne, ärrituv iga vähimagi asja üle, ei kohku millegi ees tagasi, viskab vabalt kõige tigidamagi skandaali... Andke andeks, et oma naisest nii kõnelen, kuid olen nii küpseks tehtud nende pikkade aastate kestel, et mu südametunnistus selles kandis ei tee ühtki häält. Jah, pole midagi parata, pean tunnistama: olin päris õnnelik, kui ta avaldas soovi Berliini maha jääda, ja lootsin... lootsin, et ta jääb hästi kauaks. Aga näete, ei olnud väga pikka pidu, varsti on ta siin. Ja mis seal salata, mul on väikene hirm — ta võib siin ükskõik millega hakkama saada.

Et te siis nüüd teate ja teil ei tarvitse imestada, kui ühtkuiste peaks juhtuma. Niisugune on minu lugu, ja nüüd mõistate, et inimene ei saa olla säärasel puhul kõige roolisemas tujus. Aga pean ütleva, et juba ongi hoopis lähedam olla ja valgus on kärstanud pimeduse lõhki: teie seas ei saagi norutada, täiesti võimatu!...“

Ema ajas niiti nõela taha ja ütles, vahtides üksisilmi nõelasilmale:

„Kas sa ei tee liiga oma naisele? On ta noor?“

„Seep see on — ei ole noor. Üle neljakümne. Noore õpetaks veel kuidagi ümber, aga...“

Ema jätkas:

„Mehed on ju tihti nii, et kui tüdivad ära, siis hakkavad igasuguseid vigu leidma. Sinust ei saaks seda küll uskuda, aga mine sind tea, kuidas sa selles mõttes oled...“

Onu naeratas. „Võite uskuda, et minusugune ei hakkaks juba sääraseid asju seletama, kui jutul poleks täit tõepõhja all. Ja kui poleks tarvidust — teid ette valmistada.“

Ema kehtas õlgu. Isa vaikis nagu ikka, tahtmata end segada säärase asjade vahele. Martale oli natuke võõristav kuulata onu suust säärast juttu — onu, kes näis soovivat kogu maailmale ainult head ja oli nii kuldse südamega! Tal pidi ikka põhjust olema, tingimata.

Onu kõneles edasi, vaikselt ja rahulikult:

„Olen temaga proovinud kõikepidi. Olen palunud, anunud, heaga katsunud lepitada. Olen kuri olnud, vihane ja tooreski. Aga ükski retsept siin ei aita, madam ei lase end muuta. Te küsite, et mis ta siis, näiteks, teeb? Toon teile kohe ühe juhusliku pildi. Istume teatris, tuleb vaheaeg, kõik on rahulik. Äkki ta kargab püsti ja pajatab, nii et igale poole kuulda: „Sa oled häbematu!“ „Psst!“ ütlen mina. „Mis psst! Kas ma polegi inimene? Vahid ringi igale poole, minule mitte üks pilk! Kas ma olen sulle paljas tool?“ Kõik vahivad, linna parim seltskond koos, poe või maa alla. Temal pole sellest midagi, järgmisel hetkel on ta juba kummardunud kellegi tuttava poole ja ajab seal juttu, ägedalt ning ründavalt. Niisugune on ta.“

„Nojah!“ sõnas ema, „sa oled ta närvid nähtavasti üles kütnud, kuna armastad visata pilke teistele ja oled vahest koguni midagi tõsisemat teinud. Kui on hellad ergud, siis ei kannata niisugust asja välja ja teed tahtmata rumalusi...“

„Ahahaa!“ naeris onu. „Ei ole see sellest! Esiteks, ma ei teinud seal tegemist ühegi teise naisega — kogu aeg kulus tööle, ja teiseks, kui oleksingi teinud, minu teispoolt poleks see suuremat ärritanud. Ta lihtsalt on üle põlenud, üle hellitatud, on rikutud, loomulikku inimest pole temas enam leida.“

Kui kergelt ta ladus neid üliraskeid otsuseid! Oli ise sealjuures peaaegu heas tujus, silmad naersid sekka...

Siis ta lõi käega:

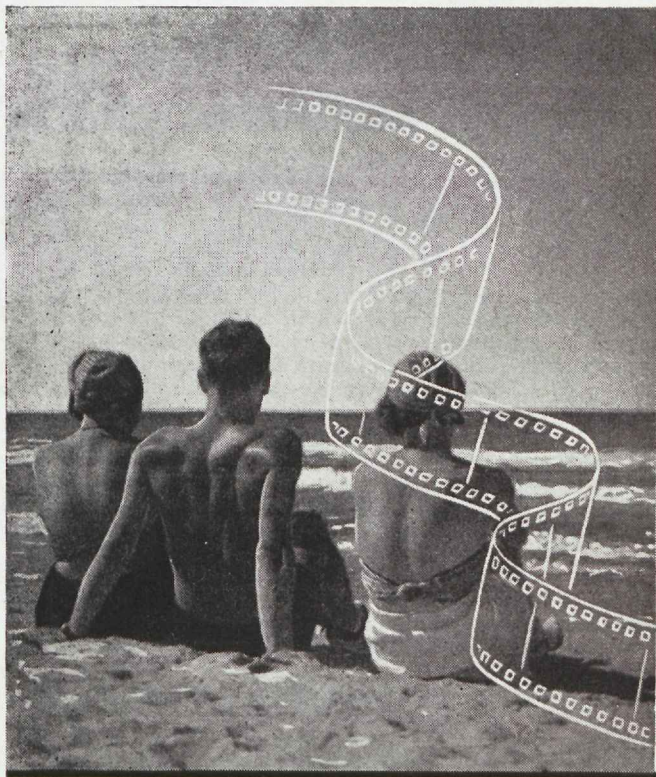
„Aga mis ma sellest niipalju. Arvate viimaks ikkagi, et kõnelen siin alatusi ja teen õrnale hingele ränka ülekohtu. Las ta jõuab siia, eks te siis näe ja kuule. Ei maksa niipalju ette rutata. Kõige hädavajalisemat nüüd teate ja sellest aitab.“

Sellega oleks jutt väga piinliku küsimuse üle vahest lõppenudki, kui äkki ja ootamatult isa Grünberg poleks pajatanud:

„Kui ta niisugune on, mis sa siis... pead temast?...“

See oli nii üllatavalt julge küsimus ja pealegi isa suust, et ema ja Marta viskasid tahtmatult ehmunud pilgu isale. Aga onu silmad jäid endiselt rõõmsaks ja ta vastas peaaegu asjalikult:

„See küsimus tekib muidugi igaühel. Jah, väga õige, mis ma siis pean temast? Kui õigust ütlen, ma ei tea isegi. Olen vahel sellele küll mõelnud, aga konkreetselt pole need mõtted muutunud. Austraalias kadus kogu aeg töösse, kuhu kadusid ka need meelega, mis kodu valmistati. Ajad

Mis juhtub siin imelikku?

Kõik näib nii rahulik, kuid siiski juhtub siin midagi. Inimesed istuvad rahulikult rannal, kuid päike mängib nende seljal fotograafi. Nahk on valgustundelik samuti kui film või fotopaber, ta reageerib nähtamatutele ultraviolettkiirteletemas kujundub värvaine, ta pruunistub. Kuidas kiirendada seda protsessi? Pruunistumine toimub kiiremalt, kui nahk on päikesevanniks õieti ette valmistatud. See toimub paremini Nivea abil, mis oma euceriidisaldavuse tõttu tungib sügavale nahasse. Naha loomulik vastupanuvõime suureneb, võimaldades ka pikemaajalist viibimist päikese käes. Nahk pruunistub ja omandab samestise jume.

Hinnad alates 30-nest sendist.

Werner Mehks, Tallinn.

6006

läksid aasta aasta järel, kuni lõpuks tuli kodumaa-reis — ja nii see nüüd ongi.“

„Hm-jah...“ ümises isa.

„Ema aga sõnas pahaselt isa suunas:

„Ah sinu arvates on siis naine üks asi, mida peetakse!“

„Ahahaa!“ naeris onu.

„Vaat, mis vanas eas veel välja mõeldakse!“ jätkas ema. „Viimaks olen minagi siin mingi tükk, mida sina arvad heaks pidada? Nagu see tool siin või nagu see tubakakott?“

„Ega ta siis nii mõelnud,“ lepitas Marta naeratades. „Sedasi ainult öeldakse.“

„Ära siis nüüd nii sõnust nopi,“ ütles onu pehmelt, „ja tuline õigus oli tal nii küsida, igaüks küsiks nii.“

Ema ümatis midagi ebamäärast ja vaikis.

„Aitäh kaitsmise eest,“ ütles nüüd isa Grünberg muheldes, „muidu oleksin saanud jälle sauna.“

„Õite mul asjamees, kellele võetakse vaevaks sauna anda,“ sõnas ema õrritades, kuid pahameel oli ta näost kadunud ja hääles tundus naljatlevat tooni. Sealsamas ruttaski ta käbedasti ja kärmesti kõõki, et valmistada õhtuteed, sõnades pool-jooksul:

„Nüüd oleksin teid küll peaaegu ilma söömata jätnud.“

Jutud hargnesid nüüd rõõmsasti, ja onu endisest tõsidusest polnud enam jälgegi.

Piidamlik õhtupoolik

Iga päevaga tundis Marta ikka enam ja enam, et need pealelõunad, mis ta veetis koos Nugisega kas kohvikus, kinos või mujal, andsid kogu ta elule ainsama sisu. Ta mõtles ja elas ainult neile tunnetele ja ta polnud veel kunagi tundnud niisugust pakatavat õnnehoovust, mis nüüd voogas tal veres ja meeltes.

See on see tõeline armastus, käis tal vahel läbi pea, kuid rohkem ta selle üle ei mõelnud. Oli nii hea võtta eluand mõtlemata ning kaalutlemata, nii nagu neid kellegi õnnistava käe poolt sulle suvatsetakse anda.

Ah, kui kummaline on see maailm, kus sa ainult sellest, et teine istub su juures, võid tunda end otsekui paradisis!

Ja iga päevaga tundis Marta ikka suurenevat pakitsust sellest kõigest onule kõnelda. Oli ju onu ta esimese „armastuse“ man nii tulise südamega ja anduvalt tegev, et ta pidi teadma ka seda, mis vahepeal on käärirama lõõnud. Pealegi oli mõningane sidegi eelmise ja praeguse vahel, kuna Nugis oli ju just see, kellega Kaalep...

Marta oli nüüd peripõhjani veendunud Nugise ilmsüütuses selles loos ja selles oli vaja veenda ka onu, kes pidi nüüd sellest poisist saama sootuks teissuguse mulje, oo, hoopis teisugusel

Marta ei kõhelnudki pikemalt ja astus ühel päeval onu

elukorterisse. See oli esmakordne külustus, mistõttu onu rõõmsal imestusel polnud piiri.

„Vaat, kus laps!“ hüüatas ta, „nagu komeet pilkases taevas! Kust see ime, kallis Marta-preili?“

„Ei mingit imet. Astusin treppi mööda üles, helistasin.“

„Jajaa, aga...“

Onu Kork oli mitmed korrad Martat enda poole kutsunud, kas mööblit vaatama või muidu istuma, kuid oli ikka ja alati saanud vastuseks, et nad tulevad varsti niikuinii kogu perekonnaga, eks siis... Aga see perekond oli niisamuti visa tulema, siiani vähemalt polnud külaskäigust asja saanud.

Nad istusid saali mugavasse nahktoolidesse.

„Ma mõtlesin, et mis ikka, kas siis ei tohi oma onu küllastada, kuigi ta on meesterahvas?“ sõnas Marta heatujuliselt.

„Ja astusingi sisse. Kartsin küll, et võib-olla...“

Onu pistis ruttu arusaavalt vahele:

„Tuleb alles ülehomme. Sain täna telegrammi.“

„Siis on ju hästi. Kas ma tülitan? Peate vahest välja minema?“

„Ei ole niisugust jõudu, mis mind praegu suudaks välja meelitada,“ sõnas onu tasase naeratusega. „Ja kui küsida tohin, kas see külustus on niisama heast südamest ja soojast tahtmisest või surus peale mingi paratamatu tarvidus?“

„Mõlemat pidi,“ ütles Marta.

„Seda parem. Üks silmapilk...“

Varsti olid klaasid ja veinipudel laual.

„Maitske austraalia paremat sorti... on täiesti nagu teie jaoks loodud: magus, õrn ja helepunane! Terviseks ja lootuseks, et see külaskäik nüüdsest peale ikka tihedamalt ja tihedamalt korduks...“

„On tõesti maitsev,“ ütles Marta, võttes klaasi suu juurest.

„Parajasti magus, parajasti mörkjaks.“

„Siis joogem, kui maitseb.“

Viiu valitses vaikus. Siis sõnas Marta:

„Nagu ütlesin: mõlemat pidi. Näha onu Korki ja teda küllastada, see on alati olnud mu kõige soojem tahtmine. Aga peale selle on mul ka muu põhjus, miks praegu siin olen. Mul on midagi pihtida.“

„Aa!“ ütles onu pikalt. Ja lisas siis: „Näib, et see pole just midagi kurba ega paha.“

„Õieti arvatud.“

„Olen nii südamest rõõmus, et Marta-preilil on põhjust minule oma südant kergitada. Teie ei või arvata ega aimata, kui õnnelikuks see mind teeb. See on mulle nagu ülimaks saavutiseks, mis ma elus üldse saavutanud...“

„Nonoo...“ sõnas Marta tõrjuvalt.

„Ei, tõesti. Teie ei mõista seda praegu, ei saagi mõista. Aga nii on. Ja võite arvata, misukese aplusega ma kuulatan iga sõna...“

Marta vaikus mõtlikult ja sõnas alles väikese vaheaja järel, tõstes veiniklaasi pikkamisi huulte juurde:

„Võib-olla saate minu peale kohe pahaseks. On jälle tegemist — armulooga...“

„Ma ei saa teie peale kunagi pahaseks,“ põikas onu, kuulates kogu oma tähelepanu-jõuga.

„Oleks see nii... Aga nüüd kõnelen teile kiiresti ja lühidalt, milles asi seisneb. Natukene piinlik mul on, väga piinlik, sest alles mul oli see hirmus draama selle petisest aumehega, ja oleks loomulik arvata, et inimene niisuguste elamuste järel jätab mitmeks ajaks kõik mehed ning armastused ja elab üksi omaette...“

„Vastuoksa...“ katkestas onu.

„Nüüd kõneleb teie kuldne süda,“ naeratas Marta. „Nojah... arvasingi esialgu, et nii mu edaspidine elu kujunebki, üksinda ja omaette. Aga teisiti läks, sootuks teisiti...“

Marta maitse veini, haaras nagu tuge onu julgustavaist silmadest ja jutustas siis teerav loo Nugisest ning enesest, algusest peale kuni viimse üksikasjani.

Kui ta lõpetas, valitses toas tükk aega peaaegu täielik vaikus. Ainult tänavalt kostis autode katkendlikke põrinaid.

Siis sõnas onu:

„Kallis Marta-preili, soovin teile kõige puhtamast ja kõige soojemast südamest õnne, et olete leidnud selle, kes toob teie südamele selle õige ning tõelise rõõmu. Ja olen niisama rõõmus kui teie, ei — palju rõõmsam, et lasksite mindki sellest osa saada, jutustasite onule oma südamepakitusest. Olen õnnelik teie usalduse ja rõõmu teie rõõmu üle.“

Onu oli ilmselt liigutatud, ta tühjendas klaasi ühe sõõmuga ja valas kohe uue täisi.

„Ei saanud seda kuidagi enesele hoida, pidin teile rääkima, otse pakitses...“ sõnas Marta tasa.

„See on nii hea, nii hea...“

Onu näis endamisi unelevat. Ta silmad olid poolkinni, üle näo väratas naeratusvine. Siis pani ta ettevaatlikult ja õrnalt oma käe Marta üle toolivarre rippuvale käele.

„Mul oleks midagi öelda,“ sõnas ta siis nagu pisut kartlikult. „Võite olla veendunud, et hindan teie tundeid ja pean neid väärikaks. Niisamuti seda, kellele need tunded on sihitud. Kuid võlke arvesse, et olen elukogenud mees, keda elu on õpetanud iga asja juures olema ettevaatlik. Ärge pange siis pahaks, kui teilt küsin: kas olete nüüd absoluutselt kindel, et kõik on puhas kuld? Te imestate mind: see härra oli ju...“

Marta naeratas ja põikas vahele:

„Mõistan, mõistan... Peabki kahtlema... Aga mu süda kõneleb, et seekord on kõik teisiti. Ja mu kõige tulisem soov oleks, kui teiegi selles veenduksite...“

„Loodan, et see sünnib õige pea,“ sõnas onu, „ja võite kindel olla, et kui pidin olema tolle eelmise kangelase vastu pisut kuri, siis suudan olla ka veel tugevamini hea selle vastu, kes minu väikese Marta-preili teeb õnnelikuks...“

See oli üldse äärmiselt südamlilik, tundepehne ja ülev õhtu-poolik, mille Marta onu pool veetis. Kui ta uuesti tänavale astus, tundus maailm olevat veelgi ilusam kui varem, ja ta süda otse pakatas säravast rõõmust.

Proua on kohal

Proua Kork, keda onu oli tutvustanud mitte just kõige armsamast küljest, jõudis päraltale nii, nagu onu oli kujutlenud: suure nutuga. Teda oldi „kõige hirmsamalt koheldud“ kogu rongisõidu kestel, ja lõpuks polevat see Berliin mitte midagi väärt, igav ja narr pesa. Ja see olevatki siis see kuulus Eesti, mille eest nuteti kas või pikali? Rongid ei liigu siin ju üldse, vaid ronivad vaevalt, ja mis inimesed siin võivad olla, oh taevas!

Paar päeva hiljem viis onu oma skeptilise proua Grünbergide juurde. Varem või hiljem pidi see niikuinii sündima, ja mida varem kõik tülikad asjad sünnivad, seda parem. Sellest sai kaunis imelik olemine, ja kuigi onu ise püüdis olla võimalikult rahulik ja heatujuline, oli ta lõpuks siiski päris plahvatusest laetud. Kogu Grünbergide perekond, isa kaasa arvatud, katsus olla nii lahke, armastusväärne ja heasoovlik kui vähegi suutis, aga proua ei pannud seda püüdlikkust üldse tähele. Ta kirtsutas päris avalikult nina, kui võõras korteris ringi vaatas, ja suhtus kõigisse säärase üleolekuga, et oli võimatu mitte tunda teravat piinlikkust. Ta kõneles eesti keelt päris hästi, kuigi tunduva võõrapärase aktsendiga, ja suvatses tarvitada kõigi ja kõige kohta ainult mahatagevat arvustust. Teised reageerisid ainult ebamääraste üminaga, ja onu katsus piinlikkust muutuvaid jutuaineid kiiresti teisale juhtida, mis aga nii kergesti ei õnnestunud.

Proua oli lühidakasvuline, ümmarik ja kõigis oma avaldusis elav kui nõel. Ta rääkis üht ja mõtet uitasid juba teisel, silmad jooksid vahetpidamatult ümberringi, vaevu läbes ta istuda oma toolil. Erilisel peatusid ta pilgud Martal, ja kui ema Grünberg oma heas lihtsimeelsuses sattus jutustama onu Korgi suurest heldusest ja sellest, mis ta kõik neile kinkinud, eriti Martale, siis tõmbusid proua kulmud järsu võnkega teravalt üles ja vilksti lõikas puuriv pilk nii Martat kui

onu Korki. Aga ta ei öelnud selle kohta ühtki sõna ja kõneles muist asjust.

„Mind teeb otse haigeks,“ sädistas ta vaevatud häälel, „kui mõtlen sellele, et pean hakkama siinses seltskonnas liikuma ja igasuguste inimestega tuttavaks saama. Võin kujutleda, kui naljakas see kõik on, sest olen juba natuke ringi vaadanud ja mõnda inimest tundma saanud.“

„Ei käse sul keegi siin seltskonnas liikuma hakata,“ sõnas onu tüdinult, „ja veel vähem igasuguste inimestega tutvuma. Nii et võid rahulikult terveks jääda...“

Proua keeritas silmi.

„Kuidas?“ hüüdis ta, „kuidas sa seda mõtled? Ah et mina peaksin siis jääma ihuüksinda oma tubadesse ja elama nagu üks Johannes kõrves? Kui sa nii mõtled ja kavatsed, siis on see ju otse tapmise plaanitsemine, sest kaua ma niimoodi üksinda suudan elada! Ma tean küll, et see sulle väga meeldiks, kui tõmbuksin nelja seinavahele. Siis saaksid sa vabalt ringi liikuda ja igasuguste naistega jännata. Siin näikse ju olevat päris keni daame, eriti noorte tüdrukute hulgas...“

Ta vaatas paljutähendavalt Martale ja naeratas nii ihara mõistaandmisega, et Marta punastus üle näo ja langetas silmad. Ema Grünbergi silmis välgatas vihahelk, kuid ta sundis enese rahulikult ja katsus koguni naeratadagi, mis siiski jäi ainult hädiseks katseks.

Onu Kork käänas jutu mujale. „Ah tont,“ sõnas ta, „meile pidi täna külla tulema ju too direktor Soomaa. Peame ruttama, viimaks jääme hiljaks.“

„Direktor Soomaa?“ pigistas proua moka otsast. „Aah — see liköörivabrikant! Ta võiks enesele uue krae osta, nii palju tal raha ikka vist on? See praegune on ju nagu vihmatoru. Ei tee just suurt rõõmu see sinu Soomaa.“

„Aga me lubasime kodus olla...“

„Sina lubasid, palun väga. Mina olin vait ega öelnud midagi. Eks sa siis võta ta vastu, kui sul on nii suur lugupidamine selle direktori vastu.“

Onu Kork neelatas hapult. „Ükskõik, ma siis lähen üksinda. Kas jääd siia?“

„Heldene aeg!“ hüüdis proua, „mis ma siin üksinda peale hakkan? Ja pealegi — siin pidi olema üks ministriabi või kes, kus see siis on?“

„Ma ei öelnud, et ta praegu siin on,“ sõnas Kork ikka rohkem tüdides. „Kõnelesin ainult, et härra Haljaste kuulub siia perekonda...“

„Noh, mis siin siis vahet?“ imestas proua. „Kuulub siia perekonda, aga pole ometi siin? Oleksin nii heameelega tahtnud näha, kuidas näeb siin välja üks kõrgem ametnik. Oleks väga huvitav.“

„Mõni teine kord... ta käib tihti siin,“ sõnas ema Grünberg. „Kui proua on nii lahke ja astub ka edaspidi siia...“

„Muidugi, muidugi,“ ütles proua peaaegu pilkavalt. „Küllap mul on põhjust siin väga tihti käia...“

Ta püüdis viimasele lausele anda sügavat tagamõtet, aga see jäi kõigile esialgu päris tumedaks. Onu tõusis otsustavalt püsti.

„Ma igatahes lähen,“ sõnas ta.

„Võib-olla oled nii lahke ja võtad mind esialgu kaasa. Koju ma küll ei tule, ennekui see sinu Soomaa ära pole läinud. Kaua sa temaga mõtled ennast kosutada?“

Onu jättis vastamata. Jumalagajätt oli lühike ja napp. Kui uks küllaliste järel kinni kõmatas, oli kõigil Grünbergidel tunne, nagu oleksid nad vabastunud suurest koormast. Aga südameil pesitses valus ahastus: vaene onu, vaene armas hea onukene...

Proua paljastab

Paar päeva hiljem tuli proua Kork lõunaks koju erilisel pingutatud meeleolus. Ta viskas vaevu pilgu Korgile, sõi lõunalauas sõna lausumata, mossitas huuli iga suutäie juures ja näole ilmus üha valulisem ilme.

Kork teadis: nüüd tuleb varsti kärgatav plahvatus.

Ja tuligi. Magustoidu juures lõppes vaikus. Proua sähvas teravalt ning tigidalt:

„Oled sa siin aga ilusaid asju teinud!“

Kork kortsutas kulme. „Mis asju?“ ühmas ta.

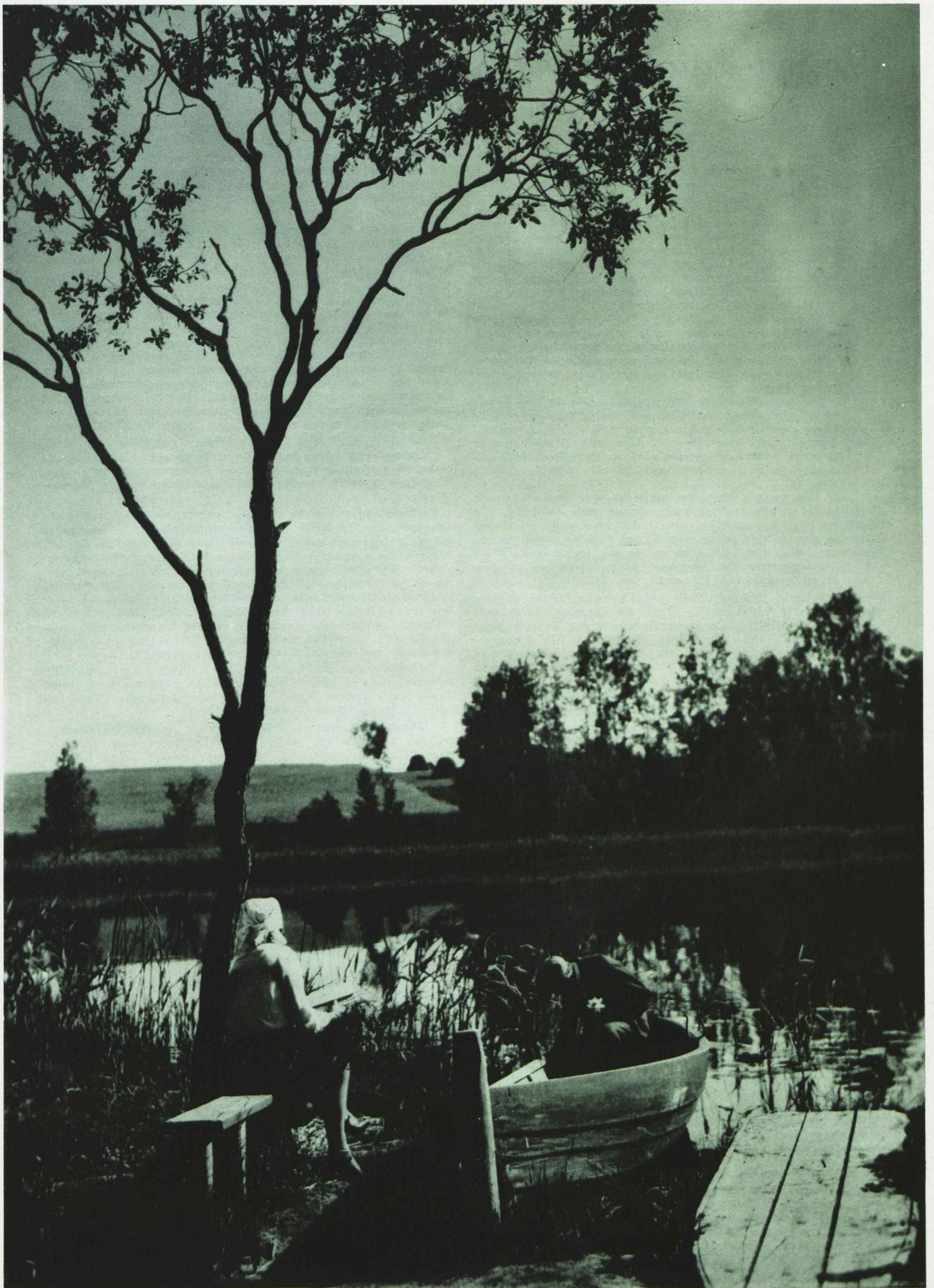
Proua naeratas mürgiselt:

„Ei midagi! Mitte kui midagi! Oled ilmsüütum kui ingel! Ehehee! Aga muidugi sa ei või aimatagi, et õnnelik juhus paljastab mulle kõik sinu teod, jah, seda ma olen valmis kas või karjuma: mustad ja inetud teod!“

„Oled jälle hulluks läinud,“ sõnas Kork külma rahuga.

„Tõesti, ma isegi imestan, et veel püsin mõistuse juures! Peale seda kõike, mis kuulsin! See on otse hirmus, mis olen pidanud sinu pärast kõik kannatama, igal pool ja alati! Sa tuled siia, oma kallile kodumaale ja kohe, nii pea kui päraltale jõuad, hakkad... uuh!“

(Järgneb.)

Suvi

Teised ajad, teised rahvad, teised abielud

Egiptus, naiste paradis

Kus aga iganes räägitakse abielu teemal, lähtub diskussioon enamikus märgatamatult sellest eeldusest, et on olemas ainult üks abieluvorm tänapäeval kehtiv, milles naine on alistuv ja mees valitsev pool. Meie teame, et mitte alati ega kõikjal pole see nii olnud ega ole, arvestame aga sellega, et sellest vormist kõrvalekaldumised esinevad ainult kurioosete metsrahvaste juures ja et vähemalt praegune euroopalik abieluvorm on ainuke kultiveeritud inimsoo vääriline. Järjest on ilmnenud midagi säärast nagu naise üheõiguslus — ja seda peetakse emantsipatsiooni-liikumise triumfiks ning ennekuuldamatult edasisammuvaks.

Igaüks teab ju, et juba hallil muinasajal leidis imetlusväärseid kultuure, mis võivad muretult vastu võtta võistlusväljakutset tänapäevastega. Ja üks neist kultuurriigest on end hoidnud oma viimastes kiirgamistes kuni meie ajaarvestuse esimestesse aastasadaadesse, see on Egiptus.

Milline oli abielu selles riigis, mille kultuur seisib teatud ajal täiesti naiseliku valitsemise tähe all? Pilk sellele maailma näitab, et meie naisõiguslased peaksid olema ettevaatlikud sõnaga „edusamm“. Vabadustest ja õigustest, mis egiptlannale olid endastmõistetavad, julguvad julgeimad ameeriklannad ainult unistada.

„Ma kummardun sinu kui naise õiguste ees. Täna sa alates ma ei vaidle vastu ainsagi sõnaga sinu nõudeile. Ma tunnustan kõigi ees sind kui oma naist, kuid mul pole õigust öelda: sa pead olema minu naine! Sul üksi on õigus minna. Ma annan sulle kõik, mis mul on, ja ma loobun oma õigustest ja minevikunõudeist, olevikust ning tulevikust, ent ma ei evi õigust vastu vaielda ühelegi sinu ärilistest ettevõtetest!“

Viisakalt ja külmalt loeb ametikohuste täitmisel olev preestritar ette dokumendi. Ta hääli kajab hämarduvas templi sammalabürindis. Ilus, sale noormees, kes on kuulatanud tasa hingates, noogutab nõustuvalt. Siis kummardub ta austavalt oma pruudi ees, kes seisab liikumatult ta kõrval väga enesekindlalt ja võimsalt. Ta saledad, ilusad jalad säravad nagu päikesekiired läbi plisseeritud loorkleidi. Kaks laia siidpaela, ristatud üle rinna, ussinahast sandaalid ja elegantne, võimas paažisoeng on terve ta tualett, mida ümbritseb tagasihoidlik parfüümpilv.

Preestritar lükkab noormehe ette äsjaloetud dokumendi. See on Vana-Egiptuse normaalne abieluleping, märgitud kauniste hieroglüüfidega paksule pärgamendile. Mees kirjutab oma nime alla. Seega on abielu seaduslikult sõlmitud ja noorpaar lahkeb templist, mis kerkib valgelt ja helkivalt taeva sügava sina poole. Kollakalt hõõgavast kaugusest teritavad püramiidid.

Pulm vaaraode maal! Vaikides järgneb noormees oma naisele ta majja. Eriline pidulikkus ei leia aset. Sugulaste söötmine ei tule üldse arvesse. Egiptuses süüakse ja juuakse ainult hädavajalikkude, et säilitada igavest noorust ja tervist. Peale selle ollakse kohutavalt asjalik, kui abielutakse liiga sageli. Milleks kulutust ja lärmi?

Saabunud naise majja, uude kodusse! Sale, kõrgejalgne egiptlanna läbibistab ruumid, kohendab pehmed, kirevad nahkpadjad diivanile kohale, mis mõjuvad peaaegu meie praeguste poolsohvadena, puudutab lootolille, mille pea ripub unistavalt üle ilusa vaasi serva, vaatab email- ja kuld-nõusid, korteri olulisemat dekoratsiooni.

Kütkestava, tähtedest särava õõ järel kerkib uus hommik Memfises, ja noormehele algab abielu. Eilsest kannab ta oma naise nime. Naine on käskijanna, nagu abieluleping seaduslikult küllalt selgesti kindlaks määratud.

Enamikus oli naine ka perekonnale elatise andja ja ühtlasi vastutav selle eest. Varajasel hommikusel tunnil lahkus ta korterist. Tal oli hea teenistuskohal, Niluse korraldustööde järelevalve koht, väljavaatega saada kord kuberneriks. Abielumees hoolitses kodu eest, pesu eest, millega Vana-Egiptuses eriti aeti luksust taga, segas, mis oli veel tähtsam, kreeme ja juuksepuimateid, destilleeris parfüüme, lühidalt — tema ülesandeks oli hoolitseda naise kosmeetika eest. Oma osavust selles pidi ta tõestama lühikese proovi-abielu vältel, mis käis abielu eel. Nii evis Vana-Egiptuses mitte iga naine, vaid iga mees oma saladust: nimelt igakordset eriresepti. See retsept oli ühtlasi teatud laadi armastuseliksiir, kuna mees sai sel viisil teha end oma naisele asendamatuks.

Põhiliselt oli abielumees midagi abieluliiduga majameistri taolist. Ta ei kuulunud isegi tegelikult perekonda. Ta oli oma

naisele kaugelt sugulane. Sugulasteks loeti ainult neid, kes olid sündinud ühest emast. Naise lähimad sugulased polnud ta lapsed, vaid õed, kes võrsunud ühest emahüst. Isad ei mänginud üldse mingit osa, neil polnud mingisugust õigust oma lastele.

Need lapsed, ema omandus, käitusid isaga respektiküllaselt ja tõsise distantsiga. Väikeste kinkide ja igasuguste kannatlikkude piasiasjadega pidi isa võitma kenade, väikeste egiptuse nukkude lugupidamist, nagu midagi praegu meil teisejärgulise onu taolist. Võib-olla just seepärast, et neil polnud mingisuguseid õigusi oma lastele, olid egiptlased tõelised ahv-isad, olles lõpmatult armunud oma lastesse. Emad olid palju külmemad. Nende peahuvi oli enamikus ametialaga seotud. Egiptlanna mureks oli karjäär. Nendele üli-saledatele egiptuse daamidele olid kõik elukutsed kättesaadavad, raamatupidajast kuni kindrali-auni. Tänapäeva Ameerika oma piiramatute võimalustega, võrreldes Vana-Egiptusega, on ainult kahvatu vari. Egiptus saavutas palju aastatuhandeid tagasi säärase kultuurikõrguse ja moodsuse (meie mõistes), mida alles hilisemal ajal täielikult avastatakse ja mis meile näib peaaegu sensatsiooniliseks.

Loomulikult leidis ka kindla elukutsega mehi, kuid nende alaks oli rohkem mehaaniline töö. Tähtsamad, tähendab just tänapäeva meeste eelistatud kohad oli naine endale kindlustanud.

Abielulahutus oli egiptlasele ruineeriv. Kõik, mis ta kaasa tõi abiellu, kõik, mis ta saavutas abielus — kuulus ta naisele. Ja ainult naisele üksi oli õigus nõuda abielulahutust. Nii seisib normaalses abielulepingus ja Egiptuse riigi põhiseaduses. Riidusid laste ja elatuskohustuste pärast polnud, sest lapsed ja varandus kuulus eranditult naisele. Lahutus tähendas siis lihtsalt mehe väljalülitamist, härra väljaviskamist, kes polnud enam eelistatud külaline majas. Ent egiptlanna oli oma avaliku elu positsiooni tõttu vastutusteadlik ega jätnud oma lahutatud mehi mingil juhul hätta, vaid hoolitses nende eest vabatahtlikult kuni oma surmani.

Tänapäeva seisukohast lähtudes oli egiptuse abielu vaheleatud osadega abielu. Loomulikult oli naine ka kosiv pool. Tema valis endale mehe välja. Tähendab, mehel oli võimalus „istuma jääda“, mitte naisele.

Tänapäeva inimesel võiks, lähtudes nendest tõsiasjadest, tekkida arvamine, et mehed Vana-Egiptuses olid täielikud narrid. Säärast mõtet ei tohiks aga mingil juhul tekkida. See, mida meie näeme säilinud reljeefidel suurepärase ja treenitud sportlaste ning tantsijate kehastusena, on valituim mehelikkus, on keha- ja hingamiskultuuri produkt, millega meie tänapäeval alles pikkamisi jälle algame. Ei, põhjus on hoopis teine.

Egiptlane pidas naist kõrgemaks olevuseks, nägi temas loomulikkust, sündinud valitsejannat. Ta hindas kindlat, looduslähedast instinkti, naiseliku olevuse kütkestavust ja maailmist võimu palju kõrgemalt kui mehelikkust mõistust. Ta tundis end selles teadmises kõige paremini. Igaüks tunneb kuulsat kohta Tacitus'e teoses „Raamat germaanlaste kohta“: „Germaanlased usuvad, et naine on midagi pühadusetaolist, nägemusvõimeline, ja nad ei võta midagi ette tema nõusolekuta.“ Egiptlased niisamuti kui germaanlased ei nõustunud mitte ainult selle teoreetilise kindlakstegevusega, vaid loovutasid ka targalt ja vabatahtlikult naisele vastava sotsiaalse positsiooni. Selle vabaduse tõttu tõi naine nähtavale kogu oma jõu. Ta valitses targalt, mitte mõeldeski meest alla suruda, otsis ja leidis mõlema soo harmoonilise käitumise abielus ning elukutses.

Oleks vale egiptuse abielumõistet, eriti aga seda ülearu kergelt lahtuspraktikat nimetada kergemeelseks. See arvestas ainult kord leiduva, muutumatu rassi omapäraga, kelle tunded olid kuumad, ent lühiajalised, nagu kõik, mis õitseb lõunamaise päikese all. Igatahes ei tohi seejuures jätta tähelepanuta, et need olid täiesti küpsed, sarnastatud inimesed, kes andsid selle nii kerge, hõljuva abielumõiste ja praktika.

Südamehaiged, kes seda polegi

On vaevalt haigust, mis inimese enesetunde nii alla viib ja ühtaegu inimest niivõrd alarmeerib, kui igasugused südamehaigused. Instinktiivselt tunneb ta oma elu hädaohus olevat, kui tähtsaim elund enam korralikult ei funktsioneer. Aga õnneks on tõsiseid, raskeid südamehaigusi suhteliselt teiste haigustega võrdlemisi vähe. Palju suurema grupi moodustavad „südamehaiged, kes seda polegi.“ Neil juhtudel on süda täiesti terve, sagedasemalt on korrast ära närviaparaat, mis reguleerib südametegevust.

On tuntud näht, mida igaüks meist on läbi elanud, et meeleliigutused võivad anda orgaanilisi sümptomeid. Rõõm kutsub puna palgele, kuna hirm ja mure meid kahvatavad. Ärritus ja kurbus kutsuvad esile kiirema ja väiksema südametegevuse, kuna rõõmutunded aeglustavad südametegevust. Füsioloogiline põhjus selleks on keskaju tegevus, mis reguleerib meie tundemaailma, halvates rõõmu puhul südame rütmiräve. Teiste sõnadega — kõik hingelised elamused avaldavad oma mõju südametegevusele. Nn. närviline süda on iseenesest täiesti terve, ainult tema närvid on üliärritatavad. Seda teavad meist aga vähesed. Nemad peavad kõiki iseloomust sõltuvaid nähtusi rasketeks südamevigadeks. Pulsilööki vaheljäätmine, nõrkus ja pööratustunne ja piinav südamevalu, mis avalduvad kramplikes südame kokkutõmmetes, pistetes ja hambavalu-taolises lõikavas valus, pole muud kui südamenärvide üliärritatavus. Seepärast pole neil juhtudel tarvis ravida südant, vaid närve. Selleks on vaja esmapoolest kindlaks teha põhjus, mis mõjub hingeelule. Alati pole selle põhjuseks materiaalsed mured, palju halvemad on igasugused meeleliigutused, nagu armupiinad, pettumused, süütunne. Südamehaigustena väljendavad end ka täitumatud lootused töös ja tegevuses. Need on asjad, mida endale „südamesse võetakse“, millega toime ei saada ja mis puurivad end sügavasse alateadvusse.

Eriti lõhed tundemaailma ja südametegevuse vahel kutsuvad esile südamehäireid. Kõige sagedamalt kannatavad kirjeldatud nähtude all vaimsel alal töötavad inimesed. Ükski

Egiptuse inimene oli ülekaalukalt vegetaarse eluviisi, keha eest hoolitsemise kultuuri tulemus, mis juhtis teda äärmisele sisemisele vabadusele ja materiaalistest raskustest vabanemisele.

Möödunud sajandi egiptoloogid vajasid tõsist järelemõtlemist tunnistamiseks, et Egiptuses valitses naine, et ka vaarao, kelle näol esitas see pühitsematu kõikvõimsat isandat, oli ainult printsabikaasa. Ta juhtis valitsemist oma abikaasa ülevaatusel ja nimel. Viimase surma puhul pidi ta tagasi astuma, loovutades koha oma tütrele, sest valitsemine pärandus naiselikus reas, kuna mees polnud pärimisõiguslik. Troonipärija abiellus oma vennaga, kes seega tõusis vaaraoaks, tegelikult aga enam polnud kui mõlema maa daami sekretär.

Nii paljastab end Egiptus, vanim ja siiani tuntud kultuurmaa, kui klassiline juhtum naistevalitsemisest. Siiski võib see täiesti naiselikult rõhutatud egiptuse kultuur nimetada oma kasuks, et ta on kauemini püsinud kui kõik teised mehelikud kokku. Egiptuse kultuur jõudis suurepärase vanuseni 24 000 aastaga.

Järgmises numbris Vana-Rooma abielust.

vanus pole nende eest kaitstud. Aastad 20—40 vahel on eriti vastuvõtlikud sellele hädale. Naised ja mehed on peaaegu võrdselt tabatud.

Mida teha selle vastu? Tähtsam on asjakohane hingeline ravi. Kui haigele on selgitatud haigus põhjused, kui mõõdapäsematuult ja muutmatuult asjult on võetud nende raskus, kui on selgitatud, et hulgalised neissamus tingimused elavad inimesed neid haigusi mitte ei põe, siis saavutatakse enamikul juhul kergendustunne. Lähtudes sellest seisukohast, kaob hirm sellest silmapilgust, kui „südamehaigele“ on selgeks tehtud, et põhjalik uurimine mingisugust kahtlust ei jäta südame orgaanilises terveolekus. Arst muutub sel juhul haige kasvatajaks, loob talle olemasolu-filosoofia, mis võimaldab „südamehaigele“ luua kontakti ümbruskonnaga.

On kaaluvamad hingelised põhjused kõrvaldatud, on haigel hirm oma haiguse eest võetud, siis alles võib keha ravima hakata. Kindlate, rahustavate ja tugevamaks tegevate arstimate kõrval (ainult algul!) näivad tähtsamatena tulusad liigutusharjutused, milliseid peab teostama kuni väsimuspini. Eelkõige vaimse töö tegija peab end sääraselt kehaliselt harjutama, et tegevuseta organeid taas tegevusele ergutada. Kui „südamehaige“ pikemaid jalutuskäike tehes rõõmsas teadmises oma taaselustunud jõust künkaid ületab ilma südamevaluta, nõrkustundeta, siis veendub ta isegi, et ta süda ei saa haige olla; sest ükski orgaaniline häire, nagu igaüks seda teab, pole sugestiooniga parandatav. Nii siis veendub haige praktiliselt oma haiguse iseloomus. Selle äratundmisega on võidetud lõpmata palju. Aegamööda tuimeneb ta oma südamehaiguse vastu, mis on kõige parem tee paranemisele.

On endastmõistetav, et kõik südamehäired vajavad põhjalikku arstilist järeleuurimist. On sel teel kindlaks tehtud, et ühtki orgaanilist muutust ei leidu, niisiis ühtki põhjust õigustatud kartusteks, oleneb see täiesti distsipliinist, korralikust eluviisist, haige teadlikust kaasaitamisest, et ta ise ei rõviks eneselt elurõõmu ja aega haiglaste kujutlustega.

Õige aeg maasikate istutamiseks on augustis

Maasikad on suurepärase maitse ja tervislikkuse tõttu armastatumaid marju, seepärast tuleks nende kasvatamisele eriti rõhku panna. Enamasti armastavad nad tuult eest varjatud asukohta ja savikat niiskeõitu maad. Maasikaid paljundatakse võrsete abil. Kui tahetakse uusi taimi saada, jäetakse väänded kasvama. Juba augustis saab neist noori juurdunud taimi, mis selsamal kuul tuleb peenrale istutada.

Maasikaid võib istutada sügisel ja kevadel. Parem istutamisaeg on siiski sügisel varakult, sest siis on loota juba järgmisel aastal suuremat saaki. Istutamist toimetatakse augustis. Maasikaid võib istutada peenrale kui ka tasasele maale. Istutada tuleb ridadesse, vahedega umbes 50 sm. Istutamise juures peab silmas pidama, et juured saaksid tervelt ja hoolikalt mulda. Peale istutamist taimi tugevasti kasta. Sügisel istutatud taimede ümber pannakse enne maa külmumist kord sõnnikut. See kaitseb taimi külma eest. Sõnnik jäetakse maa peale ka järgmiseks aastaks.

Kevadel, kui maasikad hakkavad õitsema, võib pöösaid

kasta tugevasti lahjendatud virtsaga, siis kasvavad pöösad tugevamaks. Maasikaistanduse kestvus on 4—5 aastat. Kõige kohasem on igal aastal uusi maasikaid juurde istutada ja niisama palju üles künda.

Peale marjade koristamist tuleb maasikaistandus eeskätt puhastada väätidest. Niisamuti tuleb istandust aeg-ajalt umbrohust puhastada, sest sügiseste vihmadega kasvab see jõudsalt. Et järgmisel aastal maasikad hästi kasvaksid, tuleb peale marjade korjamist ja peenarde umbrohust puhastamist anda iga 100 ruutmeetri maa kohta 2 kg superfosfaati, 2 kg kaalisoola ja 1½ kg väävlühapuammoniaaki.

Maasikaistandus peab talvel alati olema lumega kaetud, sest lumi on kõige paremaks vahendiks juurte külmumise vastu. Eriti kardetav on maasikajuurtele istandusele seisma jääv vesi ja jää. Seepärast tuleb juba sügisel kaevata vee ärajätmiseks kraavikesed.

Parimad maasikasordid oleksid meil: Saksa-Evern, Ernst Preuss, Leopoldhalli hiline, Võitja ja Valge Ananas.

Vasakult paremale: ltn. Mets, pr. Nõmmik, pr. Mets, hr. sv.-ametnik Hannibal veedavad oma puhkust Narva-Jõesuus.

Hr. ja pr. Puusepp Narva-Jõesuus.

Pr. Olga Keskk Narva-Jõesuus rannas vestlemas.

Pr. M. Eller ja hr. Koose Tallinnast Narva-Jõesuus.

Kapellmeister V. Tago tütar Pärnu plaazil.

Lasteaed Pärnu plaazil.

Pr. Tiina Kukk Tartust N.-Jõesuus.

Päikesest, tuulest, Narva-Jõesuu liivalt

Juba pikka aega helgib vastu päikest valge, pilvevarjuta liiv. On nii hubane ja soe. Sööstab sekka mööda laia päikeseteed vaid ranna kõmisedes uljas äikeseratsu. Kuid nii just on tore. Siis taas paistab päike, lõhnavad metsas männid — ja kuskil silmapiiril liugleb madala kajakana valge süst — tulvil igatsusi oma saarest ja uutest randadest.

On suvitusel haritipp juuli valge taeva all. On suvitajaid kodumaisi ja välismaisi, on noori ja vanu — silmis suveröömid ja päikesevallatused. — Kodumaalasist näivad ülekaalus olevalt just tartlased saanud Jõesuu tuuled jalge alla. Tartu arstide perest võib alatiselt näha rannas päevitumas dr. Peterhofi abikaasaga, dr. Hansenit nädalalõppudel, kuna ta perekond suvitab siin alatiselt, dr. Jürgensit abikaasaga, dr. Bernakoffi abikaasaga, prof. Puuseppa, prof. Rooksi, dr. Hiie't ja vahetevahel ka dr. Vironeeme abikaasaga. — Politsei-perest veedavad suvepuhkust N.-Jõesuus politsei-inspektor Pruunmaa abikaasaga, Tartu-Valga prefekt Roovere abikaasaga, Narva prefekt H. Kruus, Petseri-Võru prefekt Kard, komissar Juhani ühes perekonnaga Tartust, komissar Sarap ühes abikaasa ja tütreaga Viljandist, komissar Raig ühes abikaasaga ja Politseikooli dir. Mets Tallinnast. Narva-Jõesuu on siirdunud ka juba siseminister Veermaa abikaasa, kuna nädalavahetusel võis siin näha ka hr. ministrit ennast. Ranna-päikest hindab siin ka Politseitalituse abidirektori Kirsimäe abikaasa. Politseiasistentidest puutuvad silma E. Reimo abikaasaga Tartust, Roosalu Tartust, pr. I. Inn Tartust, Piir Tartust j. t., konstaablitest vennad Voitkid Narvast, Pärli, Paap Tartust jne.

Kohtuperest kohtame Narva-Jõesuus esmajoones Kohtukoja prokuröri Mülleri abikaasaga, Kohtuministeeriumi nõunikku K. Matto't abikaasaga ja riigikohtunik J. Loo perekonda, kuna hr. Loo ise on pärast lühiajalist suvepuhkust rannaliival siirdunud ringmatkale mööda kodumaad. Peale nende suvitavad siin Tartu Ringkonnakohtu liige Mätlik tütreaga, abiprokurör I. Rebane abikaasaga, tsiviil-osak. sekretär P. Raamat perekonnaga, krim.-osak. abisekret. Pennert abikaasaga, Petseri kohtu-uurija R. Intellmann, van. kand. R. Aduson, pr. Antonov, pr. Tihhonov ja hr. Vohla Tallinnast. Advokaatidest kohtame härrasid E. Tikenbergi, Laagust abikaasaga, Umbliat abikaasaga, Tamret, Levitini, Rammi, Eljast, Tiitsi, Goldbergi, Eriksoni, Kaarti, F. Karlsoni ja P. Kako't abikaasaga. Narvast suvitab Jõesuu rannaliival notar Aakre. Suve algul oli siin ka vandeadvokaat pr. Helmi Kaber Tapalt.

Koolitegelastest katsuvad talvisest väsitavast tööst puhkust leida koolidirektorid K. Treffner, H. Karu, J. Sütt perekonnaga, koolinõunik J. Lang perekonnaga, õpetajad Virkhaus, kunstnik Ole, E. Nurm perekonnaga ja Raud abikaasaga.

Teltest suvitajatest väga mitmesugustelt töö- ja kutsealadelt viibivad N.-Jõesuus helitaidurid Läte ja Nerep, Teedeministeeriumi Maanteede Talituse dir. ins. Grasberg, Narva garnisoni ülem kol. Kursk, Võru sõjaväeringkonna ülem kol. Triik, Tallinna Keskaigla naisteosakonna juhataja dr. H. Perli. Toompea lossi komandant kol. Kanep, ins. Sööt perekonnaga, Tartu Ülikooli õigusteaduskonna dekaan prof. Kadari abikaasaga, prof. Paris perekonnaga, prof. Kilksen, prof. Rammul perekonnaga, alatine N.-Jõesuu suvitaja prof. Tjutrumov, prof. Ein abikaasaga, major Marguste sõjaväe ühend. õppeasutistest, sv.-ametnik Hannibal, ltn. Mets abikaasaga, lendur-ohvitser Nõmmiku abikaasa pojaga, dir. Kiipus abikaasaga Tartust, tööstur Pääsuke abikaasaga Tartust, hr. E. Treude abikaasaga Tallinnast. Nädalalõpu veetsid hiljuti siin ka Saku õllefabriku direktor Urov abikaasaga Tallinnast, adv. Marta Kapp Tallinnast, kaupmees K. Lepp abikaasaga Tartust, dr. F. Lepp Tartust, kelle perekond suvitab siin juba pikemat aega. Tallinnast pikemaks ajaks on Narva-Jõesuu plaazile siirdunud Loomaarstide Koja esimees dr. med. vet. Arras perekonnaga, pr. mag. phil. M. Jürma ja õigusteadlane hr. E. Jürma, tennisetreener Lepik, pr. Elsi Tammist-Loo, pr. ja hr. prov. Viire, Fordi autotehaste Tallinna esinduse direktor Ast Küllma perekond. „Estonia“ teatri perest paistab suvitajate seast kohe silma Gerda Murre. „Vanemuise“ pere on esindatud pr. Helmi Aren-Viirman'i ja pr. Kadi Taniloo kaudu. Narva-Jõesuud pole unustanud ka tuntud tantsupedagoogid Poolgas ja Küttim abikaasadega. Tartust suvitavad siin veel

veest ja inimestest

pr. Alt, „Pressa“ omanik P. Johanson ja Tartu Linnapanga ametnik, tuntud pianist ja pallimängija H. Liblik. N.-Jõesuu liiva kütkes on ka metsaülemad Jõgi ja Lehtpere. Pr. Ubaleht Tallinnast, prov. Reinhold abikaasaga Tartust, kirjanik Gailit perekonnaga Koselt, ärimees Tarask Tartust, adv. Piilmann Tallinnast, major Teder Tartust, adv. Kanemägi Tartust, prl. A. Pääsuke „Postimehe“ perest, „Postimehe“ propagandäšeff hr. Puusepp abikaasaga, N.-Jõesuu tuntud motorsportlane dr. math. E. Krahn, pr. dr. Urberg pojaga Tartust, prl. M. Eller Tallinnast, tennisitreener Kallas Narvast, hr. Koose Tallinna Linnavalitsusest, O/Ü „Kultuurkoondise“ ärijuht A. Feldmann perekonnaga Tallinnast, Kulturfilmi dir. A. Peel abikaasaga, prl. Eva Holst Tallinnast, „Postimehe“ toimetaja H. Rebane, pr. Hallik Tartust, pr. M. Ilisson Tartust, pr. Borkmann pojaga Tartust, Tartu Linnavalitsuse laekahoidja hr. Teimann abikaasaga, spordiveteraan Feldmann abikaasaga Tallinnast, hiljutine kolmikhüppe rekordimees A. Raska, Tartu maksuinspektor Freiberg abikaasaga, prl. T. Kukk Tartust, pr. dr. Karask Tartust, väga palju akadeemilist noosugu, kelle hulgast torkavad esijoonesse suured pallitaidurid nii tennisis kui ka võrkpallis — preilid Eha Lepp, Asta Schönberg, Zenja ja Helga Glück, Astrid Lentsius, Ira Jartsev, Daisy Pridemann j. t. — See on vaid väga pealiskaudne loetelu Narva-Jõesuu 1938. aasta täiuslikust suvituselust, kus printsiks sai uljas rootslane.

Suvitaja.

Kiri Pärnu

Nende ridade kirjutamise ajal on suvitushooaeg Maarjamaa randadel kõrgtipus ning inimestel muredele vaatamata heameel. Sest kuigi tänavuse suve esimene pool, mis tavaliselt kui noorem peaks olema ilusam ja soojem, oli jahedam ja päikesevaesem ning vihmanegi, pole see siiski suutnud tusastada suvitusrahva meeleolu. Sest need, kes söövad suvituspaikadesse, eriti aga Pärnu sõitjad, oskavad kohaneda ja rõõmu tunda ka siis, kui päikest on en detail ja soojust mitte rohkem. Säärane oligi suve esimene pool Pärnu — naer läbi pisarate, päike pilvede taga, millise paratamatusega leppisid kõik, otsides seda enam lõbustust ja ajaviidet lageda taeva alt kinnistesse ruumidesse siirdumisega. Ning lokaalide, kohvikute jne. pidajad aina rõõmustusid — annaks taevast halvemaid ilmu veelgi, oleks meil valuutat ja raha enam. Ja kui juuli teisel poolel ilmad muutusid stabiilselt külmemaks, päike otse nõelas, baromeeter languse asemel tõusis, siis venisid lokaalipidajail näod pikaks. Ent häda polnud midagi; ka ilusatel suvechutel ja -öödel oli liikumist, sigimist ja sagimist lokaalides küllalt. Seda enam rõõmutseti aga Pärnu plaazil, suurepärares parkides, väljasõidukohtades jne.

Suvitushooaja kõrgtippu jõudmisel kasvas ametlik suvitajate arv Pärnus 5000 piiridesse, kellest enamik, üle poole, rootslased. Kuid oli kodumaisigi tuhandeid paar, kellele loetlemine nime järgi üsna võimatu. Märkigem siis vaid üksikuid, kelle näod mere ääres, lokaalis, parjis või mujal meelde jäänud.

Iga-aastane Pärnu suvitaja politseidirektor J. Soomann pole tänavugi koos perekonnaga Pärnule truudust murdnud. Hästi tundsid end ka saadikud A. Rei ja Hynninen, riiginõukogu esimees adv. M. Pung, presidendi kantselei direktor Fr. Akel ja paljud teised. Teatri-rahvast suve esimene pool Pärnule palju ei andnud — vaikset oleskelu nautisid „Estonias“ Heino Uuli ja Lisl Lindau, kuna E. Draamateatri asjaajaja Ross oli igapäevaseks peesitajaks rannas. Tuntumaist daamidest olgu nimetatud järgmised: siseministri abikaasa Helmi Veermaa, Salme Jürima, Ellen Mardi, Juta Ney, Helle Maisma, Betti Alvertalvik Heiti Talvikuga, Nina Besproswany j. t. Liikuvamaks kujuks muusikute perest oli Eugen Kapp. Tartlasi oli rohkelt ja tuntumaist olgu nimetatud pr. A. Kitzberg poja ja miniaga, Heino Lehepuu abikaasaga, Ilmar Lill ja Erika Lill ning suve algul ka prl. Eha Lepp. Loomulik, et ei puudunud ka prof. V. Vadi abikaasaga, prof. Mieländer, akadeemik prof. Schlossmann j. p. t.

Kodumaa annab igast nurgast Pärnule suvevõõraid, andes neid suve esimesel poolel ka tänavugi — Võrust, Paidest, Narvast, Viljandist, Peterist ja Tapalt ning paljudest nimetamata paikadest.

Pärnakas.

Pr. dr. Urberg Tartust Narva-Jõesuu plaazil.

Hr. Vohla Tallinnast ja prl. A. Pääsuke Tartust Narva-Jõesuus.

O/Ü „Kultuurkoondise“ ärijuht A. Feldmann abikaasa ja pojaga suvitab Narva-Jõesuus.

Pr. Alt ja pr. dr. Jürgens Tartust N.-Jõesuus

Lapsed teevad head „ära-olekut“ rannakorvis.

Vasakult paremale ülimeses reas: komissar Juhani, Narva prefekt H. Kruus, pr. Juhani, pr. dr. Karask, prefekt Kruusi poeg; alumises reas kom. Juhani tütre ja pref. Kruusi poeg.

Üks kauneid rootslannasid Pärnus.

Puhkus pärast karastavat suplust.

Millise hoolega

kohtleb majaema iga eset oma majapidamises. Puhastamiseks valib ta ainult vahendid, täiesti kahjutud lakile ja polituurile. Kuidas toimub ta aga hambapasta valikul? Majapidamistarbed ja mööblid on asendatavad väärtused, hambad — tervis — aga asendamatu vara. Seepärast tohib tarvitada hammaste hooleks ainult täiesti usaldusväärseid vahendeid, nagu seda on näiteks NIVEA-hambapasta.

Hind: 50 senti ja 75 senti
Werner Mehks, Tallinn.

Moeuudiseid saabuvaks sügiseks ja talveks

Talv on juba kolinud õmblustöökodadesse ja moeäridesse. Seekord tuleb ta paljude üllatustega moe alal, uute lõigete ja vormidega, eriti ilusate materjalide ja apartsete finessidega.

Ennelõunal on mood lustakas ja sportlik. Tänavajaoks toob ta jälle rikkaliku valiku kostüümidest klassilises ja poolklassilises õmblusstiilis, siis mantelkleite ja arvukaid jakk-, mantel- ja keepkomplekseid, mis omavahel on väga erinevad. Edeneva talvega võidutseb mantel kõikides väljaannetes. Hea, soliidne päevamantel on enamikus lihtne, nii värvuselt kui ka tegumoelt, kuid talle on lubatud oma lihtsa stiili raamides huvitavaid moepisiasju. Selle aasta mood pöörab erilist tähelepanu elegantsele pealelõunamantlile: see esineb mitmesugustes, tugevasti taljese võetud tegumoodides, kellukesetaolise kehaosaga, laenab kleidimoodidelt üksikuid detaile ja paistab silma naha fantaasiarikka väljatöötuse tõttu.

Sviitrid ja jakid, bolearod ja kasakiinid, passe- ja pihik-efektid on moe armsamaid teemasid, milliseid ta ikka jälle kasutab lihtsate ja „rõivastatud“ mudelite jaoks uutest teisendites. Paljud volt- ja plisseeseelikud, uued džamperi-ideed, kenad pisiasjad on väikeste päevakleitide tunnusmärgiks. Lihtne stiil on eelistatud, kaunistised väga mõõdukad.

Juba pealelõunal algab naiselikkus. Õhtul ületavad kleidid igasuguse fantaasia, mõnususe ja elegantsi. Jooned on pehmed ja vabad, detailid tujukad, kaunistised pillavad. Volangid, särbid ja pikad lehvivad seotised, kõrged sissepandud pihikuosad, omapärased krooked ja voldid, kõik, mis annab maalilise, graatsilise mõju, elustab ja kaunistab seltskonnakleite. Ka pakub siluettide mitmekesisus loendamatu võimalusi. Õhtukleit üllilaisel seelikuga, napi ja sügavalt väljalõigatud ülaosaga meenutab krinoliinkleiti. Sale tuppmudel, mida sageli eest lõhestatakse, kunstipäraselt mähitud printsesskleit, väike õhtukleit pluusitaolise ülaosaga ja pealetõmmatud seelikuga, mis evib midagi koolilapselikku, kinnine, vali pidukleit — kõik need täiesti erinevad tüübid on esitatud loendamatuil mänguviisil, mille mitmekesisusel baseerub selleaastane õhtumoe võlu.

*

- 334. Nägus sügiskostüüm kotiknaha-garnituuriga. Eest suletud tõmbelukuga.
- 335. Moodne sügiskomplee tumerohelisest villasest materjalist.
- 336. Elegantne sügiskostüüm segavärvi diagonaalriidest.
- 337. Huvitav sportlik sügiskostüüm.
- 338. Moodne seitsekaheksandik-pikk sügismantel triibulisest materjalist. Seelik seitsamast materjalist.

- 339. Nägus sügismantel vähese nahkgarnituuriga.
- 340. Kolmneljandik-pikk jakk siledast nahast või imitatsioonist. Huvitavad taskud revääridel.
- 341. Soe lambanahkne pikk jakk jahedateks sügispäevadeks.
- 342. Moodne kraeta sügismantel.
- 343. Sügiskomplee, kleit ja jakk ühest ja seitsamast materjalist.
- 344. Nägus sügiskomplee, mis koosneb kleidist ja jakist.
- 345. Ingliseõikeline rätsepakostüüm.
- 346. Nägus kleit ühevärvisest materjalist.
- 347. Moodne kleit peeneruudulisest villasest. Ees suurte revääridega valge kõrgele ulatuv vest.
- 348. Lihtsa tegumoega meeldiv päevakleit. Kaunistis sutasšpaelast.

OMPLUS SINGER MASINAD

SINGER

Õmmelge elektriga

334

335

336

337

338

339

340

341

342

343

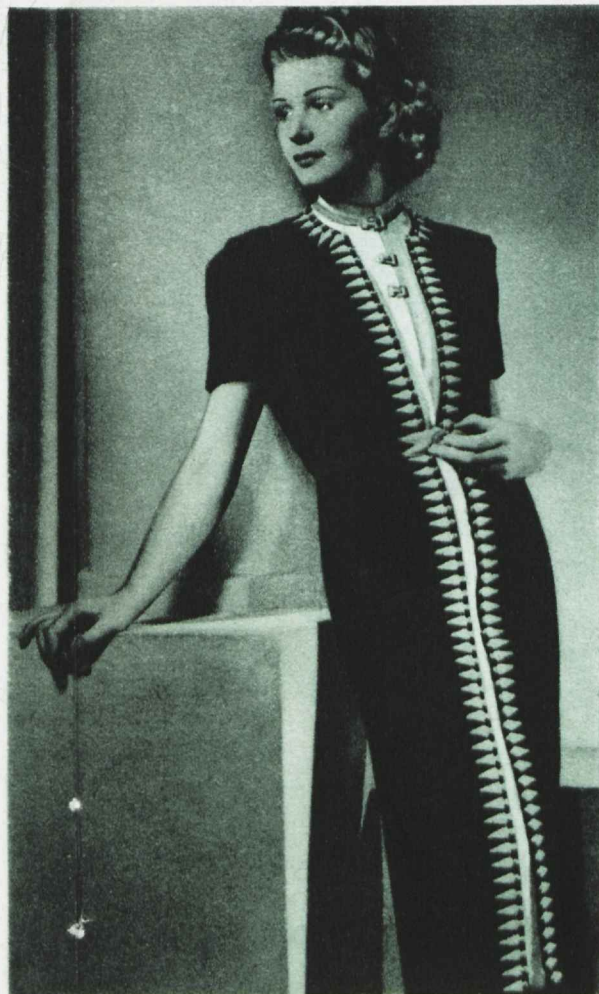
344

345

Rõõmsad päevad,
rõõmsad
rõõmsad
rõõmsad

5

6

7

8

1

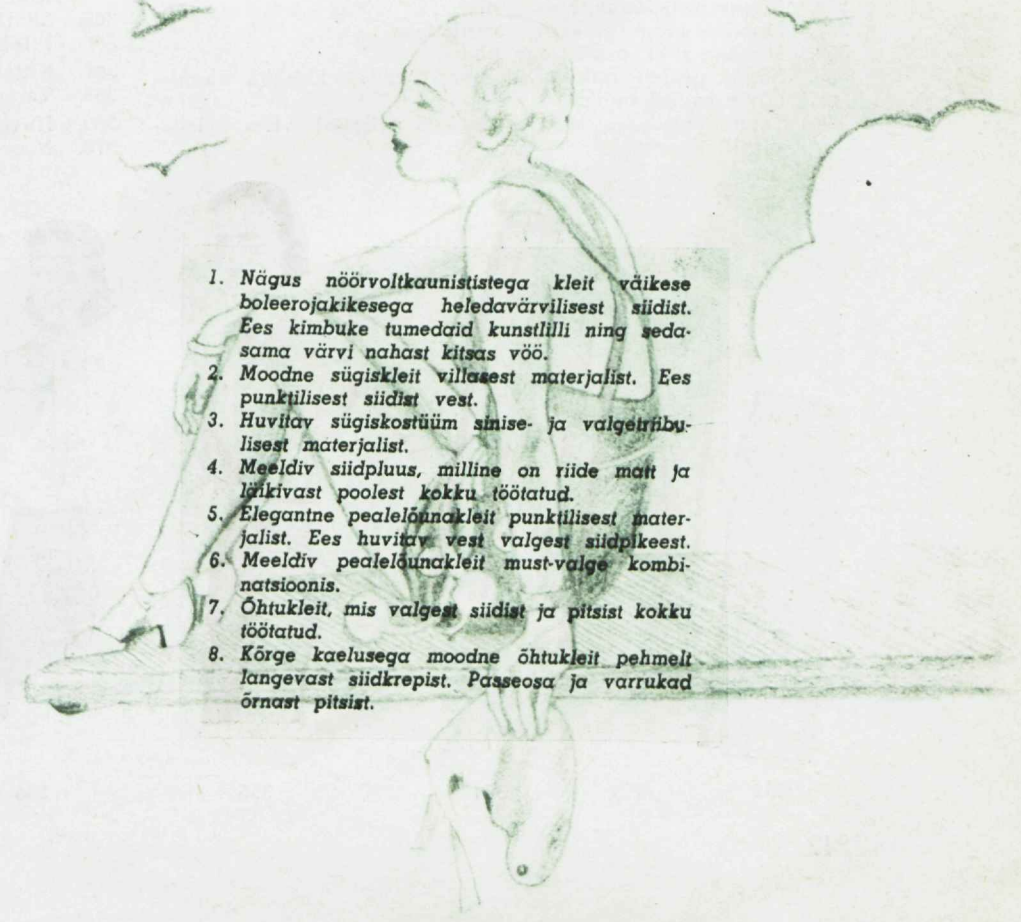
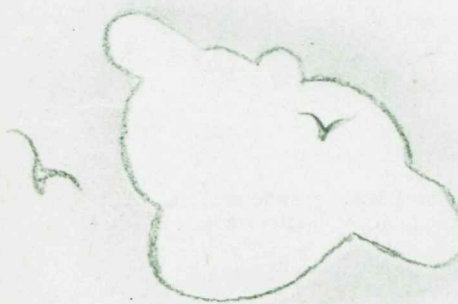
2

3

4

1. Nägus nõorvolkaunististega kleit väikese boleerajakikesega heledavärvilisest siidist. Ees kimbuke tumedaid kunstlilli ning sedasama värvi nahast kitsas vöö.
2. Moodne sügiskleit villasest materjalist. Ees punktilisest siidist vest.
3. Huvitav sügiskostüüm sinise- ja valgehübri- lise materjalist.
4. Meeldiv siidpluus, milline on riide mait ja lõikivast poolest kokku töötatud.
5. Elegantne pealeõunakleit punktilisest mater- jalist. Ees huvitav vest valgest siidikeest.
6. Meeldiv pealeõunakleit must-valge kombi- natsioonis.
7. Öhtukleit, mis valgest siidist ja pitsist kokku töötatud.
8. Kõrge kaelusega moodne öhtukleit pehmelt langevast siidkrepist. Paseosa ja varrukad õrnast pitsist.

346

347

348

349

350

351

349. Sportliku tegumoega päevakleit. Taskud tepitud.
 350. Volditud või plisseeritud kehaosaga moodne pealelõunakleit.
 351. Meeldiv päevakleit siidist või villasest. Köidetud krae-
 gtstel on tikitud nimetähed.
 352-354. Kolm moodsat seelikut.
 355. Sportlik pluus. Krae tumedamast materjalist.
 356. Nägus pealelõunapluis siidist.
 357. Moodne pluus pikkade varrukatega.
 358. Moodne pikk pealkantav pluus.
 359. Nägus pealelõunakleit džemperivormis. Esitükk kaunis-
 tatud paeltikandiga.
 360. Teppkaunistisega kleit siidist või villasest. Ees heleda-
 värviline vest.

361. Osaliselt volditud või plisseeritud pealelõunakleit.
 362. Moodne kasakiin triipmuustrilisest materjalist. Lõige III lõikelehel.
 363. Nägus päevakleit huvitava nahkvõõga. Lõige IV lõikelehel.
 364. Volditud seelikuga moodne kleit tumesinisest villasest. Kunstuseks punane monogramm.
 365. Sportlik sügiskleit tviidist.
 366. Pihikuga seelik kretongist.
 367. Kittelkleit lillmuustrilisest sitsist.
 368. Varrukateta kittel triibulisest sitsist.
 369. Huvitav kittelpõll. Lõige V lõikelehel.
 370. Nooruslik öösärk.

352

353

354

355

356

357

358

359

360

361

362

363

364

365

371. Triibulisest riidest hommikmantel. Lõige VI lõikelehel.
 372. Moodne aluskleit, mille ülemise osa lõiget võib kasutada ka rinnahoidja lõikeks. Lõige VII lõikelehel.

373. Vähese nahkgarnituuriga sügismantel tütarlapsele.
 374. Diagonaalriidest sügismantel 10—12-a. tütarlapsele. Lõige VIII lõikelehel.
 375. Nägus koolikleit tütarlapsele.

366

367

368

369

370

371

372

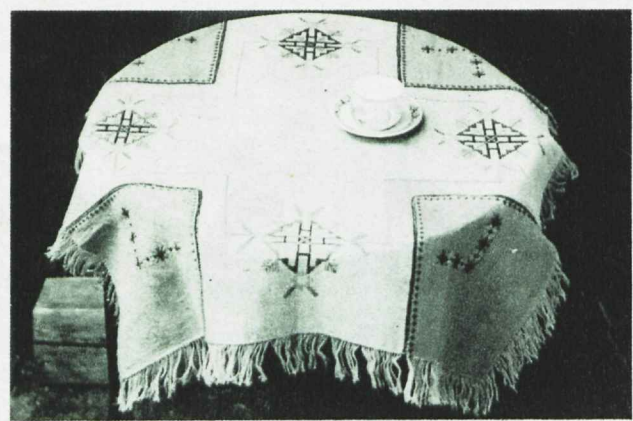
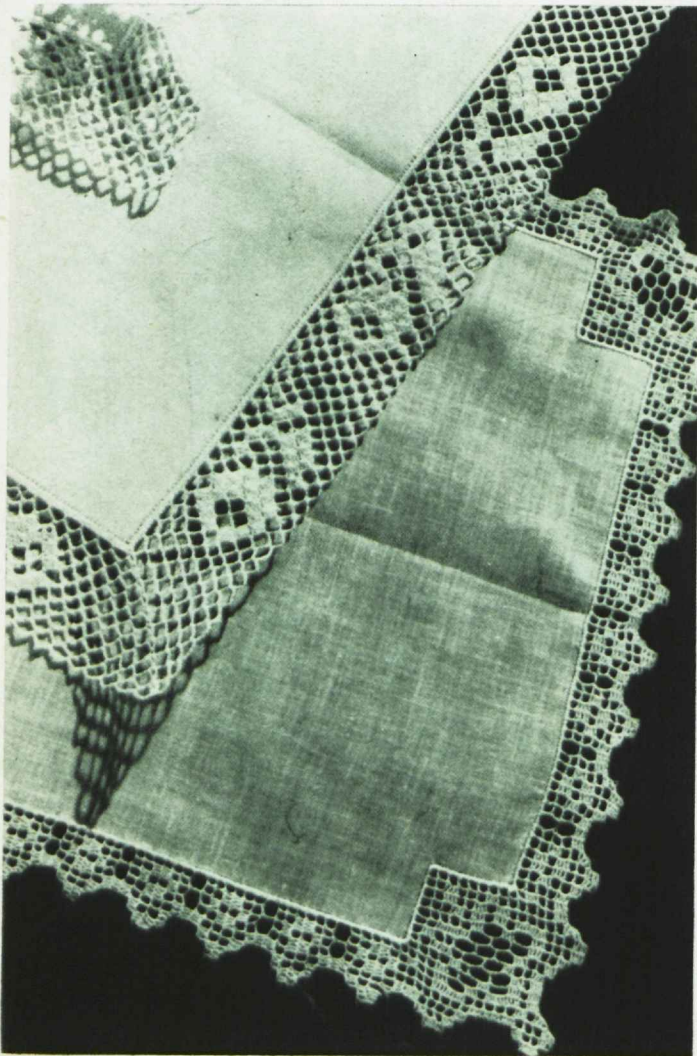

Huvitav sohvapadi

See nägus ruudukujuline padi on valmistatud krobedapinnalisest matist materjalist. Padja pind on jaotatud diagonaaljoontega neljaks ning siis kaunistatud igal pinnal ise sihis jooksvate lühikeste narmasriidadega. Esiteks ömmelda märgitud joonte kohta kitsad nõõrvoldid ning sõlmida nende külge lühikesed narmad hästi üksteise ligidale, et nad püsti seisma jääksid. Narmaread võivad olla igaks ise värvi, et anda padjale rõõmsamat ilmet. Narmaid võib sõlmida villasest inglise lõngast või mõnest puuvillasest lõngast.

Kaks nägusat taskurätipitsi

Need nägusad pitsid on heegeldatud löikega „Ankur“ heegelniidist nr. 150–200. Ülemise pitsi laius tuleb umbes 3 sm ja heegeldatakse pikisihis kohe taskurätti küljest, kuna aga alumise pitsi laius on umbes 2 sm ning heegeldatakse ristisihis enne pitsi valmis ja ömmeldakse pärast taskurätti pitsile sisse. **Heegelskeemid muustrilehel.**

Tikitud linake

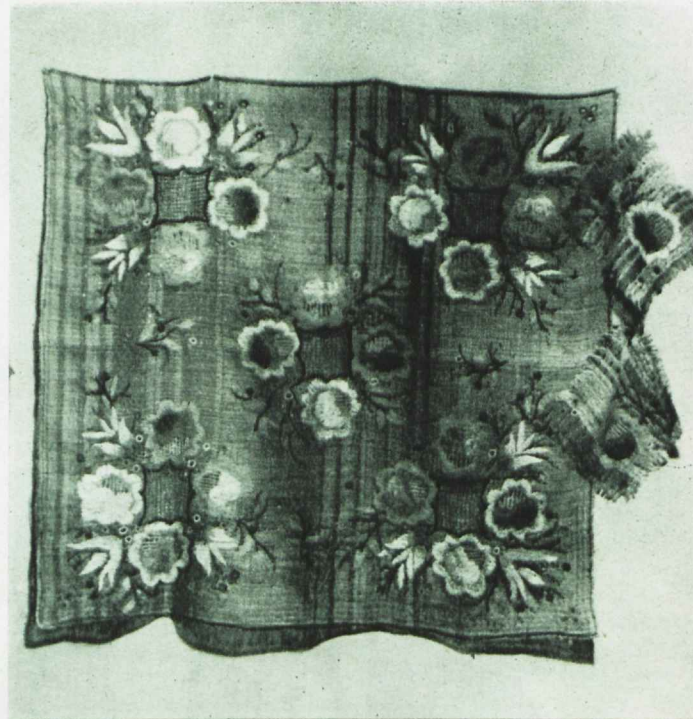
Materjaliks on keskel pleegitamata linane riie ja nurkadeks seesama riie, kuid kerges kollase värvi lahuses läbi keedetud. Värvile lisandada äädikat, et riie ei pleegiks ega hiljem pesus värvi ei annaks.

Lina suurus on 80×80 sm. Nurkade suurus on 30×30 sm. Nurgad ja keskkohat ühendada tumepruuni pilupistega, mis läbi põimitud kollasega.

Lina on tikitud mulineeniitidega eesnõela- ja madalpistes. Värvid: 1 — kollane, 2 — oranž, 3 — helepruun, 4 — tumepruun.

Lina äärde sõlmida narmad värvilisest läiklõimest. Nurkade kohta kollased ning keskosa kohta rohekashallid narmad. Muster tikkida linale ilma peale joonistamata, lõngade järgi. Selleks valida riie, mille koe- ja lõimelõngad oleksid ühejämedused. **Muster muustrilehel.**

V. Rüspapp-Kurika.

Linane kohvilaudlina ja suurätid

Lina suurus 100×100 sm. Suurätide suurus 25×25 sm. See rõõmus pastellvärvis rikkaliku tikandiga lina on nägus ja kergelt tikitav.

Lina riide koeks on linane lõng nr. 24.

Käärida järgmiselt: 2 lõnga kollast, 3 l. sinist, 2 l. oranži, 3 l. rohelist, 1 l. valget lõime, 4 l. oranži jne.

Sisse kududa samas järjekorras, juurde lisades mõned mesipruunid siidjooned. Pind labane. Suga 100/1. Tikkida sidepistes. Auke mitte sisse lõigata, vaid ainult pulgaga torgata, niisamuti ka mitte ažuurtikandil lõngu välja kiskuda, vaid tikkida lõngu kokku tõmmates. Tikkimisel on tarvitatud lõime kolmekordselt ja siidi neljakordselt.

Läiklõim nr. 24 võtta: helesinine, hele- ja tumehall, hele- ja tumeroosa, hele- ja tumeroheline, kohvpruun ja kollane. Mezzanasiid: hall, sinine, heleroosa, mesipruun, kohvpruun ja rööeline. Suurätid kaunistada ainult ühe öie ja mõne lehekesega. **Muster muustrilehel.**

V. Johanson.

Kootud seinavaip

4 niit, 4 koelauda, suga 65/3.

Üldmuljelt on vaip õrn, pehme hall-roosa. Vaiba laius 90 sm, pikkus 160 sm + narmad. Kangas kääritakse helebeežist läiklõngast, 1755 lõnga lai ja 2,5 m pikk. Soovitav käärida 3 lõngaga, need kolm lõnga käivad ühte niiesilma ja ühe soapii vahele.

Koeks korrutatud pehmed koduvilla-sed lõngad: tumehall, õige helehall, õige nõrk beež, tugev beež, õige nõrk vanarosa ja tugev vanarosa. Lisaks valget loelõnga ja hele- ning tumepruuni filofloss-siidi. Ühele kavandruudule vastab 1 sm² kangast. Tallamisel jälgida rakenduse andmeid: a, b, c ja d osad on tallatud järjeliselt, e osa on tallatud nurkselt. Kirjapõime on varspistes ja madalrüü (narmastehnikas).

Märkide ja numbrite seletus: a — tumehall põhi, 8 — tumehall rüü, 7 — helehall rüü (selle kahe rüü joone vahele kootakse paar põhilõnga); b — tumehall põhi mõne helehalli joonega; c — kirju põhi: üks lõng tumehall ja teine helehall; d — helehall põhi. Motiivid 9 — selles põhjas on põimitud varspistes ning otstesse jäetud lõnga tagasi-käänamisel 2 sm pikkused aasad, × — tumebeež villane koos helepruuni filoflossiga, / — nõrk vanarosa; motiivid 10 — on põimitud tumerosaast villasest koos tumepruuni filoflossiga, sellesama põimevõttega nagu 9, vari 6 on tumepruunist filoflossist.

Rüü 3 on tumebeežist villasest koos tumepruuni filoflossiga ja rüü 4 on tumebeežist villasest koos helepruuni filoflossiga. Rüü 2 on nõrgast roosast, rüü 1 on nõrgast beežist. Õismotiiv: ▲ tugevrosast, ● valge loelõng koos helepruuni filofloss-siidiga, tolmukad 5 — on valgest loelõngast ja varsjoon 6 — tumepruunist filoflossist. Põhi e on teisiti tallatud ja õige nõrgas beežis toonis. Motiiv 5 valgest loelõngast ja 2 nõrgast roosast. Kude lüüakse kergelt kinni, et kiri jääks selge ja kangas pehme ning painduv. Poolekohas võetakse kavand tagurpidi ette. Valmis vaip pressitakse läbi märja räti. Skeem mustri-lehel.

L. Mälksoo.

Kootud diivanipadi

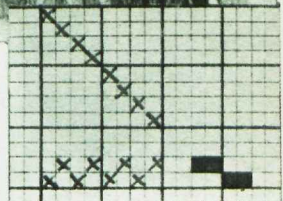
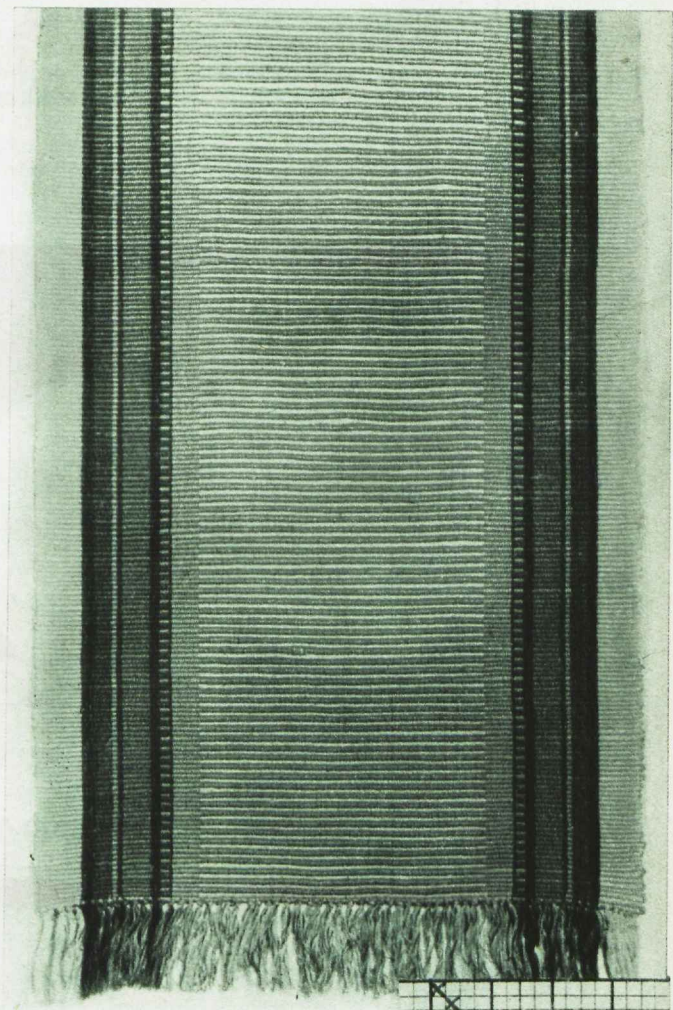
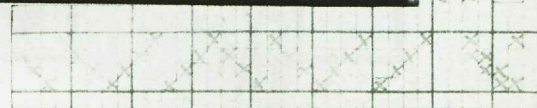
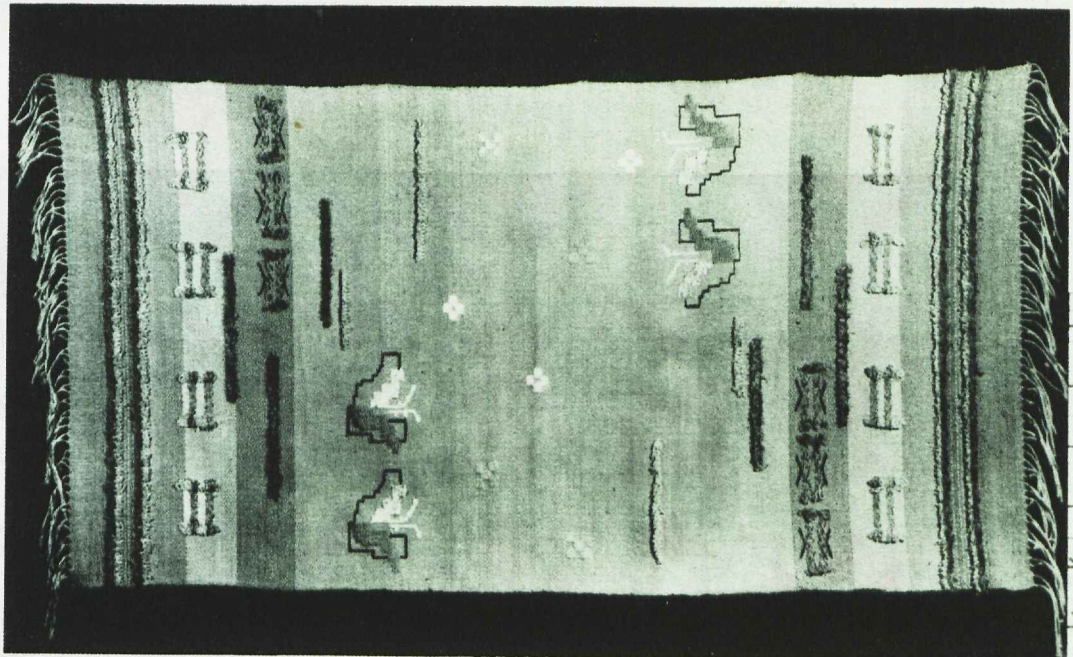
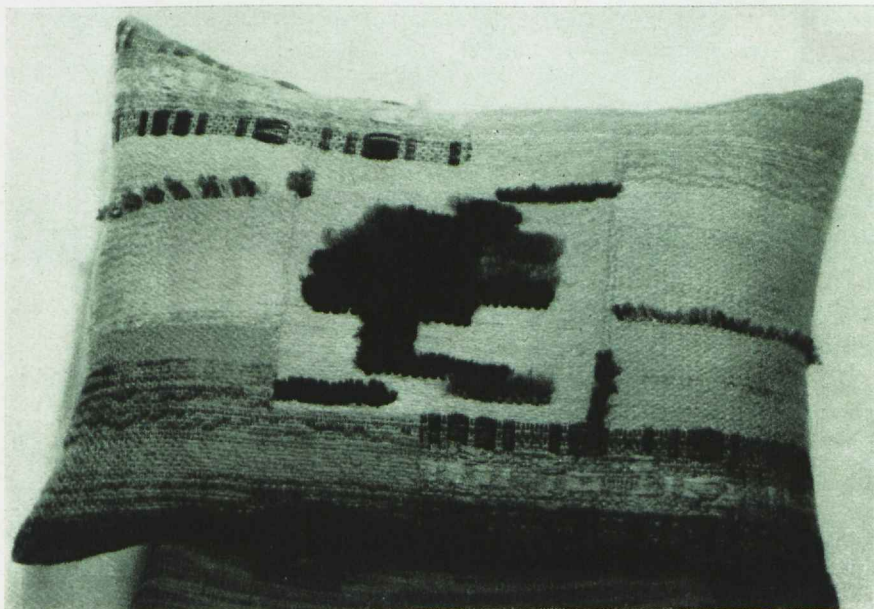
10 niit, 8 koelauda, suga nr. 60/2 ja 1. Lõimeks on pruun ja beež läiklõim nr. 2/24.

Käärida: 200 lõnga pruuni; 200 l.: pruun ja beež lõng vahelduvalt; 185 l. beeži. Kokku 585 lõnga, mis soas pii vahel vaheldumisi 2 ja 1. Niidetust korrata kangas laiuses, ükskõik kus ta lõpeks.

Siduses ristid siduda alumistesse ja täpid ülemistesse vaheldajatesse. Padja suurus on 65×50, kui skeemil iga ruut = 1 sm².

Antud padi on kootud sinistes toonides. Koeks kodumaa villane käsitöölõng. Värvid: tumesinine, keskmine sinine, helesinine, hallikasbeež, roosakasbeež, tumepruun, punakaspruun, kollane, kollane segatud oranži siidiga ja jõulupuu-hõbekard. Kudumist alata tumesinisega, mis järjest helenedes lõpeb roosakasbeežiga. Kududa 3 sm, nagu näidatud tallamises, siis aga 10 sm, mis moodustab mustri-tribu, tallata esimesel ja teisel tallalaual. Värvid ja tallamise järjekord on märgitud mustri-lehel. Kogu aeg aga ikka vahele kududa harilikus korras läbi padja. Peale kirjalise tribu alata paremal ruudukudumist roosakasbeežiga, mis aeglase üleminekuiga läheb siniseks ning lõpeb tumesinisega. Keskmine osa, 24 sm, moodustab ruudu, mis on kootud hallikasbeežiga. Ruudu sees on narmaspõime, milliseks on villane inglise lõng. Hõbekarda visata kudumisel sisse juhuslikult. Seadlus ja skeem mustri-lehel.

E. Tõnisson.

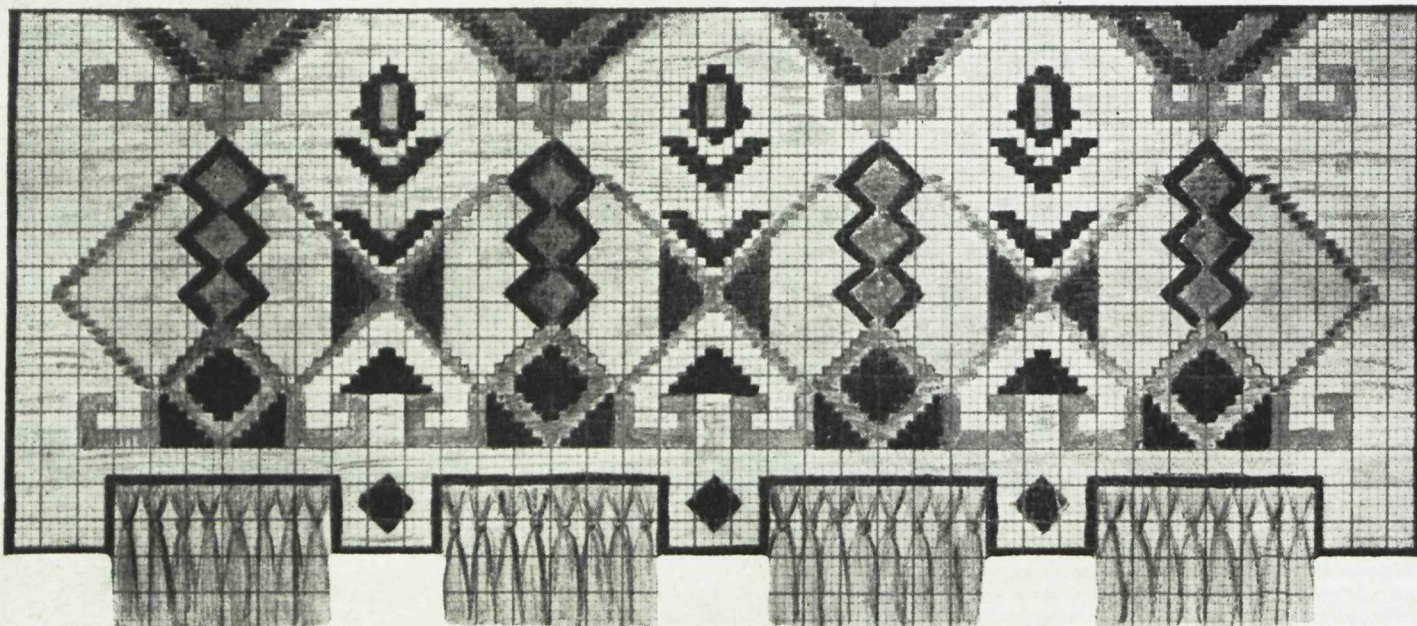
Kootud põrandalnik

Liniku suurus 150×65 sm. Suga nr. 90/3. Lõimeks puuvill-lõim nr. 16.

Käärida: 27 lõnga musta; 54 l. telliskivipunast; 14 l. kuld kollast; 14 l. musta; 81 l. vahelduvalt 1 l. beeži, 1 l. telliskivipunast ja 1 l. pruuni, 27 l. pruuni; 27 l.: 1 l. kollast, 1 l. telliskivipunast vahelduvalt, 8 l. musta; 81 l.: 2 l. beeži ja 1 l. pruuni vahelduvalt. Keskkoha jaoks käärida 1100 lõnga vahelduvalt: 3 l. beeži, 1 l. pruuni. Teine äär tagasiminevas järjekorras.

Koeks tarvitada jämedat takust või linast nõõri. Kudumisel on kasutatud koeripsi. Et kangas kergemini käiks, on tarvitatud 8 niit.

S. Kont.

VÄIKE SEINAVAIP DIIVANI VÕI VOODI TAHA

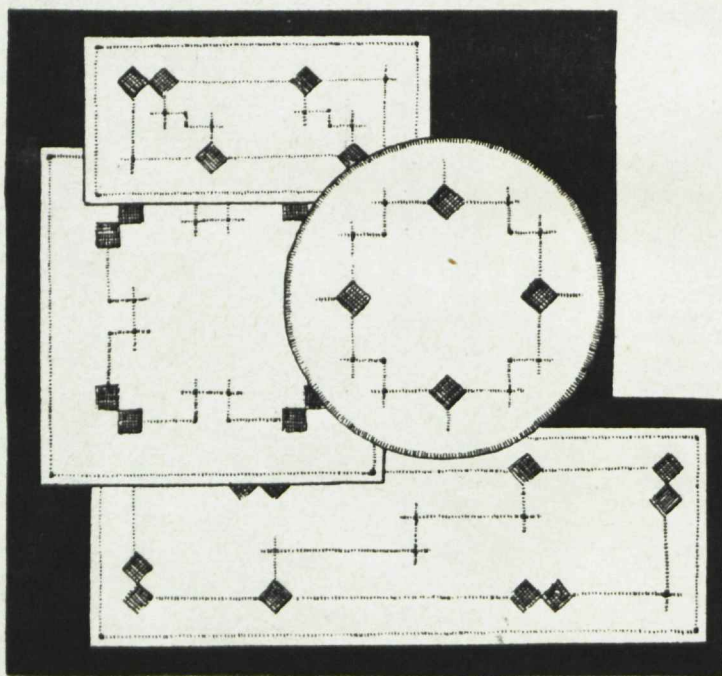
Suurus 61×156 sm

Seda vaipa võib õmmelda ristpistes, keelimtöös või kududa, sõlmides narmastehnikas või harilikus pindpõimes. Kudumisel võtta lõimeks võrguniit nr. 15/20, suga 30/1 (25/1), võib ka lõime nr. 16/2 tarvitada, sel juhul võtta suga nr. 50 või 60. (Väga nägusa vaiba saame, kududes narmastehnikas).

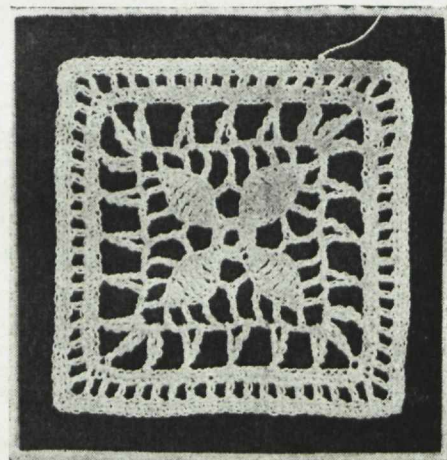
Kanga laius soas 480 lõnga tamsat, pikkus 120 sm. Koeks käsitöölõng või kodumaa villane.

Koevärvid: kastanpruun, roostepunane, sinakasroheline, sammalroheline, helepruun (havanna), keskmine pruun, mahe kollane ja mingi hele hallikasbeež.

E. Nagel

KOGU LINU HEEGELMOTIIVIDE JA PILUDEGA

silmus jääb nõelale; 2-kordne samm järgmisesse lünka; kõik nõelal olevad silmused paarikaupa maha heegeldada. Nurkadel 3 sambarühma.

4. r. — kinnissilmad.

5. r. — samm 3-mest õhksilmast; korduvalt õhks. ja samm.

6. r. — kinnissilmad. Nurgal 3 kinniss. ühte eelmise rea silma.

Materjaliks „Ankur“ heegelniit nr. 80. E. Haugas

Motiiv:

Rõngaks 8 õhks.

1. r. — 2 kinniss. ümber rõnga; 11 õhks. Nendel tagasi minnes kinniss, jättes vahele 1 õhks; poolsamm, samm, üks 2-kordne samm, kaks 3-kordset sammast, üks 2-kordne s., samm, poolsamm, kinniss., 2 kinniss. ümber rõnga.

2. r. — ahelsilmustega lehe tippu; 8 õhks., samm lehe tippu; 2 õhks.; samm lehe esimese samba külge; 2 õhks.; 2-kordne samm lehe kolmekordse samba külge; 2 õhks.; 2 korda ümber nõela, samm lehe 2-kordse samba külge; samm järgmise lehe 2-kordse samba külge; nõelal olevad silmused kahekaupa maha heegeldada; 2 õhks.; 2-kordne samm lehe 2-kordse samba külge; 2 õhks.; samm lehe viimase samba külge; 2 õhks.; samm lehe tippu. Üleminek järgmisele reale 3-me ahelsilmusega.

3. r. — 5 õhks.; 3-kordne samm nurga õhksilmuste ümber; 4 õhks.; järgmisesse lünka 3-kordne samm, mille viimane

373

374

375

376

377

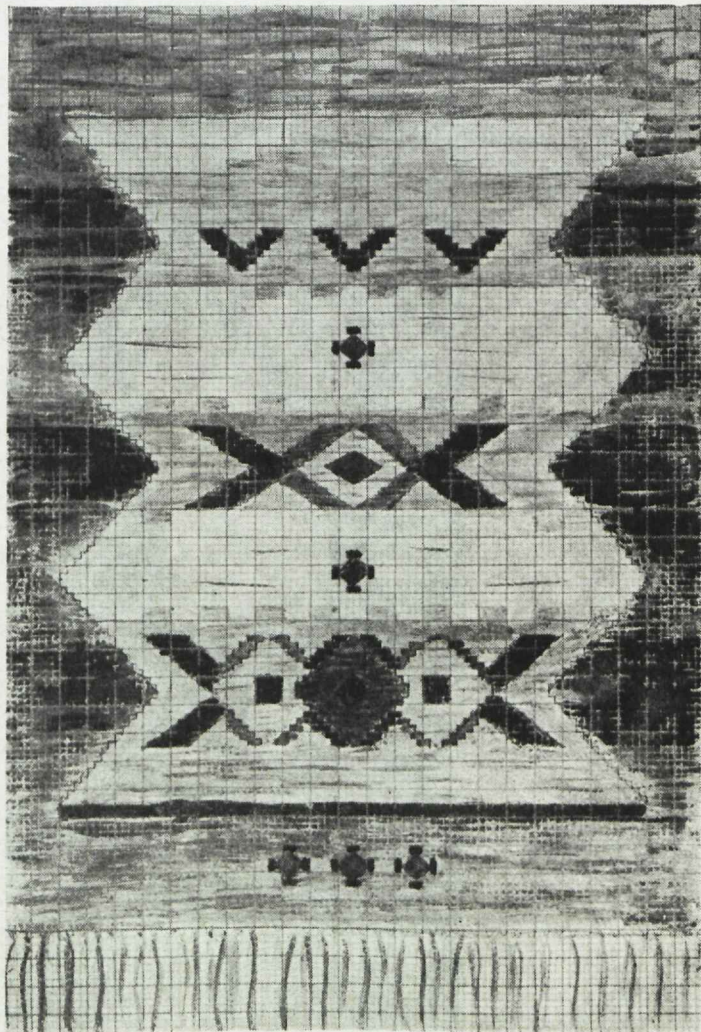
378

379

380

381

382

KOOTUD SEINAVAIP

Sidus labane või krepp, suga nr. 20/1

Kui iga väike ruut võtta 1 sm², siis saame vaiba suuruse 100×132 sm². Vaiba lõimeks tarvitada võrguniiti (tamsa) 18/20, mida soovi korral võib värvida. Üles käärida 210 lõnga. Kanga pikkuseks käärida 180 sm. Lõime kulub 500 g. Koeks võtta villane vaibalõng järgmistes värvides: tumepruun, helepruun, lillakasbeež, vahakollane, küpskollane, samalroheline, roostepunane — kude kulub 1,5 kg. Vaiba

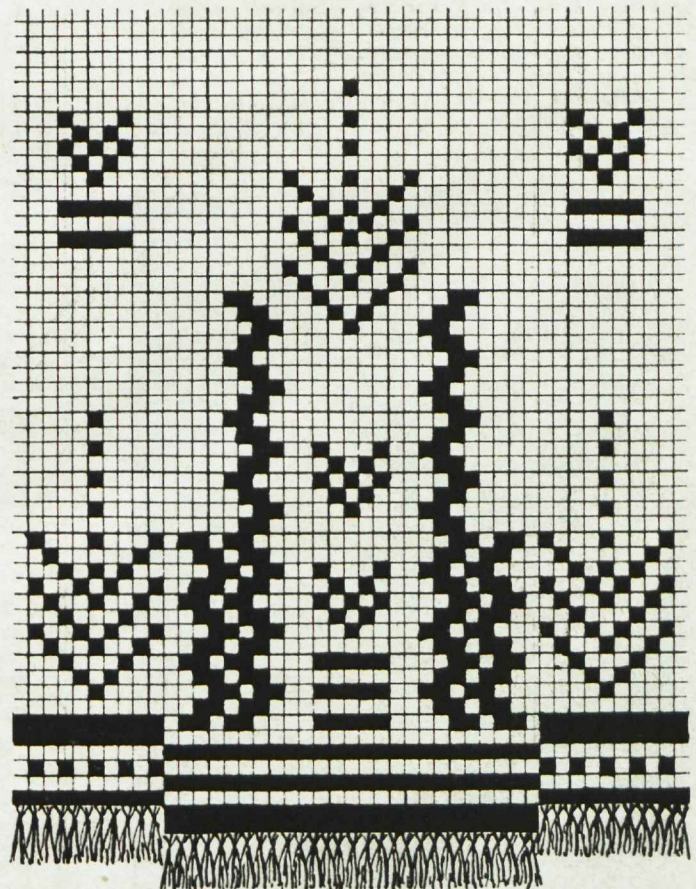
alläärde 16 sm pikad narmad — kas jätta võrguniidist või sõlmida villasest.

Seda vaipa võib kududa ka soas nr. 50/2, tarvitades lõimeks pvl. lõime nr. 2/16. Niidetada 2 lõnga ühte niiesilma. Käärida 1020 lõnga, lõime kulub 3 vihti.

Koeks inglise villane või peenem kodumaa villane lõng. Et saada sulavamaid värve, selleks poolida kokku mitu sobivas toonis lõnga.

Alläärde sõlmida villased narmad 16 sm sidus krepp.

E. Nagel

HEEGELDATUD VÕI FILEE-RUUDUKARDIN

L. Leik

See nägus ruudukardin on koostatud rahvuslikel motiividel. Suurus võtta vastavalt ruudu suurusele. Muster mustri-lehel.

Varrastelkootud jakk

(All)

Selle hõredamustrilise jaki kudumiseks kulub umbes 300—350 g villast lõnga. Jakk kootakse üksikutes osades lõigete järgi edasi-tagasi käivates ridades muustrilehel antud kudumiskirja järgi. 100-sm rinnamõõduga jakk on alatud: esitükid 62 silmaga, selg — 107 silmaga ja varrukad alt 52 silmaga. Lõige II 100-sm rinnamõõdule lõikelehel ja kudumiskiri muustrilehel.

Kootud esemeid sügiseks

Varrastelkootud sall

Sall kootakse edasi-tagasi käivates ridades muustritriipude vaheldudes. Materjaliks kulub umbes 300 g keskmises jämeduses lõnga. Kududa muustrilehel antud kudumiskirja järgi edasiminevalt korrates. Märgitud mustriosa tuleb 30 korda kõrvuti kududa, kuna väljaspool jämedaid jooni olevad osad kududa ainult alguses ja lõpus.

Tööd alatakse lühemast küljest 156 silmaga ning kootakse 8 rida parempidi, siis 50 rida muustrilist, + 6 rida parempidi, 14 r. muustrilist +, korrata + kuni + 15 korda, siis jälle 6 r. paremp., 50 rida muustrilist kude ja 8 r. parempidi. Seejärel silmad maha kududa ja 15-20 sm pikkused narmad otsesse sõlmida. Kudumiskiri muustrilehel.

Nägus kootud džemper

(Kõrval)

Džemperile kulub umbes 175—200 g keskmises jämeduses villast lõnga. Kududa üksikutes osades edasi-tagasi käivates ridades antud lõigete järgi. Esitükk alata 63 silmaga ja kududa vahelduvalt 1 silm pahemp., 3 s. paremp.; 22. real (tagasirida) kootakse 28. ja 36. s. igast 2 silma. Siis 23. real algab keskmise 17 silma kohta muustritriipude kudumine. Sellel real kootakse 24 esimest silmust nagu siiani, asetatakse risti 7 järgmist silma, millest 5 s. võetakse kudumatult esimesele abivardale, 2 järgnevat silma kootakse tagapool abivarrast parempidi, siis tõstetakse 3 viimast silmust abivardalt parempoolsele töövardale tagasi ja kootakse neist pahempidi silmused, seejärel tõstetakse 2 viimast silma abivardalt ja kootakse parempidi. Peale risti kootakse 3 järgmist silma pahempidi ja siis 7 järgnevat silmust risti nagu kirjeldatud. Järgmine rist tuleb 29. real 7 keskmise silmaga ja vastupidiselt 23. real ristitamise, sest siin tuleb silmad eespool abivarrast ära kududa. Nii kordub muster iga 6 rea järel üks kord nagu 23. real, teine kord nagu 29. real. Passe üleni sellesama mustriaga nagu esimene triip.

Selg alatakse niisamuti 63 silmaga ja kootakse kuni passeni ilma ristmustrita.

Varrukad alatakse 41 silmusega alt äärest ja kootakse niisamuti kui esitükk. Muster algab 16. real. Sellel real kootakse igast 4. silmast 2 silma. Siis algab ristmuster. Valmis džemperiosad lõigete järgi venitada ja kokku õmmelda. Lõige B4-sm rinnamõõdule lõikelehel.

RANNAL

POLE KUNAGI LIIGA VARA

Pange tähele meie aja noort ema, kuis ta hellalt, ent ühtlasi asjalikult silmitsseb oma maimukest. Kümme ühe vastu, et ta ei unista oma pojast kui tulevases peaministrist, vaid vaatleb teda nagu sirguvat südametemurdjat. Või ta uurib tähelepanelikult kui palju lootusi on ta tütrekesel — pääseda kord Miss Universumi troonile. Ja palju enam — ta kahtlemata teeb väga aktiivseid samme seks, et õigustada neid lootusi. Aga kes meist ei teaks, et varases nooruses õpitud käsud kestavad eluea. Ja kui ilukäsud on rajatud tervisele ja tervele mõistusele, siis „pole kunagi liiga vara“ õppida neid.

Näiteks pole tegelikult kunagi liiga vara harjutada oma silmaterakest tarvitama koldkreemi. Pole mingit pinda lõhestunud nahale, kui Tiba-Atside näokesed hõõruda sisse kreemiga, enne kui nad lippavad õue hullama, niisamuti enne seda, kui nad poevad Une-Matsi kaissu. Kes keemiaga tuttav, tarvitaks meelsasti oliiviõli ja vaseliini segu, mis kaitseb pisikesi näokesi ja põlvi, ja isegi emad võiksid kasutada seda kuivade küünarpeade eest hoolitsemisel.

Siis juuksed. — Teie võite teha suuri teeneid oma laste juuste heaks juba sest päevast alates, millal need hakkavad kasvama, ehkki jutud sellest, kuis tikksirgete juuste asemele ilmuvad pehmed kiharad, kõlavad vananaiste puhumisena. Aga nood pehmed kiharad on tõepoolest saavutatavad. — Kas teie tunnete seda siidtaskuräti-retsepti? — Selle leiutanud keegi tark lapsehoidja ning see kõlab järgmiselt: kui lapsed olid veel väikesed, kuivatasi hoidja nende juukseid alati pärast pesemist siidtaskurätiga... Seeläbi tekkinud elekter, mis sünnitanud juustesse ilusad kiharad, millised jäänud alatiiseks ja mis — võib-olla — kestavad veel tänapäevani. Teine viis, mida kasutavad mitmed noored emad, märgates, et nende laste juuksed kasvavad harjassirgelt, on see, et nad lõikavad laste juuksed üsna lühikeseks, hõõruvad sooja oliiviõliga peanahka ühes kerge massaažiga ning harjavad siis juukseid edasi-tagasi sihis. Kiharad tekivad imekaunid.

Järjekindel ja kestav sooja õliga hõõrumine ja harjamine paneb püsiva aluse heale, hästiravitud juuksele. Niipea kui lapsed võivad käsitada juukseharja vabalt, peab õpetama neid harjama endi juukseid ise. Lastel pole tavaliselt küll seda järjekindlust ega püsivust, seepärast paljud emad tulevad toi-

me sellega, et tõmbavad iga päev kuni 50 korda harja oma juustest läbi, et omastada seda toimingut ka tütrele.

Mis puutub meestesse, siis siin on üheks tähtsamaks eelduseks kaunile juuksele — juukselõikamine, ja palju enam kuritarvitusi sünnib ühe väikese mehe pealael kui peaks olema lubatud seadusis. Seepärast, emad, kui satute mõne kahtlase juukselõikaja juurde, siis olge valvel — nagu emalõvi. Ühelgi juhul ärge lubage lõigata oma poja juukseid pealael liiga lühikeseks, muidu kasvavad need sirgelt ülespidi nagu traadid. Ka on hea, kui algate juuste lahkukammimisega juba üsna varakult, et lahk ei tunduks hiljem, kui ta omab juba tähtsust, vägivaldsena.

Pole vist vajalinegi toonitada, et iga väikese tüdruku juuksed peavad olema kammitud väga lihtsalt. Ja kunagi, mitte kunagi ei tohi lubada ripneda neil üle lapse näo või pugeda silmi. Juuksed, mis on alati laiaili nagu tuulepesa, toovad lapse iseloomu palju enam ebameeldivaid nähtusi kui emad oskavad kujutella. Kui aga väike tüdruk vajab lokke või kiharaid, siis on parim teha seda riideräbalate abil. See ei tee haiget magamisel ning seeläbi tekivad pehmed ja kahjutud kiharad.

Enamik täiskasvanuid tänapäeval peseb oma käsi nii, nagu harjutud tegema maast-madalast — see tähendab — hooletult. See on muidugi jällegi suur viga, sest hoolikas pesemine on üks hästiravitud käe põhitingimusi. Palju enam — see on üks neist omadusist, mis peab olema sisse kasvanud juba varaseis aastais. Ema või hoidja veendugu, et käed on seebist täielikult puhtad, enne kui need kuivatatakse. Pärast pesemist ei tohi kunagi unustada käte loputamist, ja kui laps hiljem ise asub pesemise juurde, siis on sellega kaasaskäiv loputamine kasvanud talle seevõrra luusse ja lihha, et see sünnib endastmõistetavalt.

Iga ema teab, et ta tilluke tütreke aimab talle suure inunuga järele, ja küünehari — niisamasugune kui emal — õhutab last tarvitama seda järjekindlalt. Küünenaha tagasilükkamine kuivatusrätiga alati pärast pesemist võib saada kergesti endastmõistetavaks harjumuseks, niisamuti see, et igakord, kui tarvitatakse kreemi või õli, hõõrutakse seda natuke küüne juurele olevasse nahka. Seletage, et terve küüs vajab kasva-

miseks vaba pinda ja et kinnine nahk küüne juurel takistab seda. Alati peab olema võimalus suruda peenikest, siledat tikukest küüne ja naha vahele. Lapse agarus ja püüdlikkus laseb end siin hästi töö rakendada.

Niisamuti on teil suur misjonitöö ees sõrmeküüne heaks. Siinjuures võib tarvitada väikest sõjakavalust — mis võib ühtlasi saada aluskiviks kogu edaspidisele tööle — sisendada lapsele uhkustunnet, omada hea välimusega küüsi. Väga edukalt mõjub ka see, kui katta lapse küüned vedela, värvitu läikeainega, mis lubab last punastamata kõrvutada oma käekest hästiravitud sõrmedega. See osutub heaks kaitseks küüntenärimisel ja ergutab puhtusele, seda võib kasutada niihästi väikeste poiste kui ka tüdrukute juures. Ei tohi veel seepärast igal pool ja iga päev ning iga asjaga süvendada lapse endakau-nistamistungi. Ei milgi juhul. Ka ei tohi see olla kunagi vägivaldne ega pealesunnitud toiming, vaid peab sündima rahu-likult ja loomulikult, kooskõlas lapse tahtega.

Hammaste puhastamine peab algama muidugi niipea, kui väike käeke on nõus panema harja suhu. Isiklik hambahari, eri värvi kui kõigil teistel perekonnas, sisendab endäväärtus-tunnet ja õhutab seda tarvitama. Niisamuti on algul abiks tillukesed hambapasta-tuubid, valmistatavad eriti laste jaoks. Ainult kunagi ärge sundige last tarvitama pastat, mis talle ei meeldi. Kui laps ütleb, et ta ei salli mõnda pastat, siis arves-tage seda protesti tõsiselt ja ostke mõni teine. Olge suulopu-tamise juures järeleandlik nagu tasuks harjamise eest ja ärge sundige last tegema seda mitu korda, kuid kandke hoolt, et see sünniks järjekindlalt. Suuloputamisel õpib laps hästi ja korralikult kuristama, ja kui selleks hiljem peaks tekkima tõsine vajadus, tuleb ta sellega hästi toime.

Iga ema, kes suudab kasvatada oma laste jalad tugevaks ja nõtkeks, annab neile suurima võimaluse arenguks elus.

Mõningaid näpunäiteid puuvilja kuivatamiseks

Kuna meie oludes värsket puuvilja aasta läbi võimatu saada, siis peame seda teisel viisil alal hoidma. Kõige paremini täidab värske puuvilja aset kuivatatud puuvili. Puuvilja kuivatamine on odavamaid ja paremaid puuvilja säilitamisviise. Ta ei vaja mingisuguseid lisandeid ega ka erilisi säilitamis-nõusid.

Puuvilja kuivatatakse mitmel viisil: nõõrile aetult õues päikese käes, leivaahjus, viljakuivatises, kuivatussõeltel pliidiil või ahjudes. Päikese käes kuivatatud õunad ei kee hästi pehmeks, jäävad vintskeks.

Parim kuivatamisviis on sellekohastel sõeltel pliidiil. Neid sõelu võib ise kodusel teel valmistada. Selleks tehakse raamid, mille suurus oleneb pliidi suurusest. Raamid tuleb kindlasti valmistada lehtpuust. Okaspuuraamid ajavad soojuste käes vaiku välja ja rikuvad sellega puuvilja maitset. Raamide põh-jaks pannakse tsink- või alumiinium-traatvõrk või linane riie. Raamid tuleb paigutada pliidiile nii, et nad ei hakkaks põ-leva, selleks tuleb panna nende otste alla telliskivi või midagi muud, mis ei võta tuld. Pliiti ei tohi liiga kuumaks ajada, sest liigne kuumus küpsetab puuvilja ära ja muudab ta ala-väärtuslikuks. Kuivatatavale puuviljale peab õhku juurde pää-sema, et vesi saaks ära aurata. Leivaahjus puuvilja kuivata-mine võetakse ette peale leibade väljavõtmist. Ahju uks tuleb vähe praokile jätta, et aur välja pääseks.

Iseäranis hõlpus on õunu kuivatada suuremal arvul vilja-kuivatises. Selleks laotatakse plekkidele puhas riie, mille

Jalaharjutused võivad alata aasta vanuses, millal pisikesi jala-kesi ja varbaid harjutatakse liigutama edasi-tagasi sihis. See lihtne toiming, korratuna kogu elu kestel, aitab säilitada nõt-ked, painduvad ja terved jalad. Peab laskma lapsi lipata palja jalu niipalju kui võimalik. Kõndimine kikivarbail on harju-tus, mis lastele eriti meeldib. Laste jalanõude ostmise ärgu sündigu uisapäisa. Väga soovitatav oleks osta need kauplusest, kus töötavad jõud, kes tunnevad lapse jala iseärasusi ning arengut.

Üks abinõu, millega emad aitavad oma tütreid vältida lamedat rinda, mille nad ise sajandite kestel on pärinud, on rinnamusklite arendamine vastava harjutuse teel. Teadagi ei tarvitse seepärast kohe lapsele õelda, et vaata, see on nüüd rinnamusklite arendamiseks — lihtsalt pidage kinni sellest harjutusest, ja teie tütreid õnnistavad teid elulõpuni.

Kui tütarlapse ripsmed lõigata kaks-kolm korda lühike-seks, kui laps on veel imik, siis need kasvavad imekauniks. Lõikamine peab sündima muidugi suurima ettevaatusega, kui lapsuke magab kõvasti. Lõikamist tuleb sooritada maniküür-kääridega, mille otsad on pööratud väljapoole.

Ja lõpuks, kui kahe-, kolmeteistaastaselt teie tütar ehmat-teid, nõudes siidpesu, siis ärgu olgu teil julgust hoolima-tult vastata: „Ei tule kuidagi välja.“ Teil tuleb rahulikult ja elutargalt välja uurida, kui sügavalt see tõekspidamine teie lapses on juurdunud. Kui teie tütar tõepoolest on jõudnud hingelise pöördepunktini, siis täitke ta soov esimesel võima-lusel. Püüdke ainult juhtida ta tähelepanu tagasihoidlikku-sele ja maitsele. Teil on ikkagi parem anda elutargalt ja õilsalt alla, kui et teie laps elaks teie kõrval kibestununa ja mässu-meelsena. On ikkagi parem, kui teie lapse maitse suundub materjali väärtusele, mis pole ju sugugi ohtlik ta tervisele ega hingelisele puhtusele, kui et see peatub odaval ja kunstlikul endailustamisel.

peale asetatakse siis õunad. On soovitatav, et plekid oleksid enne õunte pealepanemist juba soojad. Ka tuleb vaadata, et puuvili ühtlaselt kuivaks, selleks teda vahetevahel segada.

Õunu võib kuivatada koorimatult ja kooritult. Koorimata õunu võib ka tervelt kuivatada, kuid enne kuivatamist lõiga-tagu ära vigased ja plekilised kohad, varred ja õiesad ning eraldatagu südamik. Kodusel toitlustamisel võib koorimatult kuivatatud õunu väga hea eduga tarvitada. Toidu välimus ei ole sageli küll mitte kõige parem, kuid toitvust siiski palju suurem kui kooritud õunte juures. Ka eeltööd on palju hõlp-samad. Parimad õunad kuivatamiseks on kõvema lihaga ja sügissordid. Õunad olgu täiesti küpsed, terved ja ussitumata, kuna toored, plekilised ja lõhkenud õunad ei anna head mait-set. Kui aga õunu enne kuivatamist soovitakse koorida, siis tuleb selleks tarvitada nikkel- või hõbenuga. Valmid, kuivanud õunad korjatakse aeg-ajalt ära, et nad liiga ei saaks.

Pirnid kuivatamine toimub niisamuti kui nägime õunte juures. Pirnid kooritakse, lõigatakse pooleks, eraldatakse seem-nekoda ja asetatakse kuivama. Kõvemaid pirne on soovitatav enne aurus või suhkruvees (1 l vett ja 150 g suhkrut) keeta. Siis lastakse nad vähe nõrguda ja pannakse sõeltetele kuivama.

Ploome ja kirsse on soovitatav algul päikese käes kuivatada, kuni nad kortsu tõmbuvad. Seejärel alles asetada ahju kuivama. Ploomidel võib poolkuivalt kivid välja võtta ning siis edasi kuivatada. Kirssidel on parem varred külge jätta, et mahl välja ei nõrguks, ja alles kuivanult varred eemaldada.

LASTETUBA

Väikesele lapsele pole midagi tähtsat kui ruum, kus ta viibib. Väikeses korteris peaks tal elutoas olema oma väikene mängunurgakene, mis kuulub täielikult ainult talle, kus asuvad kõik tema asjad ja kus ta võib segamatult mängida. Pehmel, soojal vaibal, mis on kergesti pestav ja mis evib võrdlemisi mõnusat värvust, võib ta ringi roomata niipalju kui tahab, sest loomulikult ei tohi ühegi täiskasvanu king astuda tema puhtale paigakesele.

Kus aga vähegi võimalik on, peaks lapsele sisse seatama tema isiklik ruum. Ka pisilaps vajab rahu ja liikumisvaba-dust. Laste vanus kahest aastast kuni viieni paneb sageli emade närvid proovile, kuna laste käte eest pole midagi kindel ja ema on alatise hirmus, et laps võiks endale haiget teha või midagi ära lõhkuda. Ent laps, kellele peab kestvõlt midagi keelama või talt midagi ära võtma, muutub tingimata trotslikuks ja sõnakuulmatuks. Kõige pahem on seejuures, et nii takistatakse tähtsat loomusundi: on ju lapse eesõiguseks kõike puudutada ja kõikide meeltega „kogada“, mida ta näeb,

ja see on nimelt eluruumis võimatu. Väikese vastuvõtlikku vaimu segatakse alatiselt sinna-tänna askeldustega ja täiskas-vanute kõnelustega. Lapsele peab võimaldama niipalju rahu kui vähegi võimalik. Ta peab saama sügavalt ja kauaks mängu süveneda ja täiesti segamatult. Kehaliseks arenemiseks on täht-sis, et lapsed mitte ainult alatiselt ei jookseks, seisaks ega istu-kuks, vaid et nad saaksid ka palju roomata, pikali heita ja südametsoovi järgi sirutada ning trampida.

Väikesed jõmpsikad asetatakse, tähendab, oma tuppa ja pannakse avatud ukse ette väikene võre, et nad välja ei pää-seks ning et neid saaks siiski kuulda ja tähelepanematult jäl-gida.

Kogu lastetuba tuleb sisustada kolmest seisukohast läh-tudes.

Esiteks peab kõik olema kergesti puhastatav. Teiseks peab laps seal saama teha ja tegemata jätta, mida ta tahab, ilma et temaga midagi halba juhtuks. Kolmandaks peab kõik mõjuma rahustavalt ja harmooniliselt.

*

KAUNIS MÄLESTIS
MÖÖDUNUD
AASTAST

*

„Mareti“
trüki- ja köitekoda

RÕÕMUSTAB TEID JA TEISI

Kõike, mida ajakiri pakub Teile kuust kuusse, võite jäädvustada alati-seks NAGUSA ja ODAVA KOITEGA. Nii jääb „Maret“ alati Teile heaks nõuandjaks. Üksikud numbrid kaovad aga sageli teadmatult kuskile, kust neid kunagi ei leita, kui on tarvis.

„Mareti“ aastakäikude köitetöid võtavad vastu:

TALLINN: „Pressa“ osakond, Rataskaevu 5. TARTU: „Mareti“ trüki- ja köitekoda, Ülikooli 25. ABJA: J. Saul, kauplus. ANTLA: K. Kivi, kauplus. ELVA: J. Tammin, raamatukpl. HAAPSALU: P. Berg, Karja 17. JÕHVI: Joh. Bruns, „Vikerkaar“. JÄRVA-JAANI: M. Roosileht, kpl. JÄRVAKANDI TEH.: Järvakandi tehaste T.-Ühisus. K.-NUIA: J. Reile, kpl. KIVIÖLI: Ed. Reinas, kpl. KIL-NÕMME: M. Otsavel, kpl. KUNDA: A. Maiberg, kpl. LIHULA: L. Kambi, kpl. MUSTVEE: O. Rosin, kpl. MÄRJAMAA: J. Sepp, kpl. NARVA: „Pressa“ osakond, Hermann 11. OTEPÄÄ: K. Saar, rmtkpl. PAIDE: „Iva“ kauplus. PETSERI: O. Jagomägi, kauplus. PÄRNU: Ed. Raudsepa ajak. kontor, Vilmsi 12. PÕLTSAMAA: A. Virro, kpl. RAKVERE: Erik Priimann, raamatukpl. TAPA: Jaama raamatukapp, A. Maasik. TURI: A. Rumvoldt, raamatukpl. TÕRVA: H. Ploom, kpl. VALGA: A. Suur, rmtkpl., Vabaduse tn. VILJANDI: „Pressa“ osakond, Tartu tn. 3. VANDRA: E. Pii, kauplus. VÕRU: S. Songi, kauplus.

TARTUS, ULIKOOLI 25, TEL. 15-20 JA 19-75

POSTI JOOKSEV ARVE NR. 22-01

Selleks peaks kasutama korteri valgemat ja päikesepaistelisemat tuba, kus ideaalseks põrandakatteks oleks linoleum. Aken peaks olema nii kõrgel, et seda saaks vabalt avatuks jätta. Kui aknad on madalad, siis kasutame jälle võret. Seinad olgu heledad ja võimalikult ühevärvilised. Kõige sobivam on puhas sinine või helekollane, milles leiduks pisut soojendavat kinnavärvi. Värvid evivad suurt mõju närvidel ja tervisele, nende mõju on veel liiga vähe tuntud selleks, et julgeksime nii õrna olevust nagu väike laps usaldada tugevärvilise suure pinna mõjule. Ilusasti mõjub väike kirev serv, kusjuures seintel peaksid rippuma mõned pildikesed ja mänguasjad. Nüüd leidub ju väga ilusat lastemööblit, mis on lakitud lihtsalt loomulikku värvi lakiga. Hele tuba säärase kuld kollase mööbli, kirevate kardinade ja lilledega on lihtsalt vaimustav.

Lastetoas peaks olema võimalikult vähe mööblit ja nii asetatult, et saaks kergemini hoida selle taga, selle all ja selle kõrval puhtust. Vajalikud on ainult voodid, väike rõivakapp pesuriulitega, mängukapp, lauakene ja paar lastetooli. Tähtsaim ese lapsele endale on loomulikult tema mängukapp, mis tarvitseb olla vaid lihtne riiul kirevate esirietega. Sinna võib ajajooksul — ja kasvavate õdede-vendade puhul — järjest juurde teha uusi, kitsamaid ja laiamaid, ent niisama kõrgeid riiuleid. Hiljem saavad neist kord raamaturiulid, sest alati peab mööbli juures arvestama, et see oleks ka hiljem suurele lapsele kasutatav. Iga mänguasja jaoks võib lapsel kapis leida oma kindel koht. Madalad sahtlid on täringumängu, ehituskastide jne. jaoks, kuna sügavatesse ja väikestesse võib õõseks karusid ning hobuseid magama panna. Suured sahtlid on pallide, vankrite jne. jaoks. See valmistab ju igal õhtul taas nalja, kõik jälle ilusasti kokku koguda ja oma kohale panna, sest seda peab iga laps võimalikult vara ise tegema. Ta peab, tähendab, pääsema oma mängukapi kõikide sahtlite juurde teiste abita, seepärast ei tohi see liiga kõrge olla. Sahtlid ja ukсед olgu all nii asetatud, et neid saaks hädaohutult avada ja sulgeda. Nad peavad olema kaunis tugevad, väikesed kastid, et neid saaks pingikeste, nukuvoodite ja raudteevagunitena toas ringi vedada, ilma et nad selle all kannataksid. Üks sahtlitest peaks olema lukustatav, et selles saaks hoida häid raamatuid ja mängu, milliseid laps saab kätte ainult valve all. On kena, kui on olemas säärane pühapäeva-nurgakene, kus on esemed, milliseid ainult pidulikel juhtudel kaunis pidulikult tohib välja tuua.

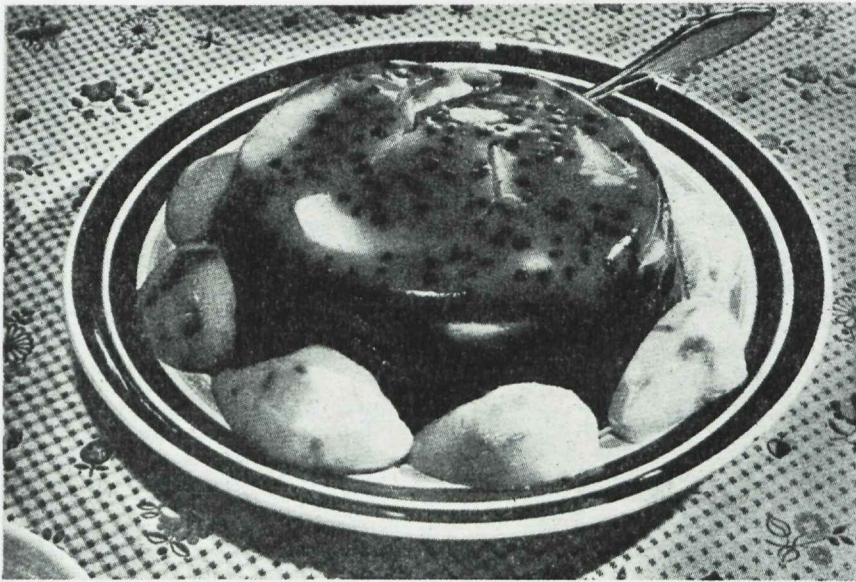
Rõivakapikene peab olema päris lukustatav, ent ka ainult lapse seisukohast võttes, sest laps peab küll valve all, kuid siiski võimalikult iseseisvalt, saama oma asju välja võtta ja tagasi panna. Kui tuba on väga ruumikas või kui üldse on vähe ülearust kohta, siis võib loomulikult sellesse kappi paigu-

tada kogu lapse omandus. Muidu aga on soovitam seda kasutada ainult jooksvateks tarveteks kleitide ja pesu alal. Nii on lapsel kergem ülevaade oma kapikesest. Kapp ei muutu suureks ega mitte lapselikuks — ja eelkõige: toale jääb enam mängupinda.

Mängu- ja rõivakapp võivad olla nii valmistatud, et neid võib hiljem kokku lükata ja ühendada sinna peale asetatud lahtise lauakesega. Nii tekib imeilus koostis, millele võib lisandada veel lahtiklapitava kirjutuskapikese. Sel viisil kasvab mööbel ühtlaselt lastega — kõik kokku sisaldab lõpuks kõik, mis on vajalik täiskasvanu töötoas. Kõik need väikesed sahtlikesed ja riiulid on siin väga praktilised kirjutus- või õmblustarvete ülevaatlikuks alalhoiuks. — Laud ja toolid peavad olema kaunis tugevad ja mitte mingil juhul õhukeste, murduvate jalaketega. Ka kõrgusmööddud peavad sobima, et laps ei tarvitseks küürus istuda. Väikene pingikene on alati ilus, soovitatav aurgu keskel, kust on hea kinni haarata ja pinki igale poole tõsta. Ideederikkad emad leiavad võib-olla kasttoolikesed, mis on kõige kenamad, sest neid saab ümber pöörata ja nendesse igale poole paigutada varbu; juba ongi hobusetall valmis, kuhu õhtuks hobused paigutatakse. Kastlauakese külge võib kinnitada üles neli rattakest — laps mängib tundide-pikkuselt sellega. Suuremad võivad laua ümber pöörata ja sõidutada seda kui väikest vankrit. Säärased mitmekesised kasutamisiisid valmistavad kõikidele lastele palju nalja ja õhutavad isiklikele leiutisile. Kus on palju ruumi, seal pakub kolmest osast koosnev seinasirm lõpmatult palju mängimisvõimalusi. Raame võib lasta tiseril kokku lüüa ja siis ise kas paksu pärgamendiga või riidega üle tõmmata.

Lastevoodite kohta on juba niipalju sõna võetud ja kirjutatud, et vaevalt tarvitseb veel midagi juurde lisada. Laps kasvab aeglaselt oma korvikesest võreaga voodikesse, kus ta õpib seisma ja ronima, sattudes siis kohe kas päris „suurde“ voodisse või ühte paljudest kenadest 1½ m suurustest vooditest, milliseid saab igalt poolt osta. Siis pole enam mõtet last sulgeda kõrge võre taha, sest kui ta tahab, ronib ta siiski sealt välja. Last ei tohi aga paigutada ka väga lamedasse voodisse, kust ta võib magades välja kukkuda.

Mis puudub aga veel toas? Kiik, et ka talvel saaks rõngastel võimelda. Heledad kardinad ja lõbusad lilled akendel, milliseid võib valve all ise valada ja nende eest hoolitseda. Lillekimbud pole aga otstarbekohased lastetoa jaoks, kuna need põhjustavad ainult vaaside ümberajamist või isegi lilledele määratud vee ärarajoomist. Toakene on isegi küllalt kirev selles olevate mänguasjade ja väikeste õnnelikkude elanikkudega.

PUUVILJATARREND PIRNIDE JA PALUKATEGA

PUUVILJATARREND PIRNIDE JA PALUKATEGA

Ained: 1 kg pirne, 1 l vett, 50 g suhkrut, õunamahla, 3 spl. palukakeedist ja 80 g kartulijahu.

Pirnid koorida ja neljaks lõikuda ning süda välja õõnestada. Pirnid keeta vee, suhkruga ja õunamahlaga peaaegu pehmeks, kuid nii, et ei laguneks. Lasta sõelal mahl ära nõrguda. Mahla peab olema 1 l, kui on vähem, lisada juurde õunamahla või vett. Kartulijahu segada vähese jahtunud mahlaga ning valada juurde keevale mahlale. Lasta ümber segades keeda mõni minut, lisada juurde palukakeedist ja valada vormi, vähehaaval vahele asetades keedetud pirnilõike. Tardunult välja lüüa ja kaunistada pirnilõikudega.

ÕUNAD VANILLIKREEMIS

Ained: 1 kg õunu, 4 spl. suhkrut, veidi marjakeedist või marmelaadi, 2 spl. vett, 1 l vanillikreemi.

Õunad koorida ja südamik välja lüüa. Hautada suhkruga ja veega pehmeks, kuid nii, et nad ei laguneks. Lasta jahtuda, täita marmelaadi või keedisega ja asetada klaasvaagnale. Valada üle vanillikreem ja lasta hästi jahtuda.

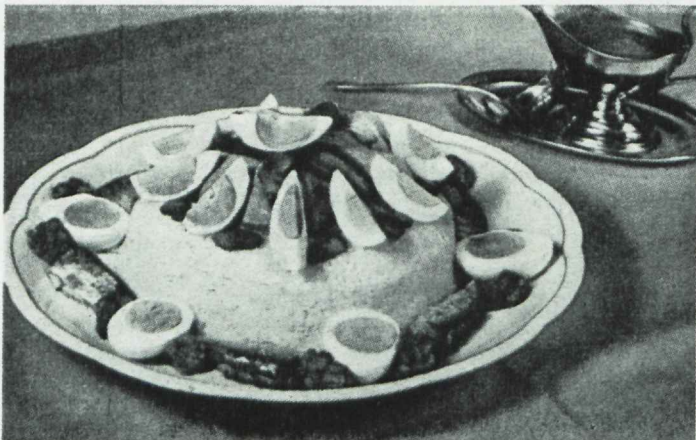
VANILLIKREEM

Ained: 1 l piima, 50 g kartulijahu, 1/2 kangit vanilli, 100 g suhkrut, 3–4 muna.

Kartulijahu segada vähese külma piimaga. Ülejäänud piim keeta suhkruga ja vanilliga ning lisada juurde leotatud kartulijahu. Lasta paar minutit keeda, hästi ümber segades. Munavalge eraldada kollasest. Klopitud munakollane segada kuumale massile juurde ning siis mõne terakese soolaga kõvaks vahuks löödud munavalge juurde segada. Valada õuntele ja lasta jahtuda.

KARTULIPUDER LIHATÜKIKESTE JA AEDVILJAGA

Valmistada harilikus korras kartulipuder ja asetada vaagnale pritsi või lusikaga ringikujuliselt. Keskele asetada võiga pruunistatud ja ühes aedviljaga, nagu herned, porgandid, lill-

KANAFRIKASSEE RIISIGA

SÜGIS

MARINEERITUD, KÜPSETATUD KALA

Ained: 3–4 kala, veidi jahu, 1 muna, riivsaia ja praadimiseks rasva või võid.

Marinaadiks: 1/2 kl. äädikat, vett, sibulat, sidruniviile, 1 loorberileht, 6 tera pipart.

Puhastatud kala paneerida jahus, lahtiklopitud munas ja siis riivsaia, misjärel praadida küpseks. Lasta jahtuda. Valada üle keedetud jahtunud marinaad ja lasta 1–2 päeva seista.

kapsas jne., hautatud lihakuubikesed. Kastmele lisandada jahu ja piima või koort ja valada üle liha ja aedvilja.

SEALIHARULLID KAPSASTEGA

Seafilee lõikuda ristikiudu 3–4 sm pikkusteks tükkideks ja kloppida mõlemalt poolt läbi. Riputada peale soola, pipart ning täiteks hakitud seeni, sibulat ja praetud pekikuupe. Rullida kokku ja kinnitada puupulgaga või siduda niidiga. Vee-retada jahus, kasta klopitud munapiima ning üle riputada riivsaia. Praadida rikkalikus kuumas rasvas igalt poolt pruuniks ja küpseks.

Värske kapsas riivida ja hautada vähese vee, 1–2 spl. või, soola, vähese suhkruga ja mõne tera köömnetega pehmeks. Kui soovitakse saada magushapusid kapsaid, siis lisandada hautamisel kas äädikat, sidruni- või marjamahla maitse järgi.

PRAETUD SEAKÕRVAD

Seakõrvad keeta pehmeks, tõsta leemest välja ning lasta nõrguda. Seejärel lõikuda paraja suurusega tükkideks. Kasta sulatatud võisse, riivsaia ja praadida mõlemalt poolt pruuniks. Anda lauale keedetud kartulite ja mõne riivitud toorsalatiga.

KANAFRIKASSEE RIISIGA

Kana keeta pehmeks soola ja supijuurtega. Võtta leemest välja ning hoida soojas kohas. Leem kasutada puljongina või valmistada sellest klimbi- või aedviljasupp. Vahepeal hautada riis vähese vee ja võiga pehmeks. Maitsestada soolaga ning tõsta ringikujuliselt vaagnale. Kana lõikuda tükkideks ning vabastada liha kontidest. Lihatükid asetada riisile keskele ning valada üle kastmega, mis valmistatud võist, jahust ja kanakeeduleemest ning kuhu lisatud mõni spl. hakitud marineeritud või soolaseeni. Kaunistada keedetud munalõikudega.

LAMBALIHA KAPSAGA

1/2 kg lambaliha suuremateks kuupideks või viiludeks lõikuda ja asetada keedunõusse. Lisada juurde suur sibul, too-reid kartulilõike, kapsast jämedalt lõigutult, soola ja köömneid ning lasta vähese veega pehmeks keeda. Kui pehmeks keenud, lisada juurde 1/2 spl. jahu ja hapukoort.

AEDVILJASUPP

3–4 porgandit, 1 petersell ja veidi sellerit riivida jämedalt ja praadida läbi rasvas või võis. Lisada juurde 1 hakitud sibul ja lasta pruunistuda. Siis lisada juurde vajalik hulk vett, võid ja mõni toores riivitud kartul. Lasta läbi keeda, maitsestada soolaga ja lisada vajaduse korral juurde tummi. Riputada hakitud peterselliga ja süüa röstitud saiakuupidega.

KALA AEDVILJAGA

Suurem kala (haug, latik, lõhi jne.) puhastada ja riputada üle soola ja sidrunimahlaga ning lasta seista umbes 1/2–1 tund. Kalatükid kasta riivsaia ja praadida rikkalikus võis või rasvas mõlemalt poolt pruuniks ja küpseks. Kastmele lisandatakse sinepit ja koort. Aedvili, nagu herned, porgandid, peedid jne., keeta vähese veega sortide järgi, maitsestada soolaga ja korraldada nägusalt kalatükkidega vaagnale. Kaste anda juurde eraldi nõus.

KÖÖGIS

KEEDETUD LAMBALIHA ROHELISTE UBADEGA

Ained: 1/2—1 kg liha, vajalik hulk rohelisti ube, kartuleid, soola, petersellilehti.

Liha pesta kiiresti ja asetada keeva soolvette. Lasta keeda, kuni ta on peaaegu pehme. Oad pesta, nõrguda lasta ja lõikuda. Siis koorida kartulid ja lõikuda kuupideks. Lisada juurde kõik liha ja keeta veel umbes 1/2 tundi. Enne laualeandmist riputada üle peenendatud petersellilehti.

KARTULIPUDER LIHATÜKIKESTEGA JA AEDVILJAGA

VALGED OAD SINGIGA

300—500 g ube keeta pehmeks. Võis või rasvas pruunistatud sibulale lisandada 1 spl. jahu ja 1 kl. piima või koort. Kaste maitsestada soola, paprika ja sidrunimahlagaga. Tõsta oad kastmesse ning lasta tõmbuda. Lõpuks lisada juurde singikuubid ja anda lauale kuumalt.

TÄIDETUD KANAPOEG

Kanapoja siseelundid, nagu maks, süda, jne., ajada ühes värske liha või keedetud singiga läbi hakkmasina. Lisada juurde hakitud praetud sibul, hakitud seeni ja täita kanapoeg selle seguga ning õmmelda kinni. Kanapojale seotakse ümber õhukesed pekiviilid ja asetatakse pannile, kuhu on pandud rasva, sibula- ja porgandilõike, ning valatakse juurde 1 kl. vett. Küpsetatakse ahjus, vahetevahel ümber pöörates ja üle valades. Antakse lauale praetud kartulite ja kanapoja juures küpsenud aedviljaga.

KIRSIPALLID KOHUPIIMATAIGNAS

Ained: 2 muna, 120 g võid, 120 g sõredat jahu, 400 g kohupiima, 60 g riivsaia, kirsse. Nendest ainetest valmistatakse nõtke taigen ja pannakse proovipall keeva soolvette. Kui ta laguneb, lisandame taignale veel pisut jahu — see on oleneb kohupiima rõksusesisaldusest. On taigen küllalt kindel, ümbritseme 2—3 kirssi sellega ja keedame palle 5—8 minutit. Serveerime kaneelsuhkruga üleraputatult ja pakume juurde pruunistatud võid riivsaia.

KURGISUPP VIINI MOODI

Suur, kooritud ja seemnetest puhastatud kurk lõigatakse väikesteks tükkideks ja hautatakse 50 g väikesteks kuubikuteks lõigatud singipekiga, 4—5 tomatit hõõrutakse läbi sõela sinna juurde, lisandatakse sellele 1 1/2 liitrit vett ja keedetakse pehmeks. Siis sõtkutakse 50 g võid ja 60 g jahu ning lisandatakse kuumale supile ja segatakse hästi. Lastakse veel kord supp üles keeda, vürtsitatakse seda soola ja riivitud ingveriga, järgnevalt lisatakse juurde mõned lusikataied hapukoort, tilli ja singitükikesi.

KURGID JA TOMATID

Väikene, peenendatud sibul hautatakse kergelt 10 g peki ja 30 g võiga. Järgnevalt lisatakse juurde suuri kurgiviile ja 1/6 l hapukoort ja praetakse kogu segu, kuni kurgid on peaaegu pehmed. Maitseaineks: soola, pisut suhkrut ja pisut köömneteri. Lõpuks lisandatakse 1/2 kg suurteks viiludeks lõigatud tomateid ja lastakse see aedvili lahtises keedunõus valmis keeda, et mahl muutuks paksuks.

ILUSTATUD NUUDLID

200 g nuudleid keeta soolvees pehmeks, panna sõelale nõrguma ning valada üle külma veega. Jämedalt riivitud porgandid ja lillkapsad hautada vähese vee ning võiga pehmeks. Vaagna keskele asetada nuudlid, ringi hautatud aedvili ning valada üle pruunistatud võiga. Peale riputada hakitud tilli või peterselli.

KOHUPIIMATORT

Küpsetame pärmitaignast, milleks kasutame 375 g jahu, ümmaras tordivormis 4—5 õhukeselt rullitud kihti, mille suu-

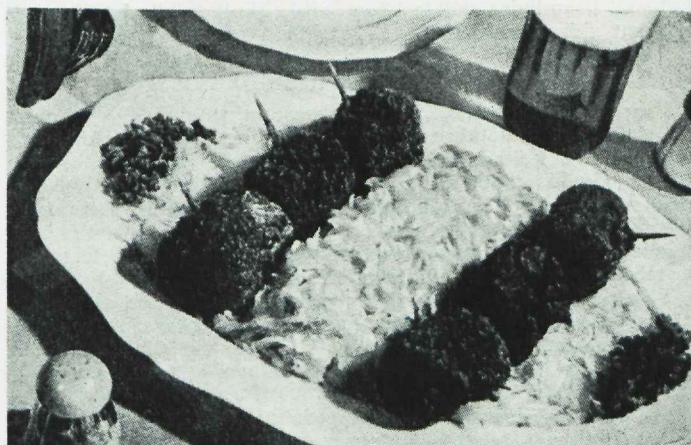
rus on oleneb vormist. Need kihid kaetakse kohupiimamassiga, kusjuures ülemine kiht kaunistatakse ilusasti. Kohupiimamass: 750 g värsket kuiva kohupiima, 1/4 l rõõska koort, 175 g suhkrut, 1 pakikene vanillisuhkrut, pisut riivitud sidrunikoort, 6 lehte valget ja 2 lehte punast želatiini. Kõikide kohupiimamasside juures on tähtis, et kohupiim oleks kuiv (vajaduse korral tuleb nõrguda lasta), siis aetakse läbi peene sõela. Seejärel segatakse teda vürtsidega, lüüakse koorega vahule ja lisatakse lõpuks juurde puhtaks pestud ja väheses kuumas vees sulatatud želatiin. Tort peab seisma mitmed tunnid külmalt, enne kui teda lõigatakse.

KÖRVITSAMARMELADE

Kooritud, seemnetest puhastatud kõrvits lõigatakse väikesteks tükkideks ja keedetakse pisut ingveri ja vähese veega pudruks. See mass hõõrutakse läbi sõela, lisades juurde 1/2 kg suhkrut 1 1/2 kg massile, ja keedetakse segades paksuks. Jahtunult maitsta, kas marmelaad on ka küllalt magus, kui mitte, tuleb teda veel kord suhkrulisandiga üles keeta. Pisut tugevama ingverimaitse saavutame, lisandades ingverit valminud külmale massile.

3 kg suhkrut ja 6 kg väikesteks kuubikuteks lõigatud kõrvitsat pannakse kivianumasse ja hoitakse kogu öö soojas praehjus. Kui ahi kõetud, lastakse veel paar tundi seista, kuid ahi ei tohi liiga soe olla. Siis alles asetatakse mass pliidile ja lastakse segades paksuks minna, kusjuures lisandatakse sellele 6 sidruni mahl — soovi korral ka enam või vähem.

Kõrvitsa tavaline valmistamisviis: veeta pehmeks keeta, läbi lasta. Iga 3 kg massi kohta 2 kg suhkrut, 1 tl. peenendatud nelke, 3 tl. peenendatud kaneeli, terve sidruni mahl, soovi korral ka riivitud sidrunikoort. Marmelaad keedetakse päris paksuks ja soovi korral lisatakse juurde veel vürtsi. Kuumalt väikestesse purkidesse panna, tsellofaaniga katta ja kõvasti kinni siduda.

SEALIHARULLID KAPSASTEGA

Teie
kaalute...
Peaksite aga
kaaluma...

Võrrelge oma kehakaalu selle tabeliga.

Pikkus cm	Vanus 15—19 kg	Vanus 20—24 kg	Vanus 25—29 kg	Vanus 30—34 kg	Vanus 35—40 kg
150	46	47	48,5	50	51,5
155	50	51,5	53	54,5	56
160	55	56,5	57,5	58,5	61
165	58	59,5	61	62,5	64
170	63	64,5	65,5	67	69

Kui olete kindlaks teinud, et tabel ei vasta Teie kaalule, kui olete võtnud juurde, siis katsetage

BOXBERGER'i

KISSINGEN'i

LAHJASTAMISTABLETTIDEGA

SAADAVAL APTEEKIDES

VÄIKESTE JA SUURTE KURKIDE TÄRVIKUMISEST

Kurkide õige käsitlemine pole igale perenaisele tuntud. Hapused kurke, sinepikurke ja vürtsitatud kurke — neid tunnevad meie kõik. Aga et odav kurk annab mitmesuguseid tarvitamisvõimalusi keeduviljana, seda ei tea paljud perenaised. Seepärast olgu mainitud siin rida maitsevaid ning odavaid retsepte köögisedeli laiendamiseks.

KURGID TILLIKASTMES RIISI VÕI ODRAKRUUPIDEGA

3—4 kooritud, seemnetest puhastatud kurki lõigatakse pikuti neljaks tükkiks ja soolatakse. Keedunõusse pannakse 1—2 lusikatäit vöid, mõned tillivarred ja mõned lusikatäied rammuleent ja hautatakse selles kurgid pehmeks. 250 g odra-kruupe või riisi lastakse 1 l rammuleemes paisuda, lisatakse juurde 2 lusikatäit vöid ja 2 lusikatäit hakitud supijuuuri ning surutakse võigamääritud vaagnasse või vormi. Riis tõstetakse vaagnale, asetatakse kurgid keskele ja pakutakse kastet sinna juurde, milline valmistatakse kurkide hautamisest tekkinud mahlast, lisandades sellele koort, rikkalikult hakitud tilli, soola ja pisut sidrunimahla.

TÄIDETUD KURGID

Kurgid kooritakse, poolitatakse, puhastatakse seemnest, soolatakse ja täidetakse siis ühega järgnevaist täidistest, sootakse pooled kokku ja mooritakse vöis.

Soolaliha-täidis. 150—200 g keedetud soolaliha lõigatakse väikesteks kuubikuteks, mooritakse 1 hakitud sibula ja 2 kuubikuteklõigatud tomatiga vöis pehmeks, siis lisatakse juurde 1 muna, vürtsitatakse soola, pipra, hakitud peterselliga ja tehakse riivsaiaiga kindlaks täidiseks.

Seenetäidis. 150—200 g peenemaks lõigatud seeni hautatakse riivitud sibulaga vöis pehmeks, lisatakse juurde veidi jahu, jahutatakse pisut piima või koorega, vürtsitatakse soola, pipra, hakitud peterselli ja sidrunimahla ja tehakse riivitud saiaiga kindlaks täidiseks.

Munatäidis. 3 kõvakskeedetud, väikesteks tükkideks lõigatud muna segatakse 1 toore munaga, 1 spl. piima või koorega ja 200 g riivitud saiaiga ja lisandatakse maitseaineiks soola, pipart, hakitud peterselli.

Singitäidis. Umbes 200 g keedetud, väikesteks kuubikuteks lõigatud sinki segatakse 3—4 keedetud, riivitud kartuliga, lisatakse juurde 1 muna, 2 spl. piima või koort ja vürtsitatakse soola, peenekshakitud sibula ning pipraga.

KURGIRATTAD MOORITUD SELLERIL

Kooritud kurgid, arvu olenedes inimestest, lõigatakse 6 sm laiusteks tükkideks, puhastatakse seemnetest, soolatakse ja hautatakse pisut hakitud tilliga äädikavees pehmeks. Rattad pannakse keedetud ja vöis mooritud selleriviiludele, täidetakse soovitud, valmisoleva täidisega kõrgeks, serveeritakse kappari-kastme, peterselli ja kartulitega.

UNGARI MAKSAKURGID

4—5 keskmist kooritud ja puhastatud kurki poolitatakse ja soolatakse. Vahepeal lastakse 60 g vöid üles sulada, mooritakse selles 250 g läbi masina aetud vasikamaksa ja 1 hakitud sibul, lisatakse juurde 4 lusikatäit tomatipüreed, segatakse jahatunult sinna hulka 2 muna, 2—3 spl. koort või piima, vürtsitatakse soola, paprika ja hakitud peterselliga ning tehakse mass 3—4 lusikatäie riivsaiaiga parajaks täidiseks. Sellega täidetakse kuivakspühitud kurgid, asetatakse võigamääritud vormi või pannile, pannakse riivitud juustu ja vöid peale ja mooritakse ahjus pehmeks. Serveeritakse tomatikastme ja kartulitega.

KURGID KOOREKASTMES

3—4 kooritud, seemnetest puhastatud, ühtlasteks tükkideks lõigatud kurki keedetakse tilli ja sidrunimahla soolvees peaaegu pehmeks ja lastakse nõrguda. Siis mooritakse neid 125 g kuumas vöis mõned minutid, riputatakse jahuga ja jahutatakse 1/3 l rõosa koore või piimaga. Vürtsitatakse soola, pipra ja muskaadiga.

KURGID VEISEPRAE JUURDE

3—4 kooritud, seemnetest puhastatud, võrdlemisi suurteks tükkideks lõigatud kurki pannakse 125 g sulatatud vöisse, lisatakse juurde 1 tass lahjendatud äädikat ja 1 spl. suhkrut, kaetakse hoolikalt ja hautatakse raputades pehmeks. Lisada juurde pisut jahu ja vürtsitada pikantselt soola, pipra ja pisut sidrunimahla.

PEHMED SOOLAKURGID

Hästipestud kurgid pannakse tihedalt ööseks veegatäidetud kivinõusse, mis sisaldab veel musta sõstra lehti, tilli, sibulaid ja mädarõigast. Soolvesi peab olema kahe sõrme laiuselt kurkide peal. Soolvee koosseis: 1/4 l vee peale 1/4 l äädikat, 1 spl. soola ja 3 spl. suhkruga.

VÄIKESED ÄÄDIKAKURGID

Maitseaineks: 250 g pestud ja päev otsa soola all seisnud ning siis riivitud sinakaid sibulaid, 125 g lõigatud mädarõigast, 30 g tervet ingverit, 15 g valget ja 5 g musta pipart, 6 loorberilehte, rikkalik peotäis tilli ja piprajuuri. 4 kg pisemaid, puhastatud kurke loetakse tihedalt koos selle vürtsiga kivinõusse ja valatakse niipalju äädikat peale, et nad oleksid kaetud. 14 päeva pärast valatakse äädikas ära, keedetakse üles ja valatakse jälle kurkidele ning pannakse nad surve alla, et soolvesi neid kataks.

Lp. daamid,

suitsetage terwishoidlikult

DENICOTEA-pits (filter)

KAITSEB TEIE

KOPSU,

HAMBAID,

KURKU JA SÖRMI!

Saadaval vastavates eriärides.

ESINDUS: A.-S. PROV. J. LILL

Kuidas saada häid hapendatud kurke?

Kõige parem aeg kurkide sissetegemiseks on augusti keskelt kuni septembri keskeni. Hilisemad sügisesed külmad vihmad rikuvad kurgid, nad muutuvad plekiliseks. Hapendamiseks tuleb võtta parajasti täiskasvanud kurgid. Nad peavad olema ilma ühegi veata. Lastakse aga kurkidel kollaseks minna, siis on neil juba ka seemned suured ja kõvad ning koor paks. Sageli on vanemad kurgid seest tühjad.

Kurgid korjatakse soolamispäeval. Korjamisel hoitagu kurke loopimast ja kloppimast, et nad plekke külge ei saaks. Korjates ei tohi kurki varre otsast nii ära tõmmata, et tükk koort jääb varre külge. Korjatud kurgid pannakse ettevaatlikult külma vette, pestakse üksikshaaval hoollega puhtaks ja pannakse puhtasse korvi nõrguma. Kurke ei tohi kaua vees seista lasta.

Hapukurkide headus oleneb peamiselt hapendusnõust. Nõu peab olema täiesti puhas, soolavett pidav ja ilma mingisuguse kõrvallõhnata. Parimad hapendusnõudeks on suured kivipotid ja tammepeust tunnid, kuid kõlbavad ka teistest puudest nõud, tarvis ainult pidada piinlikku puhtust. Kunagi aga ei kõlba selleks otstarbeks võtta liha- ega kapsatünni, kurgitünni ei tohi ka panna kauemaks ajaks veega seisma ega tarvitada teda libeda tegemiseks. Igasugune vähegi mustust sisaldav vesi läheb ruttu käärima ja rikub nõu mõne päevaga. Seepärast ei tohi tarvitada kurgitünni mingiks muuks otstarbeks. On kurgid ühes tünnis kord halvaks läinud, siis pole peaaegu kunagi lootust selles tünnis häid kurke saada. Enne tünni uuesti

tarvituselevõtmist tuleks teda leotada veega, korduvalt viimast vahetades. Seejärel hautada kadakaokstega ja keeva veega, misjärel lasta tünn vähemalt üks öö seista külma veega.

On nõu täiesti puhas, ilma ühegi kõrvallõhnata, siis on kindel, et kurgid saavad maitsvad ja seisavad heas hoiuruumis kuni uue lõikuseni.

Tünni põhja pannakse kaunis paks kord musta sõstra lehti, mõni tammeleht, maitse tõstmiseks lisatakse juurde veel petersellilehti, tillivarsi koos õitega ja mädarõika juure tükikesi. Nüüd laotakse nende peale kord ühesuuruseid kurke üksteise kõrvale. Seejärel tuleb nad katta uuesti lehtedega, nii korrata seda, kuni nõu on täis. Pealmisele kurgikorrale tuleb jälle panna niisama paks kord lehti kui oli pandud alla. Katteks tarvitada puhtaid lauätükke, mis mahuvad parajalt tünni. Soolveeks tuleb võtta puhast kaevu- või allikavett, jõevesi pole selleks kohane. Iga pange vee kohta panna umbes 400 g soola, mis täiesti vees sulatada ja alles siis valada kurkidele, nii et need parajasti kattuvad. Seejärel tuleb kaanele peale panna kerge vajutis. See ei tohi olla raske, sest ta vajutaks kurgid loperguseks.

On soovitatav, et kurkidel lastaks 2—3 päeva soojas köögis hapneda. On nad peaaegu hapud, siis viidagu nad keldrisse. Pehmeks läinud kurgid ja libedaks muutunud lehed võetakse pealt ära, vastasel korral võivad kõik kurgid pehmeks minna. Niisamuti tuleb hoollega valvata, et kurgid oleksid alati soolaveega kaetud.

Praktilisi nõuandeid

Mee alalhoiust

On mesi selgunud ja täiesti puhas, kallame ta nõudesse ja katame nii kinni, et õhk ja tolm ligi ei pääse. Kui aga mesi on veel liiga vedel ja näha on, et ta üleliiga sisaldab vett, siis ei või teda õhukindlatesse nõudesse enne kallata, kui ta pole vabanenud üleaurusest veest. Muidu võib mesi hoides halvaks minna. Sel juhul jätame meenõud seisma puhtasse kuiva ruumi ja katame nad ainult nii kinni, et tolm juurde ei pääseks. Seistes tõuseb üleliigne vesi mee pinnale ja aurab ära. On juba näha, et mesi enam liigset vett ei sisalda, katame nõud õhukindlalt.

Mee hoidmiseks võime tarvitada klaasist, võõbatud savist, lepppuust või emailitud nõusid, kui viimased on täiesti terved ja roosteta. Rooste rikub mee värvuse. Tsink- ja kõrvallõhnalistes puunõudes läheb mesi halvaks. Paremaks hoiukohaks meele on puhta õhuga kuiv ja jahe ruum, temperatuuriga +5° — +10°. Selle temperatuuri juures kristalliseerub mesi lühikese ajaga ühtlase, peeneteralise tiheda massina ja jääb aastaid püsima muutumatus headuses.

Kuna mesi kristalliseerudes paisub, peame suurematele klaasnõudele, mille seinad ülespoole ei laiene, pulga sisse panema ja kristalliseerumise ajal pulka ringi pöörama, et sellest nõu keskpaika auk moodustuks, muidu võib kõvaksmuutuv mesi nõu lõhki ajada.

KOIDE KÕRVALDAMINE MÖÖBLIST

Tulekindlasse savikaussi või plekkalusele pannakse mõned hõõguvad söed ja raputatakse sinna peale ehtsat dalmaatiini putukapulbrit. Et põrand ei saaks rikutud, asetatakse kaus mingile alusele ja pannakse koidest puhastatava mööblieseme juurde. Loomulikult peab valvel olema, et riideosad oleksid küllalt kaugel hõõguvatest sütest.

HOBUSEJÕHVI PESEMINE

Hobusejõhvi saab puhastada hästi ja suurema vaevata. Jõhv pannakse pesunõusse, valatakse mitmed korrad keeva veega üle, kaetakse nõu tihedaltsulguva kaanega või rätiga ja lastakse hobusejõhvi tund või paar seista aurus. Siis lastakse vesi ära voolata ja valatakse hobusejõhvi keeva seebiveega rikkalikult üle ning kaetakse jälle hoolikalt. Kui vesi on pisut jahtunud, surutakse ja hõõrutakse hästi jõhvi, valatakse seebivesi ära, pannakse jõhv jälle nõusse, valatakse puhta keeva veega üle, segatakse kepiga tõhusalt, lastakse veel kord tund aega seista ja loputatakse lõpuks jälle keeva veega, surutakse jõhv võimalikult kõvasti kuivaks ja laotatakse suurtele rätidele päikese kätte kuivama või sooja ahju juurde. Pärast kuivamist kohendatakse jõhv üles. Kunagi ei tohi kasutada selleks külma vett, kuna jõhv kaotab seeläbi kähäruse.

KUIDAS PUHASTADA NÕUSID

Klaasi pestakse leige veega ja loputatakse külma veega.

Kristalli ja pressitud klaasi puhastatakse piiritusega või pehme seebiveega ja harjatakse pehme harjaga. Pärast kuivatatakse ja hõõrutakse üle kiuvaba pehme riidega.

Veekaravine ja vaase loputatakse kartulikoorte või peenekstambitud munakoortega. Kängemad abinõud on äädikas või lahjendatud soolhape.

Pudelite loputamiseks tarvitatakse tugevat soodavett, kasutades sealjuures pudeliharja. Pudelit võib tugevasti loputada ka kartulikoorte, munakoorte või haavlite ja sooda-veega.

Portselani pestakse kuuma soodaveega, loputatakse hästi ja poleeritakse.

Puuesemeid puhastatakse kõva harja abil peene liivaga. Kunagi mitte soodaga. Puuesemeid ei tohi hoida kuuma ahju juures ega lasta kuivada päikese käes.

Happeplekid nugadel ja kahvlitel eemalduvad kõige paremini, kui neid hõõruda piirituse ja puhastamis-kiviga.

Kaalunuge ja köögikääre pestakse kuumalt, loputatakse, kuivatatakse ja hõõrutakse liivapaberiga läikivaks.

Oma tööstuse saadustest soovime rikka- likus ja maitseka valikus käsitsikootud

*mööbliriideid, ukse-
ja aknaeesriideid*

IGAS VÄRVIS

vaiba- ja käsitöölõnga

Ostetakse maalamba villu.

Džundiriidet lõngadele vastava ruu-
dustikuga. Kraasimise-, korrutamise- ning riide
värvimise-, vanutuse- ja pressimise-tööd tehakse
kiiresti ja korralikult võistlemata headuses.

HEAD KODUMAA VILLAST RIIET

kõrges kvaliteedis

MEIE LÕNGADE MÜÜGIKOHAD: VÕRUS, Kreutzwaldi
tän. 50, A. Pihlak; VILJANDIS, Lossi tän. 16, M. Labi;
PÄRNUS, Kalevi tän. 41, H. Reimann; PAIDES L. Rästas,
tel. 107; PETSERIS S. Martsen; TALLINNAS, Lühijalg 6,
K. Saarse; RAKVERES, Tallinna t. 20, S. Haukka; RAK-
VERES, Lai tän. 13, firma „Käsitöö“; NARVAS, Joala t. 26,
E. Stern; VALGAS, Kesk tän. 11, firma „Amro“; TÜRIL
A. Rumvolt; PÕLTSAMAAL, Jõgeva tän. 10, A. Supp;
KARKSI-NUIAS Reile.

Villa- ja värvimistööstus „EKSTRA“

A. TRÄSS

TARTUS, Narva t. 49, telef. 10-07
TALLINNAS, S. Tartu mnt. nr. 12

Moodsaid kleite, pesu ja sukki

soovitab

JOH. ROOSIPUU kaubamaja

Tartus, Suurturg 14, telef. 85

Teie küsite — meie vastame

„Mareti“ lugeja.

1) Tedretähed pole üldse ravitavad, neid võib ainult tea-
tavate ainete pleegitada. Pöörduge nahahaiguste arsti poole,
kes määrab ravi vastavalt Teie näonahale.

2) Nägus boleeerjakiga suvikleit ühes lõikega on ilmu-
nud „Mareti“ nr. 6 moepiltide leheküljel pilt nr. 1.

3) „Mareti“ tellimisel võite raha maksta meie posti jooksva-
vale arvele nr. 2201.

Küsija Hilda.

Laiade puusade vastu pole midagi teha, sest kui vaagna-
luu oma ehituselt on lai, siis tuleb sellega lihtsalt leppida.
Rõivaid kandke selliseid, mis puusi liiga esile ei tõsta. Rõi-
vad ei tohi olla ka liiga pingul.

X — Tallinnast.

Hommikmantel kuulub ainult tuppa; tänavale ja hommi-
kul toiduainete-kauplusesse pole sobiv selles minna.

Lugeja M. T.

1) Toore muna läbi tekitatud plekke saab riidest kõrval-
dada sooja veega.

2) Pesu võib aja jooksul kollaseks muutuda, pestes kõva
vee ja pesusoodaga. Uuesti valgeks muutmiseks võiksite pesu
kergelt läbi klooritada.

3) Luitunud tumedaid seemiskingi tuleb aeg-ajalt üle vär-
vida. Vastav vedel värv on müügil saapärvides. Värvimist
võib toimetada ise.

Õnnetu.

Teie jalgade ja käte liigne saledus tuleb arvatavasti siiski
kõhnusest, kuna kõveruse põhjustab luude kõverus. Pöörduge
arsti poole ja laske kõhnuse põhjus kindlaks teha.

L. A. Tartumaalt.

Pöörduge oma küsimustega vastava arsti poole, sest ilma
Teie vigu nägemata ei saa arst määrata vastavat ravi.

Aastatellija.

„Boxberger Kissingeni“ lahjutamistablette saab osta igast
suuremast apteegist. Tabletid on sissevõtmiseks kaasasoleva
õpetuse järgi.

Monogrammi avaldame järjekorras.

Üks lugeja.

Tedretähed pole arstitavad.

Juukseid on soovitatav pesta pehme sooja vihavee ning
hea seebi või šampooniga.

Vesilainete tegemisel tarvitatakse linaseemnetest keedetud
vedelikku.

Teistes küsimustes palume pöörduda arsti poole, kes annab
nõu ja määrab vastava ravi.

L. Nõmmelt.

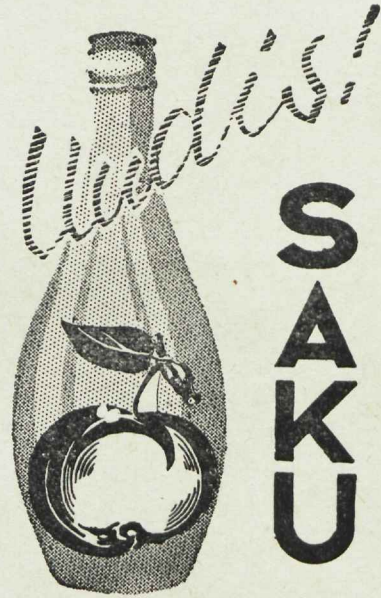
Rõugearme kaotada ei ole võimalik.

„MARET“ ilmub kord kuus ühes mustri- ja lõikelehega. — Tellimishinnad: Sisemaale aastas kr. 3.50, 6 kuud kr. 1.80, 3 kuud kr. 0.90. Välismaale aastas kr. 5.50, 6 kuud kr. 3.—, 3 kuud kr. 1.50. — Kuulutuste hinnad: 1 mm üle lehekülje laiuse 80 senti. Kaantel I kaane seesmine külg kr. 120.—, viimase kaane seesmine külg kr. 100.—, viimase kaane välimine külg kr. 150.—, 1/1 lehekülge sisuosas kr. 200.—, 1/2 lehekülge kr. 100.— jne. Kuulutajale võimaldatakse koha valik ainult võimaluste piires. Vasesügav- ja mitmevärvitruki lehekülgedel kuulutusi ei avaldata. — Väljaandjad: V. Kask ja R. Puusepp. Vastutav- ja peatoimetaja R. Puusepp. Käsitöö, moe ja majapidamise osak. toimetaja: Linda Puusepp. Keeleline korrektor: Eti Sirg. — Toimetus, talitus, trüki- ja kõitekoda: Tartus, Ütikooli 25; telefonid: kontor, trükikoda ja ärijuht 15-20, peatoimetaja ja trükikoda 19-75; pk. 22. Posti jooksev arve nr. 2201. Sissemaks ja tellimisi võetakse vastu igas postiasutises.

„Mareti“ trükk, Tartus, 16. augustil 1938. a.

„VALGE RIST“ -
levinenum õmbalusniit.
„MERCATOR“ -
parim õmblussiidi asendaja.

**S
A
K
U**
OUN
pudelis
ÕUNAJOOK

Parimaks üllatuseks ja rõõmuks mootorspordi-huvilisele mehele ja mootornoorele on **TEHNIKA- JA MOOTORSPORDI-AJAKIRI**

Auto

AUTO on ainus mootorspordi ja mootorasjanduse eriajakiri Eestis. Ajakirja „Auto“ erialad on: auto- ja mootorrattaasjandus, autotehnika, lennu- ja teedeasjandus, mootorpaadi-ala, teadus-tehnika ja mootorsport

Auto on sisu- ja pildirikas ning sealjuures odavam samalaadsetest välismaa ajakirjadest.

Tellimishind: aastas kr. 5.00, poolaastas kr. 2.50.

VÄLJAANDJA: EESTI AUTOKLUBI.
TOIMETUS-TALITUS: TALLINN, HARJU 40.
Posti jooksev arve nr. 570.

Teie südamesoov täitub!

Kui sageli olete soovinud endale väikest raamatukogu — häid ja armsaid raamatuid, mille lugemine kannab Teid eemale argipäevast. Kuid ühtlasi olete soovinud raamatuid, mis oleksid nägusad ka välimuselt, et nad riulile asetatult oleksid ehteks kodule, luues sinna mugava ja kultuurse õhkkonna.

Seda võimaldab Teile

Armastusromaanide sari

See on 1938. a. luksuslikum ja odavam väljaanne.

Kogu sari ilmub ILUKÖITES (seljal ja kaanel kuldtrükk).
6 romaani — umbes 2000 lk

Kõik raamatud ilmuvad 15. novembriks.

Hinnad ettetellimisel:

SULARAHAS:	JÄRELMAKSUGA:
25. augustini . . . kr. 23.—	23 krooni — 4 osas:
25. oktoobrini . . . „ 27.—	25. augustil . . . kr. 5.—
Pärast 15. nov. . . „ 30.—	25. septembril . . . „ 13.—
	25. oktoobril . . . „ 5.—

Tellimishinna võib sisse maksta kirjastuse „Mareti“ posti jooksvale arvele nr. 2201 aprillikuu numbri vahel oleva posti jooksva arve sissemaksukaardiga.

Kirjastus „MARETI“

Tartus, Ülikooli 25. Telefonid: 15-20 ja 19-75.
Posti jooksev arve nr. 22-01

Ilusad on raamatud armastusest

Nad jutustavad õnnelikkudest ja õnnetest südametest. Neist hoovab lugejale vastu õrnust, nukrust, kannatust ja õnne, lootusi ning kahtlusi.

Knut Hamsun: Viktoria

Uhe armastuse ajalugu.

„Viktoria“ pole ainult ühe armastuse ajalugu, vaid on moodne ülemlaul armastusele. See raamat meenutab lapsena loetud muinasjuttu kahest kuningalapsest, kes teineteisele „väga armsad olid“, aga siiski ei tohtinud abielluda. Niisama lihtne on selle romaani sündmustik, mida kirjanik on jutustanud sügava kaasaelamisega ja haaravusega.

„Kui suurem osa kaasaegsest kirjandusest on vajunud ükskord unustushõlma ja tolmunud, siis jääb ikkagi „Viktoria“ püsima ja juhtjaks noortele armastajatele inimestele nii nagu täna ja homme,“ üteldakse kirjandusloos.

Herbert Roch: Niikaua kui süda tuksub

See on vaikne, lihtne raamat armastusest ja rännakutest, eneseleidmisest ja -kaotamisest. See on laul proosas, tõsine ja armas, sõbralik ja süngene ning puhaskui metsade ja rohu lõhn. Romaani keskseks kujukse on noor viuldaja, kelle soontes voolab matkaja veri. Vaikse kaastundega, kuid siiski lohutatult paneme raamatu läbiloeatult käest.

Lucile Decaux: Marie Valevska

Noor poola krahvinna Valevska armub Napoleonis, kingib talle poja ning järgneb talle ka siis, kui keiser saadetakse Elba saarele maapakku. Napoleon austab teda kuni oma surmani; võib-olla on ta ainuke naine, keda suur keiser on tõsiselt ja sügavalt armastanud. „Kirjanik on meile oma kütkestavas romaanis naisekuju nii elavalt joonistanud, et meie tahtmatult peame tema traagilisele elule kaasa elama,“ ütleb üks arvustajatest.

Pierre Loti: Madam Krüsanteem

Pierre Loti on saanud ka eesti lugeja lemmikkirjanikuks, nagu ta seda on muudegi rahvaste juures. „Madam Krüsanteemi“ tegevus sünnib eksotilises Jaapanis. Nagu ikka nii teeb ka selle teose meile armsaks ja veetlevaks Loti' luuletajahing.

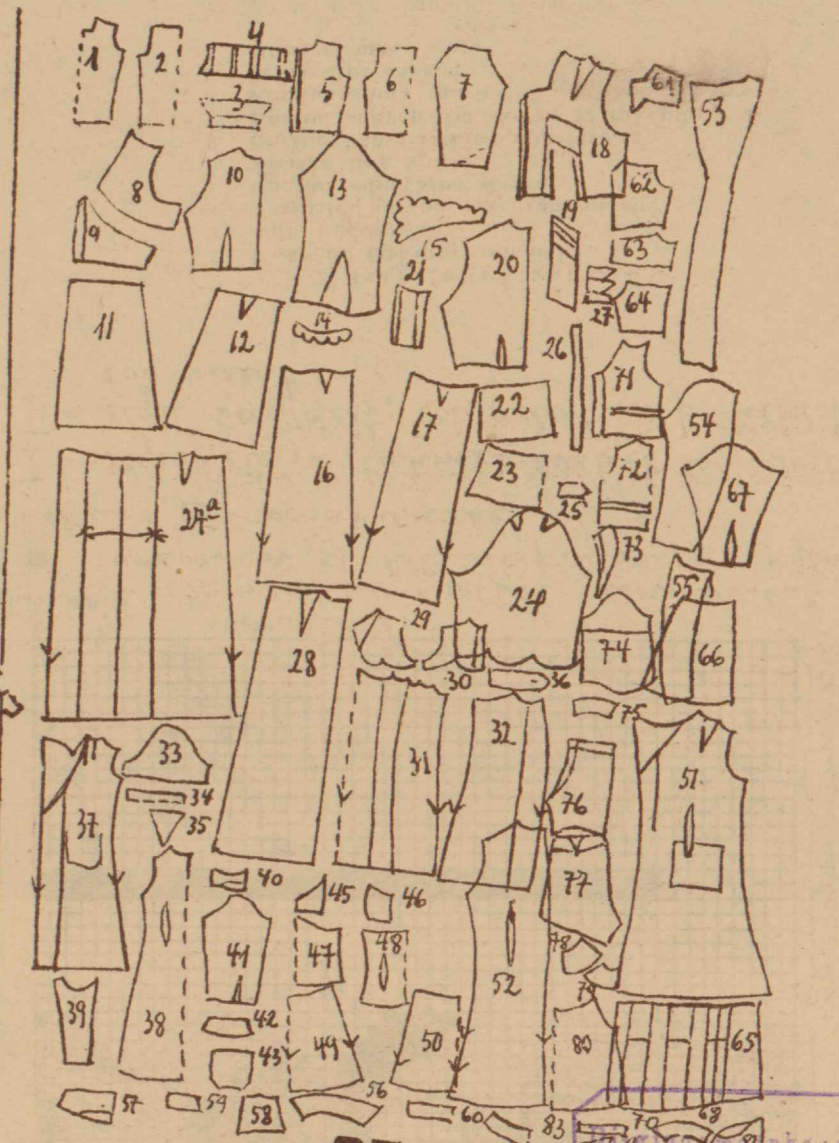
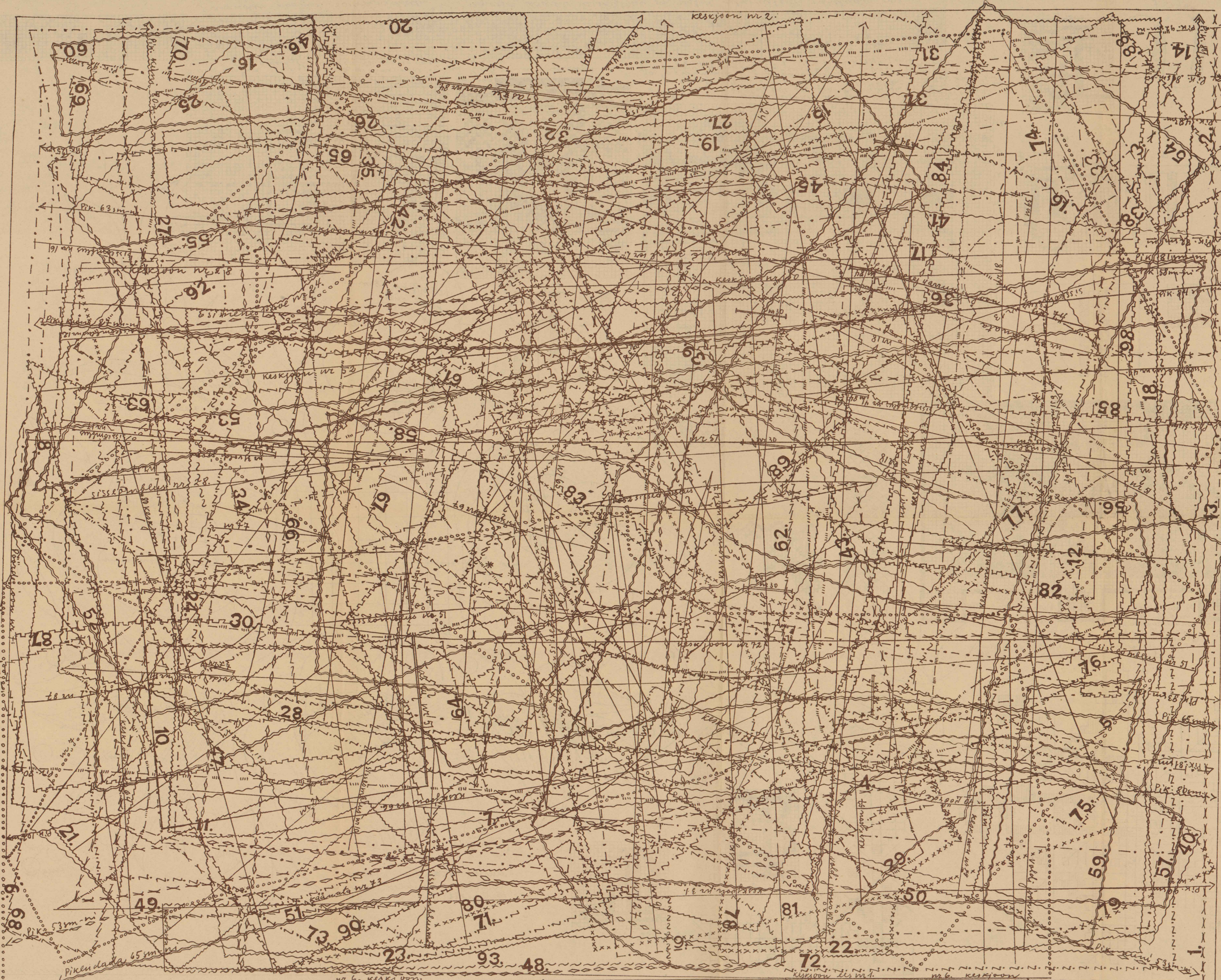
George Sand: Valentine

Selle prantsuse ja ühtlasi maailmakirjanduse väljapaistvama naiskirjaniku teoseid on meie keelde seni vähe tõlgitud. Kuid ta on seda väärt. „George Sand'i romaane teeb veetlevaks kirjaniku kõrge mõttelend ja stiililine soojus. Mitte ainult suur kirjanik, vaid ka suur inimhing köidab meid neis,“ kirjutab Engel. „Valentine“ kuulub Sand'i paremate, haaravamate ja jõulisemate teoste hulka.

John Galsworthy: Pühak

Galsworthy' tööd on leidnud alati meil sooja poolehoidu. Omades rikkalikku ja varjundiküllast sõnavalikut ning tasakaalustatud ilmekat lausetaset, on Galsworthy üks suuremaid meistreid kaasaegses inglise proosas. „Pühak“ on ta suuremaid ja paremaid usku ning armastust käsitlevaid romaane.

ARMASTUSROMAANIDE SARI

Naret

Naiste ja kodude kuukiri.
**AUGUSTIKUU LÖIKE- JA
 MUSTRILEHT 1938. A.**

Lõige I. Kootud plus, rinnam. 84 sm.

- 1. Esitükk
- 2. Selg
- 3. Alumine varrukas
- 4. Ülemine varrukas (liita)

Lõige II. Kootud jakk, rinnam. 100 sm.

- 5. Esitükk
- 6. Selg
- 7. Varrukas

Lõige III. Kasaklindid, rinnam. 88 sm. nr. 362.

- 8. 9. Esitükk
- 10. Selg
- 11. Kasaklini esitükk
- 12. Kasaklini selg
- 13. Varrukas
- 14. Manset
- 15. Krae
- 16. Seeliku esilaid
- 17. Seeliku tagalaid

Lõige IV. Kleit nr. 363, rinnam. 92 sm.

- 18. Esitükk
- 19. Sissepandav kiil
- 20. Selg
- 21. 22. Esipoole soos
- 23. Seljapoole soos
- 24. Varrukas
- 25. 26. Vöö
- 27. Garnituuriosa
- 27-a. Esilaid
- 28. Tagalaid

Lõige V. Kittelpool nr. 369, rinnam. 90 sm.

- 29. Esipasse
- 30. Seljapasse
- 31. Esilaid
- 32. Tagalaid
- 33. Varrukas
- 34. Manset
- 35. Tasku
- 36. Vöö

Lõige VI. Hommikmantel nr. 371, rinnam. 98 sm.

- 37. Esitükk
- 38. Selg
- 39. Reväär
- 40. Krae
- 41. Varrukas
- 42. Manset
- 43. Tasku
- 44. Vöö 4 sm lai, 2 m pikk

Lõige VII. Alusseelik nr. 372, rinnam. 98 sm.

- 45. Esimene rinnaosa
- 46. Teine rinnaosa
- 47. Kehaosad
- 48. Selg
- 49. Seeliku esilaid
- 50. Seeliku tagalaid

Lõige VIII. 10-12-a. tütarlapse sügismantel nr. 374.

- 51. Esitükk
- 52. Selg
- 53. Reväär
- 54. Varrukas
- 55. Manset
- 56. Krae
- 57. Tasku
- 58. Taskuklapp
- 59. Vöö

Lõige IX. 4-6-aastase tütarlapse kleit nr. 375.

- 61. Esipasse
- 62. Esitükk
- 63. Seljapasse
- 64. Selg
- 65. Esilaid
- 66. Tagalaid
- 67. Varrukas
- 68. Manset
- 69. Krae
- 70. Kraevotang (plissee 3,70 m pikk)

Lõige X. 4-6-a. poisilõik nr. 377.

- 71. Püüsi esitükk
- 72. Selg
- 73. Krae
- 74. Varrukas
- 75. Manset
- 76. Püüsi esipool
- 77. Püüsi tagapool

Lõige XI. 1-2-a. tütarlapse kleit nr. 378.

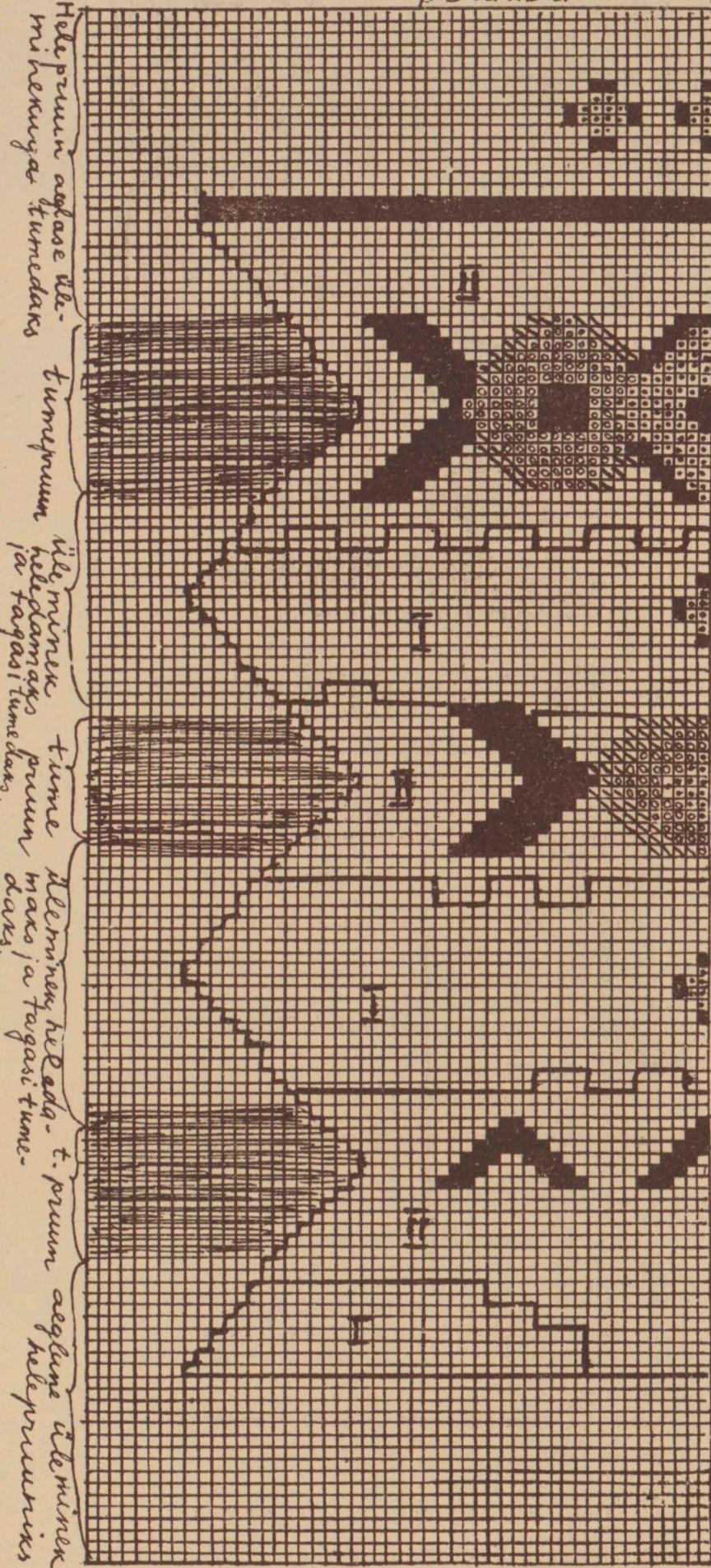
- 78. Esipasse
- 79. Seljapasse
- 80. Esilaid
- 81. Tagalaid
- 82. Krae
- 83. Varrukas

Lõige XII. Mantel ja müts 4-5-a. poisile nr. 381.

- 84. Mantli esitükk
- 85. Mantli selg
- 86. Reväär
- 87. Krae
- 88. Taskuklapp
- 89. Varrukas
- 90. Mütsi põhi
- 92. Põhjaäär
- 93. Äär

1. Mustrihelid asuvad: 2. sarni taskusti pilsid; 3. sarni taskusti pilsid; 4. sarni taskusti pilsid; 5. sarni taskusti pilsid; 6. sarni taskusti pilsid; 7. sarni taskusti pilsid; 8. sarni taskusti pilsid; 9. sarni taskusti pilsid; 10. sarni taskusti pilsid.

II = segu kehtidest, toosadest ja puuridest.
I = segu kehtidest ja toosadest.
Kõikidest: 1/2 mustid, 1/2 kollane, 1/2 sinine, 1/2 roheline, 1/2 tumepruun, 1/2 helesinine, 1/2 valge.

Mustid tükid linaste värvid: 1. kollane - 443; 2. roheline - 416; 3. tumepruun - 816; 4. helesinine - 838; 5. valge - 838.

